

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

RAZŠIRJENOST IN POGLEDI NA TELEDELO V SLOVENIJI

Ljubljana, januar 2017

METKA ČERNEC

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Metka Černec, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Razširjenost in pogledi na teledelo v Sloveniji, pripravljena v sodelovanju s svetovalcem izr. prof. dr. Robertom Kašetom

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 06.01.2017

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV TELEDLA	2
1.1 Definicija in razvoj teledela	2
1.2 Vrste teledela	2
1.3 Zakonodajni vidik teledela.....	4
1.3.1 Zakonodaja v Sloveniji	4
1.3.2 Zakonodaja v EU	6
1.4 Tehnološki vidik in načrtovanje teledela	7
1.5 Prednosti in slabosti teledela.....	10
1.5.1 Prednosti in slabosti za delodajalce	10
1.5.2 Prednosti in slabosti za delavce	11
1.6 Raziskave o teledelu v Sloveniji	12
2 RAZISKAVA	15
2.1 Metoda zbiranja podatkov.....	15
2.2 Udeleženci raziskave	16
2.3 Potek raziskave	16
2.4 Obdelava in analiza podatkov	17
2.4.1 Urejanje gradiva	17
2.4.2 Določitev enot kodiranja	17
2.4.3 Odprto kodiranje.....	18
2.4.4 Opredelitev kategorij in pojmov	22
3 REZULTATI INTERVJUJEV	23
3.1 Uvod v intervjuje	23
3.2 Uporaba informacijske tehnologije.....	24
3.3 Poznavanje in izvajanje teledela	25
3.4 Načini izvajanja teledela	27
4 INTERPRETACIJA IN DISKUSIJA	28
4.1 Ugotovitve.....	28
4.2 Priporočila za teledelavce in delodajalce	29
4.3 Ovrednotenje dela in prihodnje raziskovanje	29
SKLEP	30
LITERATURA IN VIRI	33

PRILOGE

KAZALO TABEL

Tabela 1: Predstavitev udeležencev raziskave	16
Tabela 2: Primer zapisa vprašanj.....	17
Tabela 3: Primer zapisa vprašanja in odgovora.....	17
Tabela 4: Primer zapisa intervjuja.....	18
Tabela 5: Obdelava podatkov 1 – določanje kod med analizo besedila.....	18
Tabela 6: Obdelava podatkov 2 – združevanje pojavov v posamezne kategorije.....	19
Tabela 7: Obdelava podatkov 3 – kodiranje.....	19
Tabela 8: Obdelava podatkov 4 – Urejanje izjav v kategorije po kodah	23

KAZALO SLIK

Slika 1: Enote kodiranja – informacijsko komunikacijske tehnologije.....	20
Slika 2: Enote kodiranja – teledelo.....	21
Slika 3: Enote kodiranja – način izvajanja teledela.....	22

UVOD

Konec devetdesetih let prejšnjega stoletja je bilo samoumevno, da je delavec vsak dan šel na neko določeno lokacijo, kjer je opravljal svoje delo. Delovno mesto je bilo prostor, kjer je delavec opravljal svoje delo. Tehnološki razvoj in razvoj na drugih področjih pa so v zadnjih tridesetih letih pripeljali do pomembnih sprememb, ki vplivajo na milijone ljudi po celem svetu. Za delavce je danes značilno, da niso vezani samo na eno lokacijo svojega dela, ampak potujejo po celem svetu.

Živimo v času in delovnem svetu, za katerega so značilne netipične in nepredvidljive oblike dela. Na poslovanje podjetij ima velik vpliv močna konkurenca, ki podjetja sili v to, da so se primorana vedno bolj prilagajati zahtevam trga. Kot posledico prilaganja lahko razumemo spremembe delovnega časa, ki postaja vedno bolj spremenljiv in nepredvidljiv. Ljudje si pri svojem delu želijo prilagodljivosti, saj jim ta omogoča usklajevanje dela z osebnim in družinskim življenjem. Teledelo je ena izmed oblik dela, ki delavcem omogoča doseganje ravnotežja med delom in družino, vendar ga je hkrati moč razumeti tudi kot odziv podjetij na konkurenčne zahteve trga. Teledelo je oblika dela, s katerim se lahko obojestransko in učinkovito zadovoljijo potrebe delavca in delodajalca.

Cilj moje zaključne strokovne naloge je raziskati področje teledela v Sloveniji in ugotoviti, kolikšna je njegova razširjenost. Preučiti želim nazore in poglede delavcev in delodajalcev na teledelo in ugotoviti, zakaj teledelo v Sloveniji ni bolj razširjeno.

Namen moje zaključne strokovne naloge je, da bi delodajalci in delavci bolj podrobno spoznali teledelo in se začeli zavedati dejstva, kako pomembna oblika dela je lahko teledelo v tem hitrem načinu življenja ter da bi se ga začeli tudi v Sloveniji čim pogosteje posluževati. Ob samem raziskovanju želim priti do ugotovitve, zakaj teledelo, kot ena izmed netipičnih oblik zaposlitve, v tem času ni bolj prisotno.

V zaključni strokovni nalogi bom preučila razširjenost in poglede na teledelo v Sloveniji. Nalogo bom razdelila na štiri dele. V prvem delu bom predstavila teledelo. Osredotočila se bom na definicijo in razvoj teledela, vrste teledela, zakonski vidik teledela, tehnološki vidik in načrtovanje teledela, predstavila prednosti in slabosti z vidika delodajalca in delavca ter raziskave o teledelu v Sloveniji. V drugem, empiričnem, delu bom opravila kvalitativno raziskavo, v kateri bom preverila poglede na teledelo v Sloveniji. Intervjuvala bom tako delavce kot delodajalce. Udeležence raziskave bom pridobila s pomočjo metode snežne kepe. Pridobljene podatke bom analizirala s pomočjo kodiranja, na podlagi česar bom prišla do ključnih kategorij in pojmov, ki se nanašajo na teledelo. V tretjem delu bom predstavila rezultate raziskave. V četrtem delu bom interpretirala izsledke raziskave, predstavila priporočila za teledelavce in delodajalce ter ovrednotila svoje delo.

1 PREDSTAVITEV TELEDELA

1.1 Definicija in razvoj teledela

Razvoj teledela se je pojavil v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, in sicer s pojmom delo na daljavo. Uvedel ga je Američan Jack Nilles, ki je prvi opravil sistematično analizo prednosti in slabosti teledela in jo skupaj s soavtorji Carlsonom, Grayem in Hannemanom objavil leta 1976. V Ameriki je bil pojem teledelo zelo povezan s problematiko prevoza na delo, posebej v mestih z velikimi t.i. prometnimi zamaški, zato je prevladal in se v uporabi vse do danes obdržal predvsem pojem »*telecommuting*«. V Evropi je prevladal pojem »*telework*«, saj so se z razvojem tehnologije pojavile nove vrste dela, ki jih ne bi mogli vključiti v definicijo delo na daljavo, ki je osredotočeno predvsem na krčenje prevoza na delo. Definicija teledela kot »*telecommuting*« bi lahko izključila velik del ljudi, ki dejansko delajo na daljavo od doma (Jackson & Van der Wielen, 1998, str. 22–23). Namen delodajalcev je bil znižanje stroškov prevoza na delo, boljši izkoristek delovnega časa v podjetju in enostavnejša organizacija dela. Informacijsko-komunikacijska tehnologija je omogočila podjetjem, da so bila s svojimi delavci v stiku, tudi če so delo opravljali doma. Delavci torej niso bili več vezani na delovne prostore delodajalca, ker so lahko delo opravljali v drugih prostorih bliže domu ali doma (Omerza, 2006, str. 3–4).

O pojmu teledelo zasledimo veliko različnih opredelitev, ki poudarjajo različne elemente. Mednarodna organizacija dela (ILO) opredeljuje teledelo kot obliko dela, pri kateri se delovne naloge izvajajo zunaj lokacije osrednje pisarne in proizvodnje. Nova tehnologija namreč omogoča in zmanjšuje razdalje med sodelavci z vzpostavitvijo in podporo komunikacije (Omerza, 2006, str. 5).

Opredelitev Evropske unije (v nadaljevanju EU) o teledelu zasledimo v 2. členu Okvirnega sporazuma o delu na daljavo iz leta 2002, ki določa, da je delo na daljavo oblika organiziranja in/ali opravljanja dela z uporabo informacijske tehnologije v okviru pogodbe o zaposlitvi/odnosa, kjer je delo, ki bi se lahko opravilo v prostorih delodajalca, opravljeno zunaj teh prostorov (Bistra Hiša, 2002, str. 3). Gre za zelo široko opredelitev teledela.

V slovenski zakonodaji opredelitve teledela ne zasledimo. Zasledimo le izraz delo na daljavo, ki je od leta 2007 zakonsko opredeljeno v Zakonu o delovnih razmerjih v drugi alineji 68. člena.

1.2 Vrste teledela

Likozar (2015, str. 18) navaja, da vrste teledela ločimo glede na lokacijo in način izvajanja dela. Projekt ECaTT (po njem opredelitve ter delitev prevzame tudi RIS-ova raziskava teledela iz leta 2002) loči med dopolnilnim in rednim teledelom glede na to, koliko časa

opravljamo teledelo (če teledelo opravljamo manj kot en delovni dan na teden, se kvalificira kot dopolnilno teledelo, če ga opravljamo več kot en dan na teden, pa kot redno teledelo). Redno teledelo se najprej deli glede na kraj in način teledela (ECaTT, 2000, str. 8–11). Možnosti za teledelo so seveda zelo široke.

Lokacije, s katerih teledelavci lahko opravljajo svoje delo, razdelimo na tri področja:

- **teledelo od doma:** gre za delo, ki ga delavci opravljajo od doma;
- **teledelo iz oddaljenih pisarn:** gre za delo, opravljeno v odmaknjenih, projektnih pisarnah, ki se nahajajo izven glavnih prostorov delodajalca;
- **mobilno teledelo:** gre za delo, ki ga delavci opravljajo na svojih službenih poteh.

Raziskava ECaTT (2000, str. 8–10) kot oblike in lokacije, kjer se teledelo izvaja, navaja naslednje:

- **Teledelo na domu.** Gre za obliko dela, ki delavcu omogoča, da svoje delo opravlja od doma. Pri svojem delu uporablja različne napredne informacijske tehnologije, ki mu omogočajo takšno obliko dela. Delavec pri svojem delu največkrat uporablja prenosni osebni računalnik in prenosni pametni telefon. Pri svojem delu je v stalnem stiku s svojimi nadrejenimi, sodelavci in poslovnimi partnerji. Delo se v največji meri opravlja prek oddaljenega dostopa, ki uporabnikom omogoča dostop do računalnika ali omrežja podjetja s poljubne lokacije. Za vzpostavitev oddaljenega dostopa potrebujemo na eni strani osebni ali prenosni računalnik z ustrežno povezavo ter na drugi strani komunikacijski strežnik z ustrežno programsko opremo. Delo od doma zaposlenemu omogoča lažje usklajevanje zasebnega življenja s poslovnim, saj si lahko pri svojem delu sam organizira delovni čas, kar ga posledično pripelje do večje produktivnosti. Pri taki obliki dela morajo biti urejene vse zahteve glede sistemizacije in organizacije dela. Gre za najbolj razširjeno obliko teledela. Glavna dejavnika dela od doma sta predvsem preobsežen obseg dela v službi in usklajevanje družinskega življenja s poslovnim življenjem.
- **Mobilno teledelo.** Gre za obliko dela, ki ga delavec opravlja na terenu ali na službeni poti. Pri svojem delu uporablja napredno telekomunikacijsko opremo. Pri tem je ves čas v neposredni povezavi s svojim sodelavci in poslovnimi partnerji. Delo lahko opravlja od povsod. To pomeni, da je pri svojem delu v neprestani komunikaciji z vsemi udeleženci poslovnega procesa, ko je na službeni poti.
- **Delo v telecentrih.** Telecentri so prostori, ki jih za svoje delo uporablja eno ali več podjetij skupaj. Gre za prostore, ki se ponavadi nahajajo izven mestnih središč in so opremljeni s sodobno informacijsko opremo. V telecentrih delajo ljudje z različnih področij, ki si delijo podobne vrednote. Gre za družabna srečanja ljudi, ki delajo neodvisno, vendar so zainteresirani delati v sinergiji z ljudmi, ki njihovo delo cenijo in spoštujejo. Razlogi za delovanje znotraj telecentra so predvsem zmanjševanje stroškov najema poslovnih prostorov, medsebojna pomoč pri delu in želja po odpravi družbene

izolacije, v primeru da delo opravljajo sami. Telecentri svojim uporabnikom omogočajo možnost najema prostorov in pisarn s pripadajočo opremo, ki jo ti zaposleni potrebujejo pri svojem delu. To so tiskalniki, multifunkcijske naprave, telefoni, internet. Jeraj in Vintar (2004, str. 23) navajata, da gre za interaktivno središče (forum), kjer poteka kombinacija tradicionalnega in sodobnega načina komuniciranja. Tam se ljudje predvsem neformalno srečujejo – fizično ali virtualno. V njem se zgoščujejo informacije, ki zadevajo lokalne potrebe in interese ter prihajajo iz lokalnih in globalnih virov.

- **»Soho« teledelo (angl. *Small Office Home Office*).** Gre za obliko dela, ki se je poslužujejo predvsem samozaposleni delavci, ki večinoma svoje delo opravljajo doma, v telecentrih ali na drugih javnodostopnih lokacijah. Storitve, ki jih opravljajo, izvajajo samostojno in pri svojem delu niso vezani na točno določeno podjetje. Svoje storitve lahko ponujajo večjemu številu poslovnih partnerjev in imajo pri tem večjo neodvisnost. Likožar (2015, str. 21) navaja, da se »soho« teledelo od ostalih kategorij ne razlikuje po porostoru dela, temveč po statusu zaposlitve oziroma pogodbe o delu s poslovnimi partnerji. Korte in Wynne (1996, str. 133) za tovrstno teledelo uporabljata izraz »nova samozaposlitev«.
- **Kombinacije različnih oblik.** V prihodnosti je za pričakovati, da bo teledelo postalo oblika dela, ki bo delavcem omogočala, da si bodo lahko sami izbirali obliko dela glede na osebne in poslovne potrebe. Ključni element bo predstavljalo dejstvo »delajte, kjer in kakor želite«. Visoko usposobljeni delavci bodo imeli možnost razdelitve svojega delovnega časa na čas, ki ga bodo opravljali v poslovnih prostorih podjetja (iz oči v oči s svojimi sodelavci), »na cesti« (neprestani stik s sodelavci in poslovnimi partnerji) in doma. Pri nizko kvalificiranih delavcih ni za pričakovati večje prilagodljivosti. Je pa za pričakovati boljši nadzor nad njimi.

1.3 Zakonodajni vidik teledela

1.3.1 Zakonodaja v Sloveniji

Glede na podatek, da je teledelo v Sloveniji sorazmerno nova oblika dela, mu zakonodaja še ni popolnoma prilagojena. V slovenski zakonodaji ne zasledimo izraza teledelo, najdemo le izraza, ki ju lahko povežemo z izrazom teledelo, to sta delo na domu in delo na daljavo.

Prvo pravno ureditev teledela je možno zaslediti leta 2002 v Zakonu o delovnih razmerjih (Ur.l. RS, št. 42/02, 103/07, v nadaljevanju ZDR), in sicer v 67. členu, ki se nanaša na Pogodbo o zaposlitvi za opravljanje dela na domu. ZDR določa, da se kot delo na domu šteje delo, ki ga delavec opravlja na svojem domu ali v prostorih po svoji izbiri, ki so izven delovnih prostorov delodajalca. S pogodbo o zaposlitvi se delodajalec in delavec lahko dogovorita, da bo delavec na domu opravljal delo, ki sodi v dejavnost delodajalca ali ki je

potrebno za opravljanje dejavnosti delodajalca. Delodajalec je dolžan o nameravanem organiziranju dela na domu pred začetkom dela delavca obvestiti inšpekcijo za delo.

V letu 2004 je bil sprejet Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Ur.l. RS, št. 63/04, v nadaljevanju ZZRZI). Namen ZZRZI je bil povečanje zaposljivosti invalidov in vzpostavitev ustreznih pogojev ter enakopravnosti na trgu dela z odstranitvijo ovir in ustvarjanjem enakih možnosti. Kot primerno delovno mesto za invalide je v 3. alineji 37. člena opredeljeval delo na domu in delo na daljavo. ZZRZI je doživel več dopolnitev in sprememb (Ur.l. RS, št. 16/07-UPB, 87/11, 96/12-ZPIZ-2 in 98/2014). Leta 2005 zasledimo spremembo 37. člena, in sicer v 4. alineji, kjer je zapisano da se v primeru, ko se delo opravlja s prilagoditvijo delovnega časa potrebam zaposlenega invalida, ki izhajajo iz njegove invalidnosti, ko se delo opravlja na domu ali na daljavo, posebnosti take zaposlitve uredijo v pogodbi o zaposlitvi.

Leta 2004 je bil sprejet Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (Ur.l. RS, št. 40/04, v nadaljevanju ZPOP), katerega temeljni cilji so bili povečanje možnosti za ustanavljanje novih podjetij in ustvarjanje delovnih mest, pospeševanje podjetniških in inovacijskih potencialov ter vzpostavitev podpornega sistema za podjetja v vseh fazah. V 7. alineji 8. člena pod nalogami in programi zakona zasledimo postavko, ki govori o spodbujanju prehoda iz neregistriranega dela v redne zaposlitve, samozaposlovanja ter razvoj novih oblik dela, kot so osebno dopolnilno delo, delo na daljavo in delo na domu.

Leta 2007 je bil sprejet novi Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (Ur.l. RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, v nadaljevanju ZPOP-1), v katerem so podrobno določeni ukrepi za spodbujanje podjetništva in organiziranost na področju podjetništva ter postopki za dodelitev sredstev, ki so namanjena oblikovanju podpornega okolja za podjetništvo.

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je trenutno v javni obravnavi predlog Zakona o podpornem okolju za podjetništvo (v nadaljevanju ZPOP-2), katerega namen je ustvariti učinkovito podporno okolje za podjetništvo in inovativnost v Sloveniji. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo želi z novim zakonom povečati možnosti ustanavljanja novih podjetij, spodbujati njihovo rast in ustvarjati nova delovna mesta, med katere bi lahko prišteli tudi teledelo. Z ZPOP-2 želijo pospešiti izkoriščanje podjetniških in inovacijskih potencialov ter spodbuditi povezovanja znotraj gospodarstva ter med raziskovalnimi in izobraževalnimi organizacijami ter gospodarstvom (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, 2016, str. 4–5).

Kot je že predhodno ugotovljeno, teledelo v slovenski zakonodaji ni dobesedno opredeljeno. Izraza teledelo ne zasledimo nikjer. Zasledimo le izraza delo na domu in delo na daljavo. Zakon o delovnih razmerjih (Ur.l. RS, št. 21/13, 78/13, v nadaljevanju ZDR-1) od 68. člena naprej, kjer je opredeljena Pogodba o zaposlitvi za opravljanje dela na doma, v 2. alineji 68. člena navaja, da se za delo na domu šteje tudi delo na daljavo, ki ga delavec

opravlja z uporabo informacijske tehnologije. Medsebojno razmerje delavec in delodajalec uredita s pogodbo o zaposlitvi, delodajalec pa je dolžan o nameri organiziranja dela na domu obvestiti inšpektorat za delo. V 69. členu ZDR-1 so določene pravice, obveznosti in pogoji dela na domu, ki se določijo s pogodbo o zaposlitvi. Delavec, ki opravlja delo na domu, mora imeti enake pravice kot delavec, ki delo opravlja v prostorih delodajalca. Delavec je pri svojem delu upravičen do nadomestila za uporabo svojih sredstev za delo na domu. Višino nadomestila je treba urediti v pogodbi o zaposlitvi. Dolžnost delodajalca je tudi zagotavljanje varnih pogojev dela na domu. Če inšpektorat ugotovi nepravilnosti pri delu na domu, lahko prepove delo na domu, če oceni, da je delo škodljivo in nevarno. ZDR-1 v svojem 72. členu navaja, da zakon ali drug predpis lahko določi dela, ki se ne smejo opravljati kot delo na domu.

1.3.2 Zakonodaja v EU

Uporaba in razvoj informacijske tehnologije na delovnem mestu sta pripeljala do vse večjih sprememb v samih oblikah dela, saj vedno več delavcev dela na daljavo, izven prostorov delodajalcev, z uporabo računalniških omrežij. EU je zaradi pojavljanja in širjenja novih fleksibilnih oblik dela bila primorana slediti tem spremembam. V skladu z evropsko strategijo zaposlovanja je Svet Evrope leta 2001 k sodelovanju povabil različne socialne partnerje (EKS, UNICE/UEAPME, CEEP in ETUC), ki bi sodelovali pri posodobitvi in organizaciji fleksibilnih oblik dela. 20. 9. 2001 je Evropska komisija pozvala socialne partnerje k pričetku pogajanj o delu na daljavo, na podlagi katerih naj bi prišlo do sporazuma o delu na daljavo. Namen tega prostovoljnega sporazuma je bil vzpostavitev splošnega okvirja, ki naj bi ga uveljavile članice v skladu z nacionalnimi zakonodajami in praksami.

Dne 16. 7. 2002 je bil med evropskimi socialnimi partnerji sklenjen in podpisan Sporazum o delu na daljavo (Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, 2002), ki je urejal delovne pravice in obveznosti delavcev na daljavo. Namen tega sporazuma je bil, da njegovo izvajanje ni bilo predvideno na podlagi evropske direktive, ampak neodvisno za vzpostavitev splošnega okvirja, ki naj bi ga uveljavile članice v skladu z nacionalnimi zakonodajami in praksami. Dogovor med socialnimi partnerji je bil, da se v vseh članicah EU ukrepi izvedejo do julija 2005. Izvajanje tega sporazuma so predstavili in ocenili v letu 2006 in ga predstavili v poročilu Evropske komisije v letu 2008.

Okvirni sporazum so v državah članicah izvajali na podlagi različnih instrumentov. Najpogostejše oblike so bile reforme delovnopravne zakonodaje, kolektivnih pogodb, kakor tudi sprejemanje različnih smernic in kodeksov ravnanja. Glede na različne ukrepe, ki so jih sprejemale države članice, je bilo ugotovljeno, da predpisi o delu na daljavo zelo različno pokrivajo tovrstne delavce. Ponekod je pokritost predpisov, vezanih na delo na daljavo, 100-odstotna, ponekod pa okvirni sporazum zajema samo majhen delež delovnih razmerij. To lahko razumemo kot posledico prostovoljnega vidika izbire izvedbenega

ukrepa, omejene zmogljivosti socialnih partnerjev, kakor tudi majhnega interesa in prepoznavnosti dela na daljavo.

Glede na to, da Slovenija v času pogajanj in sklenitve sporazuma v letu 2002 še ni bila članica EU, pri pogajanjih o delu na daljavo ni sodelovala. Vendar so se slovenski socialni partnerji Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije in Združenje obrtnih dejavnosti Slovenije dogovorili, da bodo sporazum uveljavili tudi v Sloveniji z dopolnitvijo Zakona o delovnih razmerjih in dopolnitvijo kolektivnih pogodb (Bistra Hiša, 2002, str. 1).

Postopki izvajanja okvirnega sporazuma o delu na daljavo v državah članicah so se začeli s prevodom sporazuma v nacionalne jezike. Po zaključenem prvem koraku je sledil drugi korak, v katerem so bili socialni partnerji v posameznih državah zadolženi za prenos informacij o sporazumu od delu na daljavo delodajalcem in delavcem. Sami postopki in načini usklajevanja so bili usklajeni z nacionalnimi praksami. Pogajanja med sindikati in delodajalci so bila pogosto zelo poglobljena in težavna. Problemi so se kazali predvsem pri usklajevanju vsebine, postopkov in načinov izvajanja sporazuma. Sporazum so posamezne države članice uvedle na različne načine, s spremembami nacionalnih zakonodaj, kolektivnih pogodb ali z mehanizmi »mehkega prava«. Izvajanje sporazuma s spremembami nacionalne zakonodaje so uredile Poljska, Portugalska, Slovaška, Madžarska, Hrvaška in Slovenija. Države, kot so Avstrija, Belgija, Danska, Nemčija, Grčija, Francija, Italija, Luksemburg in Španija, so uvedbo sporazuma uredile prek ureditve kolektivnih pogodb. Za uvedbo sporazuma prek mehanizmov »mehkega prava« so se odločile Finska, Irska, Latvija, Nizozemska, Švedska in Velika Britanija. Gre za sprejetje različnih prostovoljnih sporazumov, kodeksov ravnanja in smernic. Po zadnjih podatkih pa naj ne bi evropskega sporazuma o delu na daljavo izvajale Bolgarija, Ciper, Estonija, Litva, Malta in Romunija.

1.4 Tehnološki vidik in načrtovanje teledela

Od konca poznih sedemdesetih let, ko so bili računalniki in digitalna omrežja predstavljena in vpeljana v samo poslovanje podjetij, je delo na daljavo postalo aktualna tema pri samem raziskovanju. V ospredju je bila predvsem tehnična sposobnost komunikacijskih tehnologij, zaradi katerih je delo na daljavo dobilo večji pomen. Posledično je bil spodbujen razvoj novih oblik dela. Z leti je prišlo do razvoja osebnih računalnikov, prenosnih računalnikov, pametnih telefonov, tabličnih računalnikov, širokopasovnih povezav, ki so se razširili v širšo družbo. Delovna mesta in delovne naloge delavcev so postajale vse bolj fleksibilne in vizualizirane, kar je kot posledico prineslo, da delavci niso več popolnoma vezani na določeno mesto ali kraj dela. To pomeni, da delavci lahko svoje delo opravljajo na kateri koli napravi ali lokaciji ter pri svojem delu pričakujejo enake delovne pogoje (Logicalis, b.l.).

Pomemben tehnološki napredek se je zgodil v drugi polovici dvajsetega stoletja, ko sta se začela komunikacija in povezovanje med posameznimi skupinami. Z zametki v sedemdesetih letih ter s polnim razcvetom proti koncu tisočletja se je začel nagel razvoj, pogosto imenovan tehnološka revolucija, temelječa na informacijski tehnologiji (Castells, 2009, str. 1). Vse skupaj je vzpodbudilo nastanek nove oblike družbene interakcije, ki je prej niso poznali. Internet je postal steber informacijske tehnologije. Internet je bil sprva namenjen le uporabi znotraj ozkega in zaprtega kroga ljudi, šele v devetdesetih letih se je začel odpirati širšim množicam. Trendi, ki so povzročili takšen porast uporabe interneta, so bili zlasti digitalizacija telekomunikacijskih omrežij, povečanje zmogljivosti računalnikov in razvoj širokopasovnih povezav.

Likožar (2015) kot predpogoj za teledelo navaja dostop do informacijskih in komunikacijskih tehnologij (v nadaljevanju IKT), ki so gonilna sila te vrste dela. IKT je pogosto razumljen kot pogoj za teledelo, čeprav lahko rečemo, da sama tehnologija še zdaleč ni zadostna. Velik porast dostopa do interneta med letoma 1990 in 2000 ni pripeljal do velikega porasta teledela. Dejstvo je, da IKT postaja iz leta v leto bolj personalizirana, mobilna, interaktivna in zmogljivejša, kar posledično pripelje do povečanja znanj in izkušenj uporabnikov. Z vidika tehnologije ne obstaja enoten posamezni pristop za teledelo. Obstajajo različni dejavniki, ki vplivajo na samo teledelo. Ti dejavniki so lahko velikost podjetja, vloga in funkcija delavca, organizacija, pogostost in obseg teledela.

Pri teledelu je pomembno, da podjetja znajo prepoznati in vpeljati v svoje delo ustrezno kombinacijo različnih tehnologij, kot so povezovanje, komunikacija, sodelovanje in upravljanje z informacijami. Pri razvoju podjetja lahko teledelo predstavlja enega izmed atributov organizacijske strukture in tehnološke platforme predvsem pri samem oblikovanju fleksibilnih oblik dela. Pri uvajanju novih tehnologij za podporo teledelu morajo podjetja biti posebej pazljiva in se zavedati, da je teledelo le ena izmed več fleksibilnih oblik dela v podjetju. Priporočeno je, da uvedbo novih tehnologij opravijo izkušeni strokovnjaki, ki lahko podjetju tudi v prihodnje nudijo ustrezno pomoč in podporo.

Teledela se nikakor ne sme zamenjevati s pojmom oddaljeni dostop, s katerim le dostopamo do oddaljenega računalnika. Delovni prostori teledelavca morajo teledelavcu omogočati konstantno in dolgotrajno povezavo s sodelavci in operacijskimi sistemi podjetja. Vse skupaj mora delovati hitro, nemoteno in prilagodljivo glede na različne oblike dela ter hkrati omogočati teledelavcu, da ostane aktiven v svojem timu. Glede na vso infrastrukturo, ki jo teledelavec uporablja pri svojem delu, mora biti njegov delovni prostor enostaven in predvidljiv (Logicalis, b.l., str. 6).

Na teledelo je treba gledati kot na multidimenzionalen izziv, pri katerem se je treba osredotočiti na:

- **delovne prostore zaposlenih:** skrb za potrebe delavcev, ko delajo na daljavo in ko so v pisarni;
- **orodja in sisteme:** uporabniška orodja, predvidena za zaposlene, kakor tudi podporne sisteme (angl. *Back End System*), ki omogočajo teledelo;
- **razpoložljivost osebja:** razpoložljivost in omogočanje dela teledelavcem z ostalim osebjem, ki omogočajo delo teledelavcem.

Najpomembnejšo vlogo pri vzpostavitvi delovnega prostora teledelavca predstavljajo sodobne informacijsko komunikacijske tehnologije, ki omogočajo vzpostavitev učinkovitega delovnega prostora. Logicalis (b.l., str. 4) ključne tehnologije razvršča v 3 kategorije, in sicer:

- **sredstva za povezovanje:** širokopasovna povezava, brezžična povezava, mobilna povezava, informacijska varnost dostopa, aplikacije;
- **sredstva za povečanje produktivnosti in učinkovitosti:** telefonija, videotelefonija, navzočnost delavca, sredstva za sporočanje, orodja za deljenje in širjenje znanja;
- **fizična sredstva:** pohištvo in oprema, delovni prostori, namestitev opreme, vzdrževanje opreme, tehnična pomoč in podpora, formalizacija postopkov in vodenje.

Tehnologije, predstavljene pod prvo kategorijo, predstavljajo absolutni minimum, ki je potreben za opravljanje teledela. Brez teh naprav (računalnika, telefona ali posebne programske opreme) teledelavec ne bi mogel opravljati svojega dela. Druga kategorija teledelavcu omogoča teledelo, in sicer z vidika, da lahko svoje delo lahko opravi bolje, hitreje in pametneje. Tretja kategorija opredeljuje prostore in osebje, ki nudijo tehnično oporo teledelavcem. Pred vpeljevanjem točno določene tehnologije za teledelo morajo v podjetju pripraviti oceno ustreznosti dane tehnologije za določene potrebe posameznika.

Kriteriji za izbiro same tehnologije vključujejo:

- ugotavljanje potreb oziroma zahtev za tehnologijo: pod osnovno opremo štejemo računalnik, prenosni računalnik, telefon, programsko opremo, ki predstavljajo potrebni pogoj za tehnološko rešitev za teledelo. Zraven osnovnih zahtev poznamo še ostale posebne zahteve, kot so internetni dostop, videokonference, varnostne zahteve in podobno;
- zrelost tehnologije: zavedati se je treba dejstva, da ni vedno pametno sprejeti najnovejše in najboljše tehnologije, ki je na trgu. To je lahko povezano z zelo visokimi stroški in tudi z varnostjo ter uspešnostjo novih tehnologij;
- implementacija in stroški vzdrževanja: stroški življenjskega cikla z implementacijo določene tehnologije predstavljajo kritičen kriterij pri ocenjevanju ustreznosti;

- enostavnost uporabe: tehnologija mora biti uporabniško prijazna. Podpora uporabnikom na domu ali v telecentrih pogosto ni možna, zato morajo znati uporabniki uporabljati orodja, ki jim jih tehnologija ponuja brez večje tehnične pomoči;
- ostale prednosti: ostale tehnološke rešitve, ki omogočajo možnost teledela.

1.5 Prednosti in slabosti teledela

Ko govorimo o prednostih in slabostih teledela, moramo izhajati iz dejstva, ki ga navaja Arko (2002, str. 19). Pravi, da ko tehtamo prednosti in pomanjkljivosti dela na daljavo, moramo izhajati iz temeljnega pogoja, da mora delo na daljavo prispevati k humanizaciji dela za zaposlenega na eni strani, na drugi pa mora prinašati večje ekonomske učinke za delodajalca in državno ekonomijo. Kot vsaka druga oblika dela tudi teledelo prinaša določene prednosti in slabosti tako za delavca kot tudi za delodajalca. Na prednosti in slabosti teledela lahko gledamo z več vidikov, in sicer z organizacijskega, individualnega in sociološkega.

1.5.1 Prednosti in slabosti za delodajalce

Prednosti za delodajalce

Podjetja morajo biti pri svojem delovanju pozorna na različne dejavnike. Eden izmed njih je vsekakor skrb za stroške. Z zaposlovanjem teledelavcev podjetja znižujejo svoje stroške, ki se nanašajo predvsem na najem poslovnih prostorov in njihovo oskrbo. Pomemben prihranek za podjetje lahko predstavlja tudi prihranek pri plačah in stroških prevoza na delo. Teledelo omogoča delodajalcu učinkovitejše zaposlovanje, ki posledično pripelje do manjše fluktuacije zaposlenih in s tem do zmanjšanja stroškov, povezanih z iskanjem in zaposlovanjem novih delavcev.

Teledelavci so pri svojem delu bolj produktivni in svoje delo opravljajo bolj kakovostno. Njihovo delo je bolj učinkovito, kar se kaže predvsem v večji fleksibilnosti in sami konkurenčnosti podjetja. Ta prednost se pokaže predvsem pri tistih teledelavcih, ki so se za tovrstno delo odločili sami. Ker so zadovoljni z delom, se pokažejo boljši rezultati. Izkoristek časa je prav tako mnogo boljši kot v tradicionalni pisarni (Mesec, 2002, str. 11).

Prednost za delodajalca je vsekakor tudi ta, da ima delodajalec možnost izbire teledelavca od kjer koli po svetu, saj teledelavec svoje delo lahko opravlja od vsepovsod. V primeru selitve delavca podjetju ni treba iskati novega delavca, saj mu lahko omogoči teledelo, če ta opravlja takšno obliko delo, ki omogoča teledelo.

V primeru bolezni otrok starši vzamejo bolniški dopust oziroma proste dni za nego otroka, kar lahko ovira njihovo delo. Teledelo omogoča vsaj delno lažje opravljanje obveznosti.

Delavec lahko doma še vedno opravi nekaj dela, medtem ko ga v tradicionalno pisarno sploh ne bi bilo (Mesec, 2002, str. 11).

Slabosti za delodajalce

Slabost za delodajalca so vsekakor povečani stroški za zagotavljanje računalniške opreme in telekomunikacijskih povezav, predvsem v začetni fazi vzpostavitve teledela. Ti stroški se ne nanašajo samo na nakup opreme, ampak tudi na izobraževanje zaposlenih ter na tehnično pomoč, ki jo teledelavci potrebujejo pri svojem delu.

Za teledelo morajo biti izbrani pravi ljudje, ki jim takšna oblika dela ustreza. Teledelo ni primerno za vsakega. Zato morajo biti podjetja posebej pozorna pri iskanju primernih kadrov, kar pa jim lahko povzroči povečanje stroškov iskanja in selekcije. Slabe in nepravilne oblike izbora teledelavcev podjetja lahko pripeljejo tudi do nizke učinkovitosti in nezadovoljstva zaposlenih, zato so podjetja primorana za iskanje in selekcijo primernih kadrov porabiti visoke zneske.

Verjetno je največja slabost oziroma strah delodajalcev, da imajo težave pri nadzoru in motiviranju teledelavcev. Mesec (2002, str. 12) navaja, da se veliko menedžerjev boji izgube nadzora nad delavci in delom. Temu botruje še prvinski strah nezaupanja sodelavcem. Najti morajo nadzor, ki bo ustrezal tako delodajalcu kot tudi delavcu. Menedžer mora imeti nadzor nad delom, ki poteka v njegovem podjetju, zaposleni pa se ne sme počutiti ogroženega. Težava se lahko pojavi, če teledelavec izrabi zaupanje delodajalca. Zato je treba pred uvedbo teledela z bodočim teledelavcem razviti učinkovite mehanizme nadzora in kakovosti delovnega procesa.

Slabost na strani delodajalca je tudi zmanjšana varnost podatkov, česar se morajo v podjetju še kako dobro zavedati in temu posvečati veliko pozornosti. Izguba ali kraja podatkov lahko podjetju povzroči veliko gospodarsko škodo, zato morajo podjetja veliko vlagati v informacijske varnostne sisteme, da ne pride do kakršnih koli zlorab podatkov pri nepooblaščenih osebah.

Slabost teledela je tudi ta, da vsako delo ne more biti primerno za opravljanje kot teledelo oziroma delo na daljavo.

1.5.2 Prednosti in slabosti za delavce

Prednosti za delavce

Individualne prednosti za zaposlene se kažejo kot večja fleksibilnost glede na čas in delovni prostor, možnost usklajevanja družinskega življenja s kariero, manjši stroški

prevoza na delo, večja odgovornost in avtonomija pri delu, manj motečih dejavnikov pri delu, profesionalna integracija oseb z omejeno možnostjo gibanja.

Mesec (2002, str. 8) navaja, da je največja prednost za teledelavca fleksibilen delovni čas oziroma avtonomija odločanja o razporeditvi delovnega časa. Delavec si lahko sam izbere, kdaj mu ustreza delati. S takim delom lahko poveča svoje in delodajalčevo zadovoljstvo.

Z vidika teledelavca se prednost kaže tudi na okoljevarstvenem področju. Delavci, ki delajo od doma in se ne vozijo na delo, s svojim ravnanjem skrbijo za manjše onesnaževanje okolja ter prihranek pri porabi energije. Na ta način tako delavci kot delodajalci prispevajo k zmanjšanju ogljičnega odtisa.

Ljudje, ki svoje delo lahko opravljajo od doma, kot zelo pomemben dejavnik navajajo izboljšanje ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem. Teledelavci so zaradi tega dejavnika srečnejši, bolj zadovoljni in se počutijo bolj cenjene, kar posledično zopet pripelje do večje produktivnosti.

Slabosti za delavce

Kot pri vsaki obliki dela so tudi pri teledelu nekatere slabosti. Individualne slabosti teledela se kažejo kot manjša možnost za razvoj in lastno promocijo, konflikt interesov med delom in družino, slabša zaposlitvena varnost, socialna in družbena izolacija, več porabljenega časa za samo delo.

Kot že omenjeno, velik problem predstavlja konflikt interesa med delom in družino. Teledelavci si veliko dela nosijo domov iz službe in enostavno ne znajo postaviti ločnice med zasebnim in poklicnim življenjem. Opaziti je tudi, da teledelavci porabijo za delo bistveno več časa, kot bi ga porabili za običajno delo, ki bi ga opravljali v pisarni.

Teledelo je ena izmed oblik dela, za katero je potrebna velika stopnja samokontrole, zato vsak posameznik ne more svojega dela opravljati kot teledelavec. Pred odločitvijo o teledelu bi moral vsak pri sebi temeljito razmisliti, ali je sposoben opravljati takšno delo.

Slabost teledela predstavlja tudi izoliranost od ljudi, ki lahko posameznika pripelje do nezadovoljstva. Zato teledelo nikakor ni primerna oblika dela za ljudi, ki so družabni in morajo biti neprestano v osebni stiku z drugimi. Sogovornica je v intervjuju izpostavila tudi dejstvo, da je treba oceniti, ali je nekdo primeren za opravljanje teledela. Oseba, ki ji je potrebno ves čas delegirati naloge in zadolžitve, teledela ne bo sposobna opravljati.

1.6 Raziskave o teledelu v Sloveniji

Prva slovenska raziskava o teledelu je bila raziskava Teledelo v Sloveniji, ki je bila opravljena v okviru projekta RIS. Raba interneta v Sloveniji (v nadaljevanju RIS) je

akademski neprofitni center Centra za metodologijo in informatiko, ki deluje pod okriljem Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani. Namen RIS-a je proučevanje družboslovnih vidikov informacijske tehnologije, predvsem uporabe interneta in poslovnega vidika rabe interneta.

V letu 2001 je bila v okviru projekta RIS izvedena prva metodološka študija o teledelu, ki je temeljila predvsem na posrednem pristopu merjenja tega pojava (Omerza, str. 21). V letu 2002 je bila analiza ponovljena na osnovi metodologije vodilne raziskave v EU (ECaTT/Empirica), ki uvaja v merjenje teledela elemente neposrednega pristopa. Hkrati je bil v letu 2002 v Sloveniji v Anketo o delovni sili Statističnega urada Republike Slovenije vključen tudi posebni pilotni sklop vprašanj o teledelu (Vehovar & Robinšak, 2002, str. 2). Avtorja Vehovar in Robinšak (2002) navajata, da je bilo v raziskavi največ pozornosti namenjene metodologiji merjenja in sami opredelitvi teledela. Rezultati raziskave kažejo, da je bilo med delovno aktivnim prebivalstvom okoli 5 % oziroma 50.000 oseb opredeljenih kot osebe, ki delajo določeno plačano delo od doma in pri tem uporabljajo internet. 4,9 % oseb se je opredelilo kot dopolnilni teledelavci po ECaTT-ovi definiciji. Na podlagi raziskave so ocenili, da je v Sloveniji v smislu najširše opredelitve teledela skupno (redni in dopolnilni) več kot 100.000 teledelavcev oziroma dobre 10 % delovne sile. Pri raziskavi je šlo za grob prikaz stanja v Sloveniji, saj je v raziskavi sodelovalo le 300 anketirancev.

V letu 2002 je bila opravljena ponovljena raziskava, ki so jo pripravili na osnovi RIS 2001 in ECaTT. V raziskavi je sodelovalo 1181 anketirancev. Teledelo so opredelili na standarden način, in sicer kot delo na računalniku doma ali drugje izven siceršnje lokacije delodajalca, pri čemer se rezultati dela posredujejo delodajalcu ali naročniku (stranki) s pomočjo telekomunikacijskih tehnologij. Rezultati so pokazali, da je bilo med delovno aktivnimi prebivalci 4,7 % teledelavcev. Od tega se jih je 3,1 % opredelilo za redne teledelavce in 1,6 % za dopolnilne teledelavce. Glede na pridobljene podatke je bilo ugotovljeno, da teledelo v Sloveniji opravlja okoli 47.000 oseb (Vehovar & Robinšak, 2002, str. 3–13).

Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS) je v letu 2002 v sklopu Ankete o delovni sili (ADS) anketirancem postavil vprašanja, ki so se nanašala le na teledelo v stanovanju in na osnovno dejavnost. Rezultati so pokazali, da je 6,6 % delovno aktivnega prebivalstva kot svojo osnovno dejavnost občasno opravljal doma oziroma v svojem stanovanju (Vehovar & Robinšak, 2002, str. 3–13).

Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev (angl. *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*) je v letu 2005 opravila četrto raziskavo o delovnih razmerah, v kateri je sodelovala tudi Slovenija. V raziskavi je sodelovalo 27 članic EU ter Hrvaška, Norveška, Švica in Turčija. Rezultati raziskave so bili objavljeni leta 2007. V raziskavi so se ukvarjali s širšo opredelitvijo teledela, in sicer

kot delo od doma z računalnikom (PC-jem). 8 % vseh delavcev v EU se je opredelilo kot teledelavci, od tega jih je bilo 2 % takšnih, ki so redno teledelo opravljali od doma. Najvišji delež teledelavcev je bilo zaznati v skandinavskih državah in na Nizozemskem okoli 14 %, najnižji delež v državah južne Evrope, in sicer okoli 3 %. Delež teledelavcev v Sloveniji je bil ocenjen na 8,5 % (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2007, str. 41–50 in str. 101).

V letu 2012 je Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev opravila peto raziskavo o delovnih razmerah. V tej raziskavi je sodelovalo 27 članic EU ter Hrvaška, Makedonija, Črna gora, Turčija, Albanija, Kosovo in Norveška. Rezultati raziskave so bili objavljeni leta 2012. Teledelo je bilo v sami raziskavi kategorizirano kot delo e-nomadov (elektronskih nomadov). Gre za osebe, ki svojega dela ne opravljajo ves čas v poslovnih prostorih delodajalcev, pri delu pa običajno uporabljajo računalnike, internet in elektronsko pošto. Gre za zelo široko opredelitev, ki ne uporablja več izraza teledelo. Rezultati raziskave so pokazali, da ima najvišji delež e-nomadov Finska, in sicer kar 45 %. Več kot 40 % jih imajo Nizozemska, Danska in Švedska. Večinoma gre za moške (65 %), stare od 35 do 49 let. Najnižji delež (nekaj nad 5 %) imajo v Albaniji, Bolgariji, Romuniji in Turčiji. Na podlagi raziskave je ocenjeno, da približno četrtnina Evropejcev opravlja delo e-nomadov (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2012, str. 95–97).

V letu 2015 je Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev opravila šesto raziskavo o delovnih razmerah, v kateri je sodelovalo 28 članic EU ter Makedonija, Črna gora, Turčija, Albanija, Kosovo, Norveška in Švica. Dokončni rezultati do tega trenutka še niso objavljeni. Zaslediti je mogoče le prve ugotovitve. V raziskavi so obravnavani podatki v zvezi z kakovostjo dela ter informacije o številnih temah od zdravja in dobrega počutja, psihosocialnih tveganjih, organizacij delovnega časa, statusa zaposlitve, organizaciji delovnega mesta do usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja. Prve ugotovitve šeste evropske raziskave o delovnih razmerah so pokazale, da ima večina delavcev (62 % moških in 78 % žensk) en glavni kraj dela, kjer delajo skoraj ves čas, največkrat so to poslovni prostori delodajalca. Skoraj tretjina delavcev (30 %) ima svoj delovni čas razdeljen med več krajev in vsaj nekajkrat na teden delajo na različnih krajih dela (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2015, str. 7).

Glede na to, da v zadnjih letih v Sloveniji ni bila opravljena nobena raziskava o teledelu, se moramo zanašati na raziskave, ki jih je opravila Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev, iz katerih je moč razbrati, da se Slovenija uvršča v t.i. »zlato sredino«. Problem pri ugotavljanju relevantnosti podatkov iz teh raziskav je ta, da se pri samem proučevanju dela zatakne že pri postavitvi osnovne definicije teledela. Likozar (2015, str. 47) navaja, da si glede na definicijo samega pojma raziskovalci že vnaprej širijo ali ožijo raziskovalni prostor. Obstaja širši konsenz, da je za teledelo pomembna uvedba

IKT, ki nam omogoča manjše omejitve glede prostora dela in komunikacijo oziroma povezavo delavca z organizacijo. Podatki iz zadnje raziskave kažejo, da je tako v Evropi kakor tudi v Sloveniji teledelo v porastu. Spodbudni so tudi podatki, da interes za teledelo v Sloveniji obstaja tako na strani delodajalcev kakor tudi delavcev. Vsekakor bi bilo priporočljivo, da bi se teledelo v Sloveniji začelo čim prej tudi uradno spremljati in usmerjati v pravo smer.

2 RAZISKAVA

2.1 Metoda zbiranja podatkov

Pri pripravi in pisanju raziskovalnega dela zaključne strokovne naloge mi je bila v pomoč strokovna monografija Vogrinc (2008) z naslovom Kvalitativno raziskovanje na pedagoškem področju.

Za pridobivanje podatkov pri osebah, ki se pri svojem delu srečujejo s teledelom na svojem delovnem mestu, sem izvedla kvalitativno metodo raziskovanja. Razlog za izbiro te metode je bil predvsem ta, da sem želela izvedeti, ali posamezniki poznajo teledelo in kakšne so njihove izkušnje s teledelom. S kvalitativno metodo raziskovanja sem pridobila še veliko drugih informacij in podatkov.

Empirično raziskavo sem s pomočjo kvalitativne metode raziskovanja razdelila na dva dela. V prvem delu sem proučila teledelo z vidika delavcev, v drugem delu z vidika delodajalcev. Pri raziskovanju sem uporabila deduktivni pristop, v katerem sem najprej pregledala in predelala teorijo, nato sem opravila raziskavo.

Glede na to, da sem se odločila za raziskavo razmeroma nepoznane oblike dela v Sloveniji, sem se odločila za izvedbo polstrukturiranega intervjuja, ki velja za zelo prožno tehniko zbiranja podatkov. Vnaprej sem si pripravila bistvena vprašanja, vezana na načine opravljanja dela intervjuvancev in njihovo poznavanje teledela. Preostala vprašanja sem oblikovala sproti med potekom intervjuja. Intervju sem razdelila v več sklopov: 1) Uvod v intervju, 2) Vprašanja o uporabi informacijske tehnologije, 3) Vprašanja o poznavanju teledela, 4) Vprašanja o načinu izvajanja teledela. Zanimalo me je, kakšno delo opravljajo, kaj so po izobrazbi, kakšne so njihove delovne izkušnje, kakšna je dejavnost podjetja, v katerem so zaposleni, katero informacijsko tehnologijo in sredstva za povezovanje uporabljajo pri svojem delu, koliko časa uporabljajo informacijsko tehnologijo, ali poznajo teledelo, kako si ga predstavljajo, ali opravljajo teledelo, na kakšen način opravljajo teledelo, kakšni so razlogi za opravljanje teledela, kakšne so prednosti in slabosti teledela, ali se pri svojem delu poslužujejo oddaljenega dostopa in storitev v oblaku. Vprašanja v intervjuju so bila odprtega tipa, kar je pomenilo, da so intervjuvance spodbujala k prostemu odgovarjanju in spoznavanju dejstev. Intervju sem predhodno testirala in prišla do zaključka, da naj bi bila ocenjena dolžina intervjuja 20 minut.

2.2 Udeleženci raziskave

Intervjuje sem opravila individualno, neposredno v osebni stiku z intervjuvanci. Z intervjujem sem ugotavljala in preverjala dejstva o poznavanju in opravljanju teledela v Sloveniji. Uporabila sem metodo snežne kepe. Z metodo snežne kepe raziskovalec poišče eno osebo, za katero ve ali predpostavlja, da pozna proučevano tematiko, nato pa to osebo prosi, naj mu priporoči naslednjo osebo in tako naprej (Vogrinc, 2008, str. 56). Na ta način sem pridobila 10 intervjuvancev, ki so predstavljeni v spodnji tabeli.

Tabela 1: Predstavitev udeležencev raziskave

Udeleženec	Spol	Starost	Delavec / Delodajalec	Zaposlen / Nezaposlen	Izobrazba	Dejavnost podjetja	Velikost podjetja
Oseba A	M	45	Delavec	Zaposlen	Mag. informacijsko upravljalskih ved	Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali	Veliko podjetje
Oseba B	Ž	36	Delavec	Zaposlen	Uni. dipl. ekonomist	Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	Srednje podjetje
Oseba C	M	38	Delavec	Zaposlen	Družboslovni informatik	Proizvodnja farmacevtskih preparatov	Veliko podjetje
Oseba D	M	38	Delavec	Zaposlen	Dipl. ekonomist	Posredovanje začasne delovne sile	Veliko podjetje
Oseba E	Ž	35	Delavec	Zaposlen	Dipl. ekonomist	Nespecializirana trgovina na debelo z živili, pijačami in tobaknimi izdelki	Srednje podjetje
Oseba F	M	42	Delodajalec	Zaposlen	Dipl. inž. strojništva	Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje	Mikro podjetje
Oseba G	Ž	47	Delodajalec	Zaposlen	Uni. dipl. pravnik	Drugo podjetniško in poslovno svetovanje	Malo podjetje
Oseba H	Ž	40	Delodajalec	Zaposlen	Uni. dipl. ekonomist	Nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov	Srednje podjetje
Oseba I	M	38	Delodajalec	Zaposlen	Dipl. ekonomist	Posredovanje začasne delovne sile	Veliko podjetje
Oseba J	M	40	Delodajalec	Zaposlen	Dipl. ekonomist	Nespecializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov	Srednje podjetje

Šest udeležencev je bilo moških, štiri so bile ženske. V povprečju so bili udeleženci stari 39,9 leta. Intervjuji so bili opravljeni na različnih lokacijah po Sloveniji, večinoma v njihovih poslovnih prostorih. Pet intervjuvancev je bilo intervjuvanih kot delavec, pet kot delodajalec. Merilo za sodelovanje pri intervjuju je bila predpostavka, da so se intervjuvanci že kdaj srečali s teledelom ali delom na daljavo.

2.3 Potek raziskave

Do oseb, ki so sodelovale v intervjuju, sem prišla na podlagi lastne predpostavke, da so to osebe oziroma predstavniki podjetij, ki jih narava njihovega dela in ostale osebne obveznosti silijo k temu, da svoje delo opravljajo na nekoliko drugačen, ne povsem konvencionalen način. Torej kot teledelo oziroma kot delo na daljavo.

Do ljudi sem prišla z metodo snežne kepe. V prvem koraku sem izbrala začetnega intervjuvanca, ki mi je priporočil naslednjo osebo za intervju in tako naprej. Vsak intervjuvanec je pri imenovanju naslednje osebe moral upoštevati predpostavko, da naj bi

se oseba, ki mi jo bo priporočil, že kdaj srečala s teledelom. Na ta način se je vzorec relevantnih oseb z vsakim intervjujem povečeval.

Metoda zbiranja podatkov so bili intervjuji (n=10), ki sem jih opravila z delavci in delodajalci. Za intervjuvance sem pripravila okviren seznam vprašanj, ki sem jih med pogovorom prilagajala intervjuvancem. V ta namen sem si predhodno pripravila dva vprašalnika, prvega za delavce (glej Prilogo 1: Opomnik za intervjuje z delavci) in drugega za delodajalce (glej Prilogo 2: Opomnik za intervjuje s predstavniki delodajalcev).

Tabela 2: Primer zapisa vprašanj

- Ali veste, kaj pomeni pojem teledelo (angl. *Teleworking*)? Ste že kdaj slišali za ta pojem?
- Kaj po vašem mnenju naj bi bilo teledelo? Kako si ga predstavljate?
- Ali se v podjetju poslužujete teledela?
- Če je vaš predhodni odgovor pritrdilen, na kratko razložite, na kakšen način zaposleni v vašem podjetju opravljajo teledelo.
- Ali menite, da ste tudi sami teledelavec?
- Kolikokrat v tednu oziroma koliko časa dnevno opravljate teledelo?
- Kakšni so vaši razlogi za opravljanje teledela?
- V čem vidite prednosti teledela?
- V čem vidite slabosti teledela?

2.4 Obdelava in analiza podatkov

2.4.1 Urejanje gradiva

Vsi intervjuji so bili zvočno zapisani. Zvočne zapise sem najprej nekajkrat poslušala, nato zapisala po metodi antropološkega zapisa, kot je bilo govorjeno (Vogrinc, 2008, str. 116). Zaradi velikega obsega intervjuji niso priloženi kot priloge. So pa na voljo za vpogled pri avtorici.

Tabela 3: Primer zapisa vprašanja in odgovora

Jaz: Ali veste, kaj pomeni pojem teledelo (angl. *Teleworking*)? Ste že kdaj slišali za ta pojem?

E: Seveda, slišal sem že za ta pojem. Točno definicijo bi sedaj težko povedal. Zame je teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav. Predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.

2.4.2 Določitev enot kodiranja

Ko sem gradivo prepisala in uredila, sem ga razčlenila in razgradila na sestavne dele in določila enote kodiranja. Enota kodiranja je del besedila, za katerega raziskovalec presodi, da vsebuje za raziskavo pomembne informacije, zato bo ta del v nadaljevanju analiziral

(Vogrinc, 2008, str. 61–62). Primer zapisa intervjuja (Intervjuji št. 1 do 10 so na voljo pri avtorici).

Tabela 4: Primer zapisa intervjuja

<p>Jaz: Ali veste, kaj pomeni pojem teledelo, (angl. <i>Teleworking</i>)? Ste že kdaj slišali za ta pojem?</p> <p>A: Teledelo (angl. <i>Teleworking</i>) poznam, ker sem se s tem že ukvarjal med svojim študijem. V bistvu to pomeni delo na daljavo. Se pravi, da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu. Moram reči, da mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako. Kadar koli smo na poti in praktično smo veliko na poti, potem v hotelih, ali kjer pač smo, delamo stvari za službo in kot sem že rekel, preko oddaljenega dostopa. Tako rekoč kot da bi bil v pisarni, delaš svoje delo. Je pa po moje to prednost za podjetje, ker če ima nekdo možnost oddaljenega dostopa in ima računalnik, potem lahko kadar koli od kjer koli naredi kašne stvari tudi, če ni fizično prisoten v službi.</p>
--

Podčrtane besede sem prepisala in jih po vrstnem redu oštevilčila od 1 do 294. Enote kodiranja sem razporedila glede na intervjuvance: pod črko A je označen intervjuvanec št. 1, pod črko B intervjuvanec št. 2 in tako naprej. Primer (Glej prilogo 3: Obdelava podatkov 1).

Tabela 5: Obdelava podatkov 1 – določanje kod med analizo besedila

<p>A:</p> <ul style="list-style-type: none">• 16) Teledelo (angl. <i>Teleworking</i>) poznam [...]• 17) [...] delo na daljavo.• 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu je.• 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.• 20) [...] praktično smo veliko na poti, potem v hotelih ali kjer pač smo, delamo stvari za službo in kot sem že rekel preko oddaljenega dostopa.

Uporabila sem induktivni pristop, kar pomeni, da raziskovalec kode določa med analizo besedila; pred analizo podatkov si ne pripravi seznama kod (Vogrinc, 2008, str. 63).

2.4.3 Odprto kodiranje

V procesu kodiranja sem uporabila induktivni pristop, kar pomeni, da si pred samo analizo podatkov nisem vnaprej pripravila seznama kod, ampak sem kode določala sproti med samo analizo. Gre za postopek oblikovanja kod iz enot besedila, ki sem jih pridobila z razčlenitvijo besedila. Gre za postopek kategoriziranja in razvrščanja podatkov, v katerem posameznim delom besedila pripisujemo kode; besedila, ki smo jim pripisali isto kodo, zberemo, jih ločimo od besedil, ki sodijo pod drugo kodo, in tako organiziramo podatke (Vogrinc, 2008, str. 63).

V nadaljevanju sem kode primerjala med sabo ter sorodne kode oziroma kode, ki opredeljujejo podobne pojave, združila v posamezne kategorije in jih poimenovala. Primer (Glej prilogo 4: Obdelava podatkov 2).

Tabela 6: Obdelava podatkov 2 – združevanje pojavov v posamezne kategorije

Poznavanje pojma teledelo:
<ul style="list-style-type: none"> • 16) Teledelo (angl. <i>Teleworking</i>) poznam [...] • 17) [...] delo na daljavo. • 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu. • 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako. • 55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma. • 56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delat ter se priključiti oziroma povezati s podjetjem, s strežniki in potem preko tega delaš. • 72) Ja, sem že slišal za teledelo. • 73) Recimo, da je to delo od doma. • 96) [...] sem že slišal oziroma kot lahko iz same kratice tele sklepam, da gre za nekaj na daljavo.

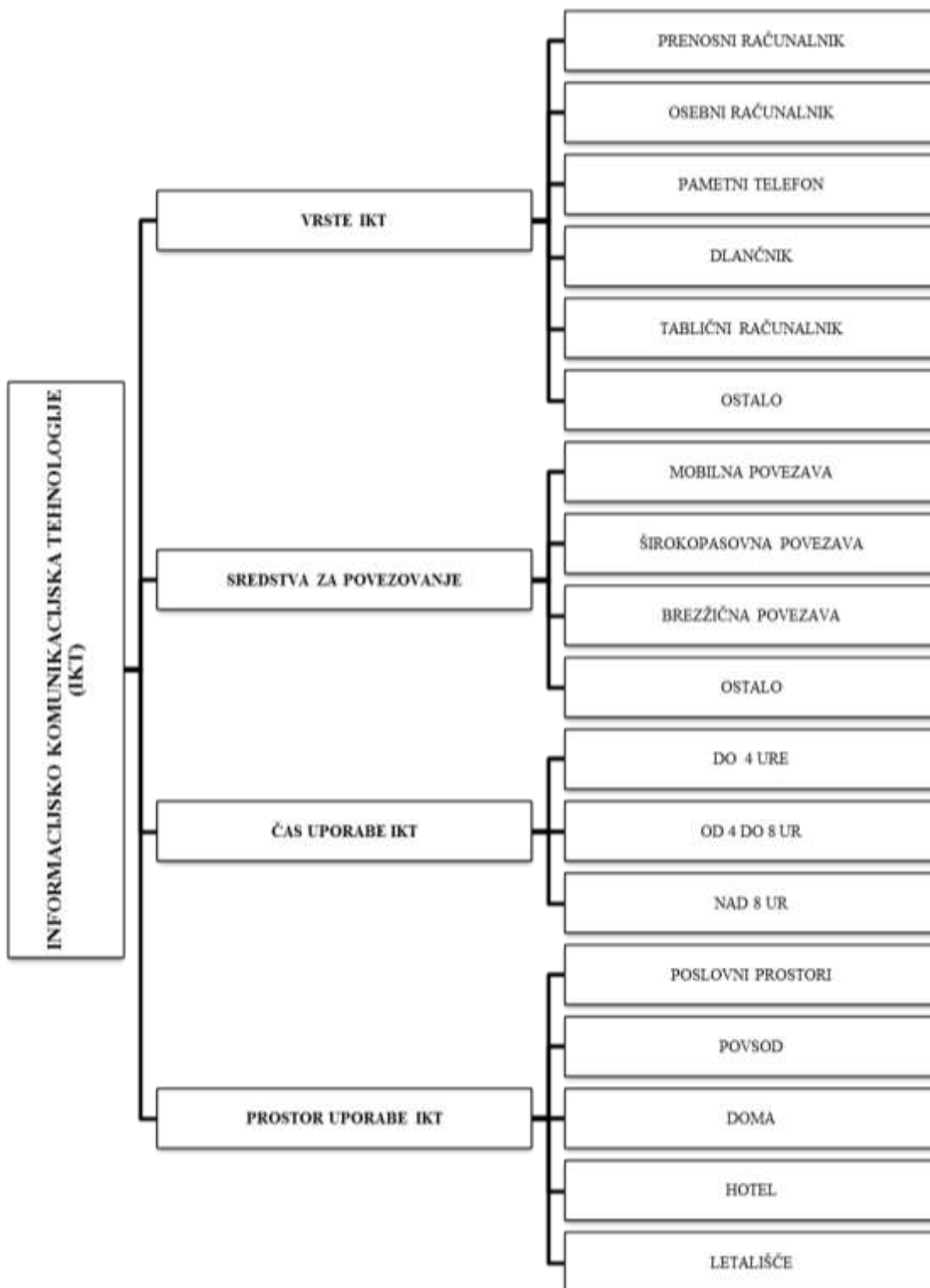
Izjave intervjuvancev sem vpisala v tabelo. Tabelo sem razdelila na dva stolpca. V levi stolpec sem vpisala izjave intervjuvancev. V desni stolpec sem vpisala kode, ki sem jim določila pojme. Kodiranje sem opravila s pomočjo tehnike neposrednega poimenovanja. Oštevilčene izjave intervjuvancev sem vpisala pod posamezno kategorijo. Primer (Glej Prilogo 5: Obdelava podatkov 3).

Tabela 7: Obdelava podatkov 3 – kodiranje

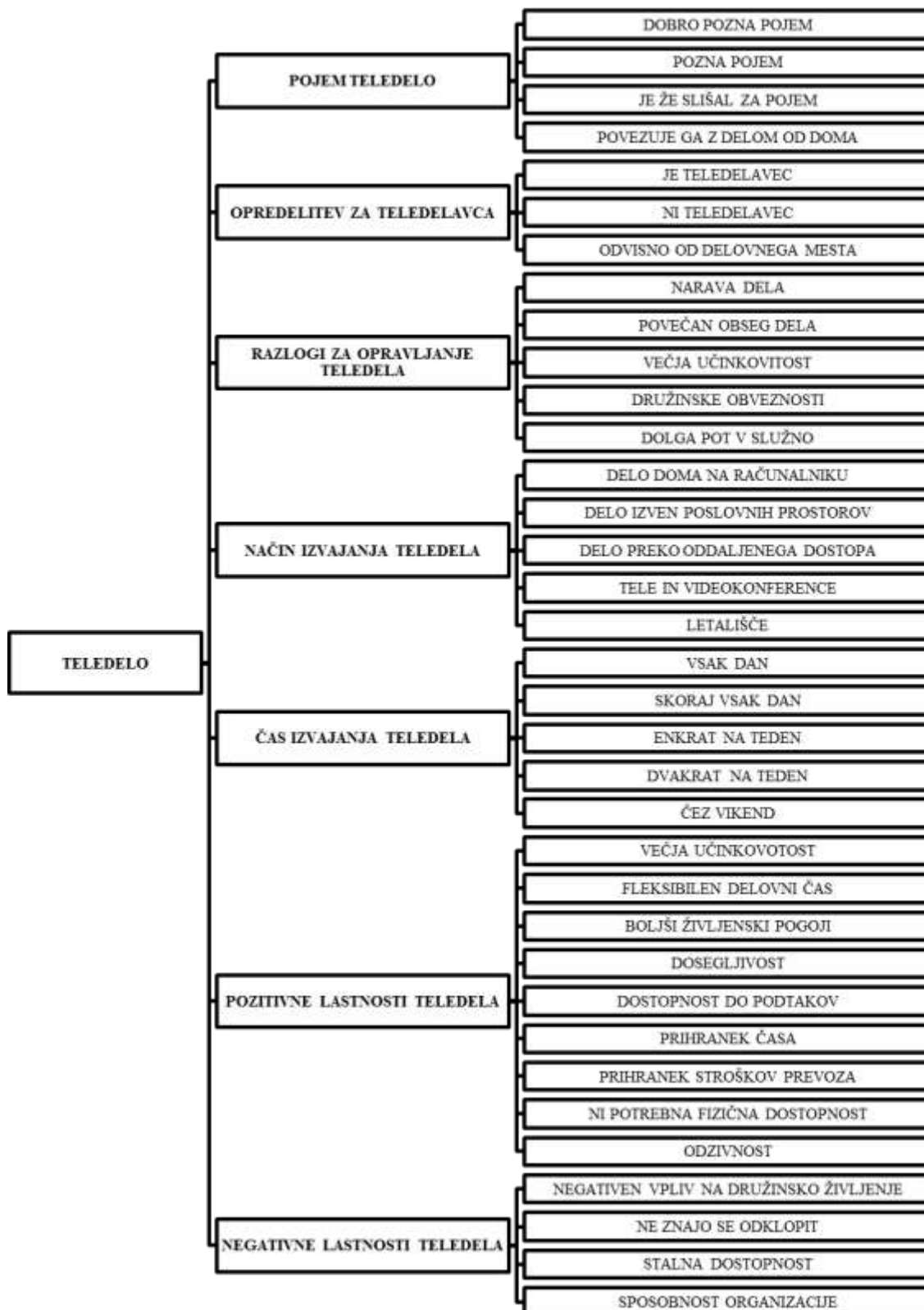
Izjava intervjuvanca:	Koda:
<ul style="list-style-type: none"> • 16) Teledelo (angl. <i>Teleworking</i>) poznam [...] • 17) [...] delo na daljavo. • 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma, ali od kjer koli na svetu. • 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako. • 55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma. • 56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delati ter se priključiti 	<p>Dobro pozna pojem.</p> <p>Povezuje ga z delom na daljavo.</p> <p>Povezuje ga z delom na daljavo.</p> <p>Pozna pojem.</p> <p>Povezuje ga z delom od doma.</p> <p>Povezuje ga z delom od doma.</p>

Na podlagi posameznih kategorij sem nato pripravila še grafične sheme posameznih enot kodiranja.

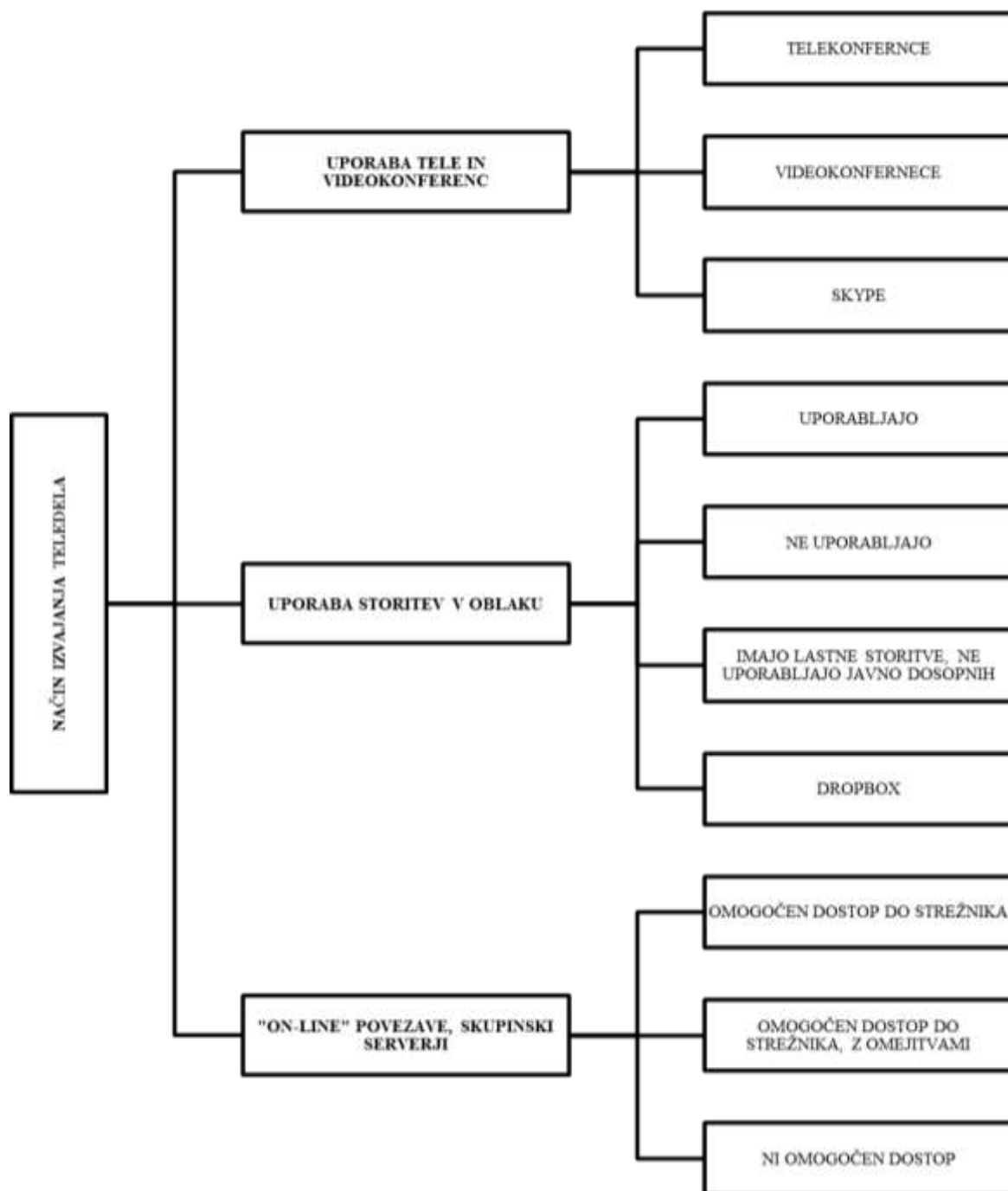
Slika 1: Enote kodiranja – informacijsko komunikacijske tehnologije

Slika 2: Enote kodiranja – teledelo

Slika 3: Enote kodiranja – način izvajanja teledela

2.4.4 Opredelitev kategorij in pojmov

Vsako temo sem posebej pregledala in ji določila opredelitev v takšnem smislu, da je iz nje možno razbrati bistvo, in sicer na takšen način, ki po mojem mnenju najbolje opisuje določeno temo. Primer (Glej Prilogo 6: Obdelava podatkov 4 – Urejanje izjav v kategorije po kodah).

Tabela 8: Obdelava podatkov 4 – Urejanje izjav v kategorije po kodah

Dobro pozna pojem:

- 16) Teledelo (angl. *Teleworking*) poznam [...]
- 162) [...] teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.

Pozna pojem:

- 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.
- 133) Da nisi prisoten na svojem delo delovnem mestu v podjetju oziroma sedežu podjetja.
- 184) [...] gre za slovensko različico dela od doma oziroma dela od drugje in tako si ga tudi predstavljam. S to obliko dela sem se seveda tudi že srečala.

Je že slišal za pojem:

- 161) [...] slišal sem že za ta pojem.
- 244) V bistvu sem že slišal za ta izraz [...].

Povezuje ga z delom od doma:

- 17) [...] delo na daljavo.
- 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu.
- 55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali poznajo pojem teledelo.

REZULTATI

Osebe so mi povedale, ali poznajo delo ter kako si ga predstavljajo. Nekaj sogovornikov zelo dobro pozna pojem teledelo, saj se vsakodnevno srečujejo z njim. Večinoma so že vsi slišali za teledelo. Povezujejo ga predvsem z opravljanjem dela od doma.

3 REZULTATI INTERVJUJEV

Namen moje raziskave je bil spoznati in raziskati teledelo in njegovo razširjenost v Sloveniji glede na to, da gre za dokaj novo obliko dela. Ugotoviti sem želela, ali ljudje poznajo pojem teledelo in kakšna je njegova razširjenost.

3.1 Uvod v intervjuje

V začetni fazi intervjuja sem led prebijala z uvodnimi vprašanji, s katerimi sem želela intervjuvance поблиže spoznati, predvsem kakšno delo opravljajo, kakšne so njihove delovne izkušnje, koliko let delovne dobe imajo. Zanimala me je dejavnost podjetja, v

katerem so zaposleni, in kakšno delo opravljajo. Opisali so mi, kako običajno poteka njihov delovni dan, kakšne so njihove zadolžitve in kaj vse delajo v okviru svoje zaposlitve. Oseba A mi je opisala svoj običajen delovni dan tako: »Moj običajen delovni dan je, da pridem v službo. Naredim kakšen varnostni obhod. Imam sestanek s svojimi ožjimi sodelavci. Pogledamo aktualne zadeve. Lahko se zgodi, da imamo tudi kakšen konferenčni klic z drugimi lokacijami v Sloveniji ali v svetu zato, ker smo del družbe Novartis in jaz zraven, da skrbim za to okolje, skrbim še za osem drugih lokacij po svetu. Tako da kar veliko uporabljamo konferenčne klice, videoklice in tako naprej.« Glede na to, da so intervjuvanci prihajali iz različnih dejavnosti poslovanja, so bili njihovi odgovori različni. Povprečna starost intervjuvancev je bila 39,9 leta in vsi so bili najmanj visoko izobraženi. Pri izboru intervjuvancev sem izhajala iz predpostavke, da so se intervjuvanci že kdaj srečali s teledelom ali delom na daljavo.

3.2 Uporaba informacijske tehnologije

V drugi fazi intevjuja sem prešla na vprašanja o uporabi informacijske tehnologije. Zanimalo me je, katero informacijsko opremo uporabljajo pri svojem delu. Povedali so mi, da pri svojem delu uporabljajo različno opremo: od prenosnih računalnikov, stacionarnih računalnikov in pametnih telefonov do tabličnih računalnikov. Nekateri pri svojem delu uporabljajo tudi skenerje, dlančnike, črtalnike črtnih kod in terminale. Oseba A je povedala: »V službi imamo tudi »pajke«, to so naprave za telekonferenčno zvezo.« Vsi sogovorniki so bili uporabniki sodobnih informacijskih tehnologij.

Sredstva za povezovanje, ki jih uporabljajo pri svojem delu, so predvsem mobilna povezava, širokopasovni dostop in brezžična Wi-Fi povezava. Redko oziroma skoraj nikoli pri svojem delu ne uporabljajo satelitske povezave. Oseba F je povedala: »Glede na to, da naše delo pretežno poteka na terenu, uporabljamo sodobne tehnologije. Glede na samo naravo našega dela je uporaba sodobnih tehnologij že kar nujno zlo, saj svoje delo opravljamo tudi v hotelih, predvsem zato, da lahko normalo funkcioniramo.« Katero povezavo uporabljajo, je predvsem odvisno od posebnosti delovnih mest. Izbira sredstev za povezovanje je odvisna tudi od kraja dela. Oseba F je povedala: »Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo. Glede na to, da naše delo poteka tudi na zelo odročnih področjih, uporabljamo tudi radijsko zvezo.«

Na vprašanje o tem, koliko časa dnevno uporabljajo informacijsko tehnologijo, so mi skoraj vsi odgovorili, da večinoma skozi cel dan. Oseba I je dejala: »Lahko bi rekel, da nekje od 80 % do 90 % svojega časa.« Odgovor osebe J je bil: »Bi rekel, da kar skozi cel dan. Brez tega našega dela ne bi bilo možno opravljati.« Informacijsko tehnologijo sogovorniki uporabljajo tako za službene kakor zasebne namene. Oseba B je dejala: »Tudi tako privat, izven delovnega časa.«

Informacijsko opremo uporabljajo na različnih lokacijah. Vsi sogovorniki informacijsko opremo uporabljajo v poslovnih prostorih podjetja in tudi doma. Nekateri, ki zaradi narave dela službeno potujejo, informacijsko tehnologijo uporabljajo tudi v hotelih in na letališčih. Oseba H je povedala, da »zaposleni informacijsko tehnologijo uporabljajo na različnih lokacijah. Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev. Odvisno, kje se v določenem trenutku nahajajo.«

Uporaba informacijske tehnologije je odvisna tudi od položaja v samem podjetju. Vodstveni kader informacijsko tehnologijo uporablja bistveno več kot ostali. Oseba G je dejala: »Odvisno od položaja v družbi. Član vodstva družbe uporablja informacijsko tehnologijo bistveno več kot delavec, ki dela na terenu.«

3.3 Poznavanje in izvajanje teledela

V tretji fazi intervjuja sem prešla na vprašanja o teledelu. Intervjuvance sem povprašala o tem, ali vedo, kaj pomeni pojem teledelo (angl. *Teleworking*), ter če so že prej kdaj slišali za ta pojem. Zanimalo me je predvsem to, kako si ga predstavljajo. Presenetljivo veliko sogovornikov je vedelo oziroma že slišalo za ta pojem. Oseba C je dejala: »Ja, sem že slišal za teledelo. Recimo, da je to delo od doma. Da pač vzameš računalnik domov iz službe in delaš doma in narediš, česar nisi uspel narediti v službi, ter poizkušaš dokončat.« Pet intervjuvancev je dejansko zelo dobro poznalo opredelitev. Oseba F je povedala, da je teledelo »uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.« Sogovorniki so teledelo večinoma enačili z delom na daljavo, predvsem z delom od doma. Oseba A je dejala: »V bistvu to pomeni delo na daljavo. Se pravi, da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu.« Večinoma so že vsi slišali za teledelo. Nekoliko bolj podrobno teledelo poznajo in izvajajo sogovorniki, zaposleni v velikih in mednarodnih podjetjih. Oseba A je povedala: »Moram reči, da mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako. Kadar koli smo na poti, in praktično smo veliko na poti, potem v hotelih, ali kjer pač smo, delamo stvari za službo in kot sem že rekel, preko oddaljenega dostopa. Tako rekoč kot da bi bil v pisarni, delaš svoje delo.«

V nadaljevanju intervjuja sem sogovornikom predstavila še podrobno opredelitev teledela. Nato je sledilo vprašanje, ali se v podjetju, kjer so zaposleni, poslužujejo teledela. Odgovori so bili deljeni. Oseba A je povedala: »Ja, mislim, definitivno se poslužujemo teledela. Jaz osebno kar precej stvari delam tudi od doma.« Nekaj sogovornikov je odgovorilo, da se teledela sicer poslužujejo, vendar so izpostavili dejstvo, da je opravljanje teledela odvisno predvsem od delovnega mesta in funkcije posameznika. Oseba I je povedala: »Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odvisno od funkcije posameznika.« Oseba C je dejala: »Ja, nekateri se verjetno poslužujejo teledela. Zaposleni pri nas imajo večinoma službene prenosne računalnike in potem delajo

tudi od doma. Jaz osebno tega ne opravljam, ker moje delo tega ne zahteva.« Oseba E je dejala: »Moram reči, da niti ne. Mogoče kdo v samem vodstvu podjetja.«

Teledela naj bi se posluževali predvsem zaposleni na višjih funkcijah, ki opravljajo različna intelektualna dela. Sogovorniki delodajalci so povedali, da vsi njihovi zaposleni niso in ne morejo biti teledelavci zaradi narave dela, ki ga opravljajo. Za določena mesta je potrebna fizična prisotnost delavca na delovnem mestu. Oseba F je dejala: »Teledelo po slišani definiciji zajema samo intelektualno delo. Ker nekateri moji delavci opravljajo fizično delo, menim, da teledelo za njih ne pride v poštev. Kajti naročnik jih rabi na svojem mestu in tam morajo svoje delo tudi opraviti.«

Nato so se sogovorniki opredelili, ali menijo, da so oziroma niso teledelavci. Osem sogovornikov je bilo mnenja, da so teledelavci oziroma da svoje delo opravljajo v obliki teledela. Oseba D je povedala: »V bistvu se zelo vidim v tem in mislim, da sem teledelavec.« Dva sogovornika sta odgovorila, da nista teledelavca. Oseba E je dejala: »Mislim, da nisem teledelavka. S takim načinom dela nimam izkušenj.«

Osebe, ki so se opredelile kot teledelavci, nimajo posebej urejenega statusa teledelavca. Oseba I je povedala: »Ne, prav s posebno pogodbo ne. Imamo pa v pogodbi o zaposlitvi navedeno, kje vse lahko naše delo poteka. Se pravi, da pri svojem delu nismo vezani samo na poslovne prostore delodajalca, ampak da svoje delo lahko opravljamo tudi drugje, izven naših poslovnih prostorov.«

V primeru, da so sogovorniki odgovorili, da se v podjetju poslužujejo teledela, sem jih prosila za kratko predstavitev, kako to počnejo. Ogovori so bili različni. Oseba J je rekla: »Dostikrat opravljam tudi svoje delo zvečer doma, ko naredim še kakšne zadeve, ki jih enostavno tekom dneva nisem uspel narediti. Ker dosti tudi potujem, predvsem k našim dobaviteljem, svoje delo opravljam izven poslovnih prostorov, pri dobaviteljih, v hotelih.«

Na podlagi opredelitve, ali je oseba teledelavec ali ni, sem razdelila vprašanja na dva sklopa, in sicer na vprašanja za teledelavce in za delavce, ki to niso. Teledelavce sem povprašala, kolikokrat v tednu oziroma koliko časa dnevno opravljajo svoje delo kot teledelo. Odgovori so bili v večini vsak dan in skoraj vsak dan. Oseba D je dejala: »Jaz mislim, da dnevno, petkrat na teden, dvaindvajsetkrat na mesec ali celo več. Odvisno od tega, kolikokrat je to potrebno.«

Kot razloge za opravljanje teledela so v največji meri navajali samo naravo delo in povečan obseg dela. V smislu, da si delo, ki ga ne uspejo opraviti v službi, nosijo domov. Večkrat izpostavljen je bil odgovor večja učinkovitost, če delajo doma. Oseba B je dejala: »Preobsežno delo. V bistvu mi ostajajo redne stvari. Ponavadi si jih puščaš, če niso tako nujne, in jih potem lažje narediš doma.« Nekaj sogovornikov je kot razlog za opravljanje teledela navedlo družinske obveznosti in specifičnost dela. Oseba G je dejala: »Razlogi so

specifičnost našega dela. Našega dela delavci ne morejo opravljati zgolj samo iz pisarne. Morajo ga opravljati tudi na terenu in obratno.« Oseba D je kot razlog za teledelo navedla: »Da mora imeti dostop do različnih podatkov od koder koli. Dela s podatki, do katerih mora neprestano dostopati. Brez tega svojega dela ne bi mogel opravljati.«

Zanimalo me je, ali v teledelu vidijo kakšne pozitivne in negativne lastnosti. V večini sogovorniki vidijo več pozitivnih lastnosti kot negativnih. Kot pozitivne lastnosti teledela so opredeljevali hitro odzivnost, večjo učinkovitost, fleksibilen delovni čas, boljše življenjske pogoje, dostopnost do podatkov, prihranek časa in dejstvo, da za teledelo ni potrebna fizična prisotnost na delovnem mestu. Oseba A je dejala: »Prednost je predvsem odzivnost, če je treba urediti kakšne stvari, ki so časovno občutljive.« Oseba H je povedala: »Gre predvsem za fleksibilnost pri samem delovnem času, možnost izbire lokacije, kjer zaposleni lahko delajo, ter hitra odzivnost«.

Kot negativne lastnosti so navedli negativen vpliv na družinsko življenje v smislu, da posamezniki ne znajo ločiti poslovnega in družinskega življenja in da si preveč dela nosijo domov, kar je povezano tudi z dejavnikom, da morajo biti stalno dostopni in na voljo svojim delodajalcem. Oseba F je dejala: »Seveda obstajajo tudi negativne stvari v povezavi s teledelom. Po moje vsak od nas, ki ima tudi družinske in ostale obveznosti zraven dela, teledelo doživlja kot različno obremenitev. Po eni strani teledelo na posameznika vpliva razbremenjujoče. Zaradi tega posamezniku nekaj energije še ostane. V določenih primerih, ko je človek zaradi svojega dela oziroma teledela primoran biti dostopen cel čas, to lahko zelo negativno vpliva na njegovo osebno in družinsko življenje. Po moje, da ni enačaja. Se pa vsekakor mlajši ljudje s to obliko dela lažje poistovetijo.«

Sogovornika, ki sta mi povedala, da nista teledelavca, sem vprašala, ali bi bila pripravljena svoje delo spremeniti v teledelo. Oba sta odgovorila, da bi bila, vendar pod določenimi pogoji. Oseba E je rekla: »Teledelo bi me zanimalo, če bi mi bil omogočen bolj fleksibilen delovni čas, kot ga imam sedaj. Pod pogojem, da svojemu delodajalcu ne bi morala biti dosegljiva 24 ur na dan. Da bi si lahko sama odredila čas, ki ga bom namenila delu za službo.«

3.4 Načini izvajanja teledela

V četrti fazi intervjuja sem sogovornike spraševala o načinu izvajanja teledela. Vsi sogovorniki, opredeljeni kot teledelavci, svoje teledelo opravljajo kot delo doma na računalniku in kot delo izven poslovnih prostorov podjetja, predvsem na službenih poteh. Njihovo teledelo poteka prek oddaljenega dostopa ter prek telefonskih in videokonferenc, ki jim pripisujejo pomembno vlogo. Oseba D je opisala svoj način dela: »Preko oddaljenih povezav. Naredim oddaljeno povezavo. Lahko na naš slovenski server, lahko tudi na kakšen globalni intranet.« Oseba F je dejala: »Telefonske in telekonference so pri našem delu zelo pomembne.«

Zanimalo me ja, ali se pri svojem delu poslužujejo tehnologij oziroma storitev, ki jim omogočajo delo v oblaku. Večinoma se skoraj vsi poslužujejo teh storitev, vendar je uporabljajo različne storitve. Oseba B je povedala: »Za službene namene imamo mi rešitev – arhiv v oblaku (angl. *Cloud*), in to uporabljam pri svoje delu. V oblaku imamo arhiv, e-hrambo, dokumentni sistem.«

V mednarodnih podjetjih, kjer imamo stroge IT politike, se poslužujejo predvsem lastnih storitev, ki zaradi informacijske zaupnosti in varnosti niso javno dostopne. Njihovi dostopi so bistveno bolj nadzorovani. Oseba A je povedala: »Pri nas zelo skrbimo za informacijsko varnost in imamo te zadeve zelo urejene. Dejansko ne moremo in ne smemo uporabljati raznih iCloudov, Dropboxov in vseh teh nekkih storitev ali Google Drive zaradi zaupnosti informacijske varnosti. Imamo interne skupne diske, oddaljen dostop prek zasebnih povezav (angl. *Virtual Private Network*). Tako da se poslužujemo le takih stvari. Ali pa so to neka informacijska orodja, ki se do njih dostopa prek oddaljenega dostopa. Moj odgovor na vprašanje bi bil ne. Ne uporabljamo teh klasičnih, javno dostopnih orodij. Imamo svoje tehnologije in storitve.« Medtem ko se predstavniki srednjih in malih podjetij poslužujejo javno dostopnih tehnologij in storitev, kot so Dropbox in podobne. Oseba J je dejala: »Od naštetih Dropbox, predvsem za izmenjavo kakšnih večjih dokumentov, analiz, predstavitev.

V zaključni fazi intervjuja sem intervjuvance spraševala, ali so pri svojem delu »on-line« povezani z delodajalcem ter ali imajo omogočen dostop do skupinskih serverjev podjetja. Njihovo odgovori so bili v večini pozitivni. Kot ključno povezavo so omenjali tudi VPN povezavo. Oseba D je dejala: »Da. Imamo e-poštni strežnik (angl. *Exchange Email*) za email, imamo oddaljeni dostop (angl. *Remote Desktop Connection*), ali pa delamo direktno na mreži in smo na naših IP-jih v našem VPN-ju, na našem naslovu. Kamor koli pridem, na primer na Hrvaško, je vse v isti domeni, se postavim gor in se lahko povežem.«

4 INTERPRETACIJA IN DISKUSIJA

4.1 Ugotovitve

Na podlagi opravljenih intervjujev sem prišla do ugotovitve, da intervjuvanci zelo dobro poznajo informacijske komunikacijske tehnologije ter sredstva za povezovanje in jih pri svojem delu tudi vsakodnevno uporabljajo. Presenetilo me je, da so poznali pojem teledelo in se opredelili za teledelavce. Teledelo si v večini predstavljajo kot delo od doma oziroma kot delo na daljavo. Sogovorniki se srečujejo z dvema vrstama teledela, in sicer z delom od doma in mobilnim delom. Drugih oblik teledela ne poznajo. Razlogi za opravljanje teledela so predvsem narava dela, večja učinkovitost in povečan obseg dela, ki jih pripeljejo do tega, da so si primorani veliko dela nositi tudi domov, zaradi česar včasih trpi tudi njihovo družinsko življenje.

4.2 Priporočila za teledelavce in delodajalce

Ob opravljanju raziskave sem prišla do spoznanja, da teledelo postaja pomembna fleksibilna oblika dela, vendar žal velikokrat ni pravnoformalno urejena v odnosu med delodajalcem in delavcem. Menim, da bodo podjetja morala še veliko narediti za to, da bodo uredila zadeve, ki bodo urejevale samo vsebino in načine dela. Kot navaja Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2016, v nadaljevanju MDDSZ), bo potrebno v Sloveniji dodatno okrepiti nadzorne institucije na trgu dela ter vzpostaviti pravni okvir, ki bo omogočal učinkovit nadzor in sankcioniranje kršiteljev na področju nezakonite uporabe netipičnih oblik dela. Predvsem bodo slovenska podjetja morala narediti korak naprej v mišljenju in priti do spoznanja, da bodo morala v svoje oblike dela vključiti tudi teledelo, saj jih bo v to prisilila konkurenca. Intervjuvanci, ki so bili predstavniki velikih mednarodnih podjetij, ocenjujejo teledelo kot nekaj dobrega in pozitivnega, kar bi bilo potrebno kot primer dobre prakse vključiti v slovenska podjetja.

Pri teledelu je treba postaviti ločnico med poslovnim in zasebnim življenjem. Teledelo ne bi smelo v preveliki meri vplivati na zasebno življenje posameznikov, vendar je to zelo težko doseči. Pomembno se je zavedati tudi pomena osebne komunikacije, ki je lahko v primeru teledela zelo zmanjšana in pripelje do socialne izolacije posameznika. Opozoriti je treba tudi na skrb za duševno zdravje teledelavcev, saj so ti izpostavljeni stalni negotovosti. Posledice pa se med drugim utegnejo kazati tudi v izjemno visokih izdatkih zdravstvene blagajne (MDDSZ, 2016, str. 32).

Pri odločitvi za uvedbo teledela kot možne oblike dela v podjetju je treba pregledati pozitivne in negativne lastnosti tako delodajalca kot delavca, jih pretehtati ter se nato odločiti, ali teledelo pride v poštev ali ne. Teledelo torej ni primerno za katero koli delovno mesto, ampak le za tista delovna mesta, za katera ni obvezna fizična prisotnost na delovnem mestu.

4.3 Ovrednotenje dela in prihodnje raziskovanje

Pri preučevanju in raziskavi teledela v Sloveniji sem naletela na kar nekaj težav. Osnovna težava je bila, da v Sloveniji nimamo osnovne definicije teledela. Teledelo se največkrat opredeljuje oziroma zamenjuje s pojmom delo na daljavo, vendar teh dveh pojmov ne smemo enačiti. Pri raziskovanju sem se držala opredelitve, da je teledelo oblika dela, ki delavcem omogoča, da svoje delo opravljajo zunaj poslovnih prostorov podjetja; od doma ali v prostorih po svoji izbiri, pri čemer uporablja sodobne komunikacijske tehnologije. Problem pri raziskovanju in ugotavljanju razširjenosti teledela je bil tudi ta, da je bilo v preteklosti v Sloveniji opravljenih premalo raziskav, na podlagi katerih bi lahko z gotovostjo trdila, kolikšna je dejanska razširjenost teledela. Glede na dostopne podatke sem prišla do ugotovitve, da se Slovenija glede razširjenosti teledela uvršča v evropsko povprečje.

SKLEP

Cilj moje zaključne strokovne naloge je bil spoznati in raziskati teledelo in njegovo razširjenost v Sloveniji glede na to, da gre za razmeroma novo obliko dela. Ugotoviti sem želela, ali ljudje poznajo pojem teledelo in kakšna je njegova razširjenost. Nalogo sem razdelila na štiri dele. V prvem delu sem predstavila teledelo. Osredotočila sem se na definicijo in razvoj teledela, vrste teledela, zakonski vidik teledela, tehnološki vidik in načrtovanje teledela, predstavila prednosti in slabosti teledela z vidika delodajalca in delavca ter raziskave o teledelu v Sloveniji. V drugem, empiričnem, delu sem opravila lastno raziskavo na podlagi polstrukturiranega intervjuja. V tretjem delu sem predstavila rezultate raziskave. V četrtem delu sem interpretirala izsledke raziskave in predstavila priporočila za delodajalce in teledelavce ter ovrednotila svoje delo.

Teledelo je ena izmed novih oblik dela, ki delavcem omogoča doseganje ravnotežja med delom in družino. Gre za obliko dela, ki obojestransko in učinkovito zadovolji potrebe delavca ter delodajalca. Ne glede na to, ali uporabljamo izraz teledelo, delo na daljavo, mobilno delo, virtualno delo, e-delo, je vsem skupna značilnost ta, da so delavci svoje delo pripravljani opravljati kjer koli. Teledelo delavcem omogoča, da svoje delo opravljajo zunaj poslovnih prostorov podjetja; od doma ali v prostorih po svoji izbiri, pri čemer uporablja sodobne komunikacijske tehnologije.

Lokacije, na katerih teledelavci lahko opravljajo svoje delo, razdelimo na tri področja: teledelo od doma, teledelo iz oddaljenih pisarn in mobilno teledelo. Najbolj pogoste oblike teledela so: teledelo na domu, mobilno teledelo, delo v telecentrih, »Soho« teledelo ter kombinacije različnih oblik teledela.

Zakonodaja v Sloveniji teledelu še ni popolnoma prilagojena. Zasledimo lahko le izraza delo na domu in delo na daljavo, ki ju lahko povežemo z izrazom teledelo. ZDR-1 v 2. alineji 68. člena navaja, da se za delo na domu šteje tudi delo na daljavo, ki ga delavec opravlja z uporabo informacijske tehnologije, kar lahko povežemo z definicijo teledela.

Predpogoj za teledelo predstavlja dostop do IKT, ki so gonilna sila teledela. Na teledelo je treba gledati kot na multidimenzionalen izziv. Ključne tehnologije, ki omogočajo vzpostavitev učinkovitega delovnega prostora za teledelavca, so: sredstva za povezovanje (širokopasovna povezava, brezžična povezava, mobilna povezava, informacijska varnost dostopa, aplikacije), sredstva za povečanje produktivnosti in učinkovitosti (telefonija, videotelefonija, navzočnost delavca, sredstva za sporočanje, orodja za deljenje in širjenje znanja) in fizična sredstva (pohištvo in oprema, delovni prostori, namestitev opreme, vzdrževanje opreme, tehnična pomoč in podpora, formalizacija postopkov in vodenje).

Prednost za teledelavca se kaže predvsem v fleksibilnosti delovnega časa in možnost za samoodločanje o razporeditvi delovnega časa. Posameznik se sam odloča, kdaj mu najbolj

ustreza delati. Pomemben dejavnik je tudi možnost izbora lokacije dela teledelavca. Teledelo za posameznika lahko pomeni tudi prihranek pri stroških goriva, parkirninah in oblačilih. Predvsem se prihranek najbolj odraža na porabljenem času za prevoz na delo in spremljajočem stresu na cesti. Teledelo od posameznika zahteva zelo veliko samokontrolo, ki ga spodbuja in sili k delu. Teledelavec naj bi bil pri svojem delu zmožen večje koncentracije, saj nanj ne vplivajo različni moteči dejavniki, ki se pojavljajo v pisarnah.

Negativne lastnosti teledela z vidika delavca se kažejo kot manjša možnost za razvoj in lastno promocijo, konflikt interesov med delom in družino, slabša zaposlitvena varnost, socialna in družbena izolacija, več porabljenega časa za delo. Z vidika podjetij so slabosti povečani stroški iskanja in selekcije, težave pri nadzoru in motiviranju teledelavcev, uvajanje v delo novozaposlenih, težave pri načrtovanju in izvajanju teledela.

Glede na to, da gre bolj novo obliko dela, je bilo v Sloveniji opravljenih razmeroma malo raziskav. Prva slovenska raziskava o teledelu je bila raziskava Teledelo v Sloveniji, ki je bila opravljena v okviru projekta RIS leta 2001. V letu 2002 je bila analiza ponovljena na osnovi metodologije vodilne raziskave ECaTT, ki je uvedla v merjenje teledela elemente neposrednega pristopa. V letu 2002 je SURS v Anketo o delovni sili vključil poseben sklop vprašanj o teledelu. Nato nekaj let ni mogoče zaslediti nobene raziskave s področja teledela. V letih 2005, 2012 in 2015 so bile pod okriljem Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev opravljene raziskave o delovnih razmerah, ki so pokazale, da je v Evropi približno četrtnina delavcev, ki opravlja svoje delo kot teledelo oziroma delo na daljavo. Slovenija se s teledelom uvršča v evropsko povprečje.

Na podlagi lastne raziskave sem prišla do ugotovitve, da je teledelo v Sloveniji dokaj pogosta oblika zaposlitve, predvsem v kategoriji mlajše generacije zaposlenih, ki so se primorani posluževati netipičnih in nepredvidljivih oblik dela. Na poslovanje podjetij v veliki meri vpliva močna konkurenca, ki podjetja sili v to, da so se primorana vedno bolj prilagajati zahtevam trga. Kot posledice prilaganja lahko razumemo spremembe delovnega časa, ki postaja vedno bolj spremenljiv in nepredvidljiv. Ljudje si pri svojem delu želijo prilagodljivosti, saj jim ta omogoča usklajevanje dela z osebnim in družinskim življenjem.

Namen moje zaključne strokovne naloge je bil, da ugotovim, zakaj teledelo v Sloveniji ni bolj prisotno. Prišla sem do zaključka, da teledelo v Sloveniji je poznano in prisotno, vendar ni ustrezno pravnoformalno urejeno v odnosu med delodajalcem in delavcem. Gre za izziv, s katerim se bodo morala spopasti slovenska podjetja čim prej. Ocenjujem namreč, da je vedno več ljudi, ki bi si želeli svoje delo opravljati kot teledelo oziroma vsaj delno kot teledelo, saj bi jim to omogočilo boljše delovne pogoje, od katerih bodo imeli prednosti oboji – tako delodajalci kot delavci.

LITERATURA IN VIRI

1. Arko, A., (2002). *Razvoj in značilnosti dela na daljavo* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
2. Bistra Hiša. (2002). *Slovenski socialni partnerji evropskim socialnim partnerjem poslali prvo skupno poročilo o izvajanju evropskega sporazuma o delu na daljavo iz leta 2002*. Najdeno 2. julija 2016 na spletnem naslovu http://www.bistrahisa.si/projekti/delo_na_daljavo/studije_analize/porocilodelo.pdf
3. Castells, M. (2009). *The rise of the network society* (2nd ed.) – *first book*. New York: John Wiley and Sons.
4. ECaTT. (2000). *Benchmarking progress on new ways of working and new forms of business across Europe, ECaTT final report*. Najdeno 1. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://web.fhnw.ch/personenseiten/najib.harabi/publications/books/benchmarking-progress-of-telework-and-electronic-commerce-in-europe>
5. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (2007). *Fourth European Working Conditions Survey*. Najdeno 6. septembra 2016 na spletnem naslovu http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef0698en.pdf
6. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (2012). *Fifth European Working Conditions Survey*. Najdeno 6. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.eurofound.europa.eu/sl/publications/report/2012/working-conditions/fifth-european-working-conditions-survey-overview-report>
7. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. (2015). *Sixth European Working Conditions Survey*. Najdeno 6. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://www.eurofound.europa.eu/surveys/european-working-conditions-surveys/sixth-european-working-conditions-survey-2015>
8. Jackson, P. J., & Van der Wielen, J. M. (1998). *Teleworking: International Perspectives*. Najdeno 1. julija 2016 na spletnem naslovu <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.468.5552&rep=rep1&type=pdf>
9. Jeraj, D., & Vintar, J. (2004). *K razvoju telecentrov v Sloveniji*. Ljubljana: Dimitrij Jeraj in Bons, d. o. o.
10. Korte, W. B., & Wynne, R. (1996). *Telework: penetration, potential and practice in Europe*. Amsterdam: IOS Press.
11. Likozar, M. (2015), *Teledelo v Sloveniji* (diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
12. Logicalis. (b.l.). *A Guide to Teleworking Technologies*. Najdeno 1. avgusta 2016 na spletnem naslovu <http://microsites.au.logicalis.com/teleworking/images/GuideToTeleworkingTechnologies.pdf>

13. Mesec, S. (2002). *Teledelo – izziv v Sloveniji* (diplomsko delo). Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
14. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. (2016). *Za dostojno delo*. Najdeno 10. novembra 2016 na spletnem naslovu http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/dpd/21_03_2016_Dostojno_delo_final.pdf
15. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. (2016, 11. maj). *Predlog Zakona o podpornem okolju za podjetništvo – predlog za obravnavo*. Najdeno 21. julija 2016 na spletnem naslovu http://www.mgrt.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/podjetnistvo/predlogi_predpisov/
16. Nilles, J. (1998). *Managing telework: Strategies for managing the virtual workforce*. New York: Wiley.
17. Omerza, D. (2006). *Teledelo in možnosti zaposlovanja teledelavcev v Sloveniji* (diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
18. Vehovar, V. & Robinšak, M. (2002). *Projekt RIS. Teleledelo v Sloveniji*. Najdeno 6. septembra 2016 na spletnem naslovu <http://uploadi.www.ris.org/editor/1214816189teledelo%20RIS%202002%20skupaj.pdf>
19. Vogrinc, J. (2008). *Kvalitativno raziskovanje na pedagoškem področju*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta
20. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR). *Uradni list RS* št. 42/02, 79/06 – ZZZPB-F, 103/07, 45/08 – ZArbit in 21/13 – ZDR-1. Najdeno 21. junija 2016 na spletni strani <https://www.uradni-list.si/1/content?id=36364>
21. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1). *Uradni list RS* št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT in 33/16 – PZ-F.
22. Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP). *Uradni list RS* št. 40/04.
23. Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP-1). *Uradni list RS* št. 102/07, 57/12, 82/13 in 17/15.
24. Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (ZZRZI). *Uradni list RS* št. 16/07 – UPB, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2 in 98/14.
25. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije. (2002). *Okvirni sporazum o delu na daljavo*. Najdeno 22. junija 2016 na spletnem naslovu http://www.sindikatzsss.si/images/stories/Pravno_Podrocje/EvropskiSocialniSporazumi/EvropskiOkvirniSporazumODeluNaDaljavo_16072002.pdf

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Opomnik za intervjuje z delavci	1
Priloga 2: Opomnik za intervjuje s predstavniki delodajalcev	5
Priloga 3: Obdelava podatkov 1	9
Priloga 4: Obdelava podatkov 2	21
Priloga 5: Obdelava podatkov 3	33
Priloga 6: Obdelava podatkov 4 – Urejanje izjav v kategorije po kodah	49

PRILOGA 1: Opomnik za intervjuje z delavci

Uvod v intervju:

- Prosim, da se mi na kratko predstavite. Zanima me, kaj ste po izobrazbi, kakšne so vaše delovne izkušnje, koliko let delovne dobe imate?
- Katera je glavna dejavnost podjetja, v katerem ste zaposleni?
- Ali mi lahko na kratko poveste, kakšno delo opravljate?
- Opišite mi, prosim, kako poteka vaš delovni dan.

Uporaba informacijske tehnologije:

- Katero informacijsko opremo uporabljate pri svojem delu (osebni računalnik, prenosni računalnik, tablični računalnik, dlančnik, mobilni telefon, pametni telefon)?
- Katera sredstva za povezovanje uporabljate pri svojem delu (mobilno povezavo, satelitsko povezavo, brezžično Wi-Fi povezavo, širokopasovno povezavo)?
- Koliko časa dnevno uporabljate informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo?
- Kje vse uporabljate informacijsko tehnologijo (v poslovnih prostorih podjetja, izven podjetja, v telecentrih)?

Teledelo:

- Ali veste, kaj pomeni pojem teledelo (angl. *Teleworking*)? Ste že kdaj slišali za ta pojem?
- Kaj po vašem mnenju naj bi bilo teledelo? Kako si ga predstavljate?

Predstavitve teledela sogovornikom

Živimo v času in delovnem okolju, za katerega so značilne netipične in nepredvidljive oblike dela. Na poslovanje podjetij ima velik vpliv močna konkurenca, ki podjetja sili v to, da so se primorana vedno bolj prilagajati zahtevam trga. Kot posledico prilaganja lahko razumemo spremembe delovnega časa, ki postaja vedno bolj spremenljiv in nepredvidljiv. Ljudje si pri svojem delu želijo prilagodljivosti, saj jim ta omogoča usklajevanje dela z osebnim in družinskim življenjem.

Teledelo je ena izmed novih oblik dela, ki delavcem omogoča doseganje ravnotežja med delom in družino, hkrati ga je moč razumeti tudi kot odziv podjetij na konkurenčne zahteve trga. Gre za obliko dela, ki obojestransko in učinkovito zadovolji potrebe delavca in delodajalca. Ne glede na to, ali uporabljamo izraze teledelo, delo na daljavo, mobilno delo,

virtualno delo, e-delo, je vsem skupna značilnost ta, da so delavci svoje delo pripravljani opravljati kjer koli.

Teledelo delavcem omogoča, da svoje delo opravljajo zunaj poslovnih prostorov podjetja; od doma ali v prostorih po svoji izbiri, pri čemer uporablja sodobne komunikacijske tehnologije.

Prednost za teledelavca se kaže predvsem v fleksibilnosti delovnega časa in možnosti za samoodločanje o razporeditvi delovnega časa. Posameznik se sam odloča, kdaj mu najbolj ustreza delati. Pomemben dejavnik je tudi možnost izbora lokacije dela teledelavca. Prebivališče ni odvisno od lokacije delodajalca. Posameznik lahko živi in dela kjer koli, lahko se preseli in obdrži svojo zaposlitev. Teledelo za posameznika lahko pomeni tudi prihranek pri stroških goriva, parkirninah in oblačilih. Predvsem se prihranek najbolj odraža na porabljenem času za prevoz na delo in spremljajočem stresu na cesti. Teledelo od posameznika zahteva zelo veliko samokontrolo, ki ga spodbuja in sili k delu. Teledelavec naj bi bil pri svojem delu zmožen večje koncentracije, saj nanj ne vplivajo različni moteči dejavniki, ki se pojavljajo v pisarnah (telefonski klici, obiski).

- Ali se v podjetju, v katerem ste zaposleni, poslužujete teledela?
- Če je vaš predhodni odgovor pritrdilen, bi mi lahko na kratko povedali, na kakšen način se v vašem podjetju izvaja teledelo?
- Ali menite, da ste teledelavec?

Podvprašanja – ste teledelavec:

- Kolikokrat v tednu oziroma koliko časa dnevno opravljate teledelo?
- Kakšni so vaši razlogi za opravljanje teledela?
- V čem vidite prednosti teledela?
- V čem vidite slabosti teledela?

Podvprašanja – niste teledelavec:

- V primeru, da teledela ne opravljate, ali bi bili pripravljani opravljati teledelo, če bi vam ga delodajalec omogočil?
- Pod kakšnimi pogoji oziroma kdaj bi vas teledelo zanimalo?
- Ali bi bili pripravljani svoje običajno delo spremeniti v teledelo?
- Ali bi bili pripravljani svoj celoten delovni čas spremeniti v teledelo?
- Kateri so tisti dejavniki, zaradi katerih bi se odločili za teledelo?

Način izvajanja teledela:

- Na kakšen način opravljate teledelo? Prosim, opišite svojo zadnjo ali pa običajno izkušnjo s teledelom.
- Ali se pri svojem delu poslužujete telefonskih in videokonferenc?
- Ali se pri svojem delu poslužujete oddaljenega dostopa?
- Ali pri svojem delu uporabljate tehnologije oziroma storitve, ki vam omogočajo delo v oblaku DropBox, iCloud, CloudApp, KnowledgeTree, Windows Live, Adrive? Če je vaš odgovor pritrdilen, katere so te tehnologije oziroma storitve in zakaj jih uporabljate?
- Ali ste pri svojem teledelu »on-line« povezani z delodajalcem?
- Ali pri svojem delu uporabljate računalniški sistem, ki vam na drugih lokacijah omogoča dostop do skupinskih serverjev, podatkovnih baz podjetja?

PRILOGA 2: Opomnik za intervjuje s predstavniki delodajalcev

Uvod v intervju:

- Prosim, da se mi na kratko predstavite. Zanima me, kaj ste po izobrazbi, kakšne so vaše delovne izkušnje, koliko let delovne dobe imate?
- Katera je glavna dejavnost vašega podjetja?
- Katera je vaša funkcija v podjetju in kakšno delo opravljate?
- Opišite mi, prosim, kako poteka vaš delovni dan.

Uporaba informacijske tehnologije:

- Katero informacijsko opremo uporabljajo zaposleni pri svojem delu (osebni računalnik, prenosni računalnik, tablični računalnik, dlančnik, mobilni telefon, pametni telefon)?
- Katera sredstva za povezovanje uporabljate pri svojem delu (mobilno povezavo, satelitsko povezavo, brezžično Wi-Fi povezavo, širokopolovno povezavo)?
- Koliko časa dnevno po vašem mnenju zaposleni uporabljajo informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo?
- Kje vse uporabljate informacijsko tehnologijo (v poslovnih prostorih podjetja, izven podjetja, v telecentrih)?

Teledelo:

- Ali veste, kaj pomeni pojem teledelo (angl. *Teleworking*)? Ste že kdaj slišali za ta pojem?
- Kaj po vašem mnenju naj bi bilo teledelo? Kako si ga predstavljate?

Predstavitev teledela sogovornikom

Živimo v času in delovnem okolju, za katerega so značilne netipične in nepredvidljive oblike dela. Na poslovanje podjetij ima velik vpliv močna konkurenca, ki podjetja sili v to, da so se primorana vedno bolj prilagajati zahtevam trga. Kot posledico prilaganja lahko razumemo spremembe delovnega časa, ki postaja vedno bolj spremenljiv in nepredvidljiv. Ljudje si pri svojem delu želijo prilagodljivosti, saj jim ta omogoča usklajevanje dela z osebnim in družinskim življenjem.

Teledelo je ena izmed novih oblik dela, ki delavcem omogoča doseganje ravnotežja med delom in družino, hkrati ga je moč razumeti tudi kot odziv podjetij na konkurenčne zahteve trga. Gre za obliko dela, ki obojestransko in učinkovito zadovolji potrebe delavca in delodajalca. Ne glede na to, ali uporabljamo izraz teledelo, delo na daljavo, mobilno delo, virtualno delo, e-delo, je vsem skupna značilnost ta, da so delavci svoje delo pripravljani opravljati kjer koli.

Teledelo delavcem omogoča, da svoje delo opravljajo zunaj poslovnih prostorov podjetja; od doma ali v prostorih po svoji izbiri, pri čemer uporablja sodobne komunikacijske tehnologije.

Prednost za teledelavca se kaže predvsem v fleksibilnosti delovnega časa in možnosti za samoodločanje o razporeditvi delovnega časa. Posameznik se sam odloča, kdaj mu najbolj ustreza delati. Pomemben dejavnik je tudi možnost izbora lokacije dela teledelavca. Prebivališče ni odvisno od lokacije delodajalca. Posameznik lahko živi in dela kjer koli, lahko se preseli in obdrži svojo zaposlitev. Teledelo za posameznika lahko pomeni tudi prihranek pri stroških goriva, parkirninah in oblačilih. Predvsem se prihranek najbolj odraža na porabljenem času za prevoz na delo in spremljajočem stresu na cesti. Teledelo od posameznika zahteva zelo veliko samokontrolo, ki ga spodbuja in sili k delu. Teledelavec naj bi bil pri svojem delu zmožen večje koncentracije, saj nanj ne vplivajo različni moteči dejavniki, ki se pojavljajo v pisarnah (telefonski klici, obiski).

- Ali se v podjetju poslužujete teledela?
- Če je vaš predhodni odgovor pritrdilen, lahko na kratko poveste, na kakšen način zaposleni v vašem podjetju opravljajo teledelo?
- Ali menite, da ste tudi sami teledelavec?

Podvprašanja – v podjetju opravljajo teledelo:

- Ali razpolagate s podatkom, kolikokrat v tednu ali mesecu vaši zaposleni opravljajo teledelo?
- Kakšni so razlogi za opravljanje teledela?
- V čem vi, kot delodajalec, vidite prednosti teledela?
- Vidite v teledelu kakšne slabosti? Katere?

Podvprašanja – v podjetju ne opravljajo teledela:

- V primeru, da teledela v vašem podjetju ne opravljate, ali bi bili pripravljene svojim zaposlenim omogočiti opravljanje teledela?
- Pod kakšnimi pogoji bi po vašem mnenju vaše zaposlene teledelo zanimalo?
- Ali bi bilo podjetje pripravljeno omogočiti svojim zaposlenim, da bi svoje običajno delo spremenili v teledelo?
- Ali bi bilo podjetje pripravljeno omogočiti svojim zaposlenim, da bi ti svoj celoten delovni čas spremenili v teledelo?
- Kateri so tisti dejavniki, zaradi katerih bi se v podjetju odločili za teledelo?

Način izvajanja teledela:

- Na kakšen način v podjetju opravljate teledelo? Prosim, opišite svojo zadnjo ali pa običajno izkušnjo s teledelom.
- Ali se pri svojem delu zaposleni poslužujejo telefonskih in videokonferenc?
- Ali se pri svojem delu zaposleni poslužujejo oddaljenega dostopa?
- Ali zaposleni pri svojem delu uporabljajo tehnologije oziroma storitve, ki omogočajo delo v oblaku DropBox, iCloud, CloudApp, KnowledgeTree, Windows Live, Adrive? Če je vaš odgovor pritrdilen, katere so te tehnologije oziroma storitve in zakaj se jih uporablja?
- Ali so zaposleni pri svojem teledelu »on-line« povezani z delodajalcem?
- Ali pri svojem delu zaposleni uporabljajo računalniški sistem, ki jim na drugih lokacijah omogoča dostop do skupinskih serverjev, podatkovnih baz podjetja?

PRILOGA 3: Obdelava podatkov 1

A:

- 1) [...] konferenčni klic z drugimi lokacijami v Sloveniji ali v svetu [...]
- 2) [...] kar veliko uporabljamo konferenčne klice, video klice [...]
- 3) Prenosni računalnik, mobilni telefon.
- 4) V službi imamo tudi »pajke«, to so naprave za telekonferenčno zvezo.
- 5) [...] video konferenčne naprave imamo in jih uporabljamo pri svojem delu.
- 6) Imamo tudi razna informacijska orodja, od Linka, Skypa in tako naprej.
- 7) [...] širokopasovni dostop.
- 8) V podjetju imamo svoje povezave.
- 9) Informacijsko strukturo imamo zelo dobro definirano, določeno in kontrolirano.
- 10) [...] jaz na svoj službeni prenosni računalnik ne morem nainštalirati nobenih orodij, ker je vse zaščiteno.
- 11) [...] kar podjetje potrebuje in uporablja.
- 12) Uporabljamo v podjetju ter na vseh lokacijah.
- 13) [...] računalnik odpreš in deluje, ni potrebna nobena posebna povezava [...]
- 14) [...] zato ker je enotna infrastruktura in Wi-Fi je povsod enak [...]
- 15) Uporabljamo pa tudi izven podjetja, če smo na kakšnih konferencah, v hotelih te VPN povezave (angl. *Virtual Private Network*), tako da je zadeva zaščitena in na ta način lahko dostopaš do vseh svojih službenih stvari in praktično lahko delaš od koder koli.
- 16) Teledelo (angl. *Teleworking*) poznam [...]
- 17) [...] delo na daljavo.
- 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od koder koli na svetu je.
- 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.
- 20) [...] praktično smo veliko na poti, potem v hotelih ali kjer pač smo, delamo stvari za službo in kot sem že rekel, preko oddaljenega dostopa.
- 21) Je pa po moje to prednost za podjetje, ker če ima nekdo možnost oddaljenega dostopa in ima računalnik, potem lahko kadar koli od kjer koli naredi kašne stvari, čeprav ni fizično prisoten v službi.
- 22) [...] definitivno se poslužujemo teledela.
- 23) [...] precej stvari delam tudi od doma.
- 24) [...] odvisno od samega delovnega mesta.
- 25) Ni potrebno, da so vedno fizično prisotni v pisarni ali v podjetju [...]
- 26) [...] status tak, da lahko delajo določen čas od doma.
- 27) [...] ob petkih dela od doma, ker ima daljšo pot v službo.
- 28) [...] dejansko dela doma in se vedno javi, če ga pokličeš, je priklopljen na mrežo oddaljenega dostopa. Stvar definitivno funkcionira.
- 29) Ima posebno izjavo in dovoljenje, s katerim ima urejen ta status.
- 30) [...] ljudi osveščamo, kako morajo imeti urejeno delovno mesto doma, kaj je ergonomija, zakaj je pomembna.

- 31) [...] bi lahko rekel, da sem 20-odstotni teledelavec.
- 32) [...] telefonski klici, telekonferenčni in videokonferenčni klici ali pa delo preko oddaljenega dostopa z računalnikom.
- 33) Včasih kar vsak dan.
- 34) Takrat je kar velika presija in veliko stvari, zato se kar dnevno poslužujem tega oddaljenega dostopa.
- 35) Povečan obseg dela.
- 36) Prednost je predvsem odzivnost, če je treba urediti kakšne stvari, ki so časovno občutljive.
- 37) [...] kakšne stvari, za katere ni potrebno biti fizično prisoten in je to ena izmed prednosti [...]
- 38) [...] hitreje in bolj učinkovito naredijo.
- 39) [...] izpostaviti slabost, da je potem težko uravnnavati delo in prosti čas, družinske čas.
- 40) »Work life balance«.
- 41) »Work life integration«.
- 42) Slabost je predvsem to, če so ljudje taki, da se ne znajo odklopiti, imajo zaradi tega kakšne težave.
- 43) [...] daljšo pot do službe [...]
- 44) [...] uredijo status, prihranijo na svojem času [...]
- 45) Zadevo smo potem kar dosti učinkovito zaključili.
- 46) [...] zelo skrbimo za informacijsko varnost [...]
- 47) Dejansko ne moremo in ne smemo uporabljat raznih iCloudov, Dropboxov in vseh teh nekkih storitev ali Google Drive zaradi zaupnosti informacijske varnosti. Imamo interne skupne diske, oddaljen dostop preko zasebnih povezav, »Virtual Private Network«.
- 48) Ne uporabljamo teh klasičnih, javno dostopnih orodij.
- 49) Imamo svoje tehnologije in storitve.

B:

- 50) Ko so kakšni dogodki, me ni v pisarni, sem zunaj.
- 51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.
- 52) Brežžično Wi-Fi, mobilno, širokopasovni dostop, VPN.
- 53) [...] kar cel dan.
- 54) Povsod.
- 55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma.
- 56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delat ter se priključiti oziroma povezati s podjetjem, s strežniki in potem preko tega delaš.
- 57) Ja, se poslužujejo teledela.

- 58) [...] če si veliko na terenu, se potem ustaviš na kašnem prostoru, kjer imajo Wi-Fi, in od tam delaš. Imamo možnost se povezati na strežnike, od kjerkoli kjer je dostop do interneta, ali je to preko mobilne povezave, VPN.
- 59) Ja, sem teledelavec.
- 60) [...] ponavadi zvečer delam. Če imam kakšne projekte, ki jih je potrebno narediti, potem pač priklopim računalnik in delam.
- 61) Preobsežno delo. V bistvu mi ostajajo redne stvari. Ponavadi si jih puščaš, če niso tako nujne, in jih potem lažje narediš doma.
- 62) Recimo, da delaš takrat, ko imaš čas. Pa tudi bolj si lahko skoncentriran.
- 63) Je pa predvsem to, da moraš biti zelo organiziran, če si doma.
- 64) Za službene namene imamo mi rešitev – arhiv v oblaku (angl. *Cloud*), in to uporabljamo pri svojem delu. V oblaku imamo arhiv, e-hrambo, dokumentni sistem.
- 65) [...] VPN povezave.

C:

- 66) V službene namene uporabljamo samo službeni osebni računalnik.
- 67) Imam tudi svoj telefon, vendar ga uporabljamo samo v privatne namene.
- 68) Uporabljamo samo službeno mrežo, internet. Brežžične Wi-Fi povezave v službi jaz ne uporabljamo.
- 69) V bistvu kar čez cel dan.
- 70) Samo v podjetju, v moji pisarni.
- 71) [...] v poslovnih prostorih podjetja.
- 72) Ja, sem že slišal za teledelo.
- 73) Recimo, da je to delo od doma.
- 74) [...] delaš doma in narediš, česar nisi uspel narediti v službi in poizkušaš dokončati.
- 75) Ja, nekateri se verjetno poslužujejo teledela.
- 76) Jaz osebno tega ne opravljam, ker moje delo tega ne zahteva.
- 77) [...] zase menim, da nisem teledelavec.
- 78) [...] bi ga bil pripravljen opravljati.
- 79) [...] moje delo ga ne zahteva, saj je za moje delo potrebna fizična prisotnost na delovnem mestu. Če ne bi bil fizično prisoten, svojega dela ne bi mogel opravljati. Skrbi za arhiv ne moreš opravljati od doma, če je fizični arhiv.
- 80) Vsekakor plača. To je eden izmed dejavnikov.
- 81) Ne. Ker svojega dela nisem še nikoli opravljal doma.
- 82) Jaz osebno ne. Se pa jih moj nadrejeni in to večkrat.
- 83) Da, v podjetju imamo nekaj teh. Imamo razvite neke svoje tehnologije, ki jih jaz lahko uporabljamo znotraj podjetja. Če bi pač želel uporabljati izven podjetja, bi mi lahko to omogočili oziroma če bi šef tako naročil.
- 84) Ne, nisem »on-line« povezan.

D:

- 85) Moj običajen delovni dan je tak, da je zelo fleksibilen.

- 86) Naš delovni čas je zelo fleksibilen.
- 87) Pri nas ne poznamo delovnega časa od 7. do 15. ure oziroma od 8. do 16. ure.
- 88) Pri nas je pomembno predvsem to, da je delo narejeno.
- 89) [...] naš delovni čas dosti drseč.
- 90) [...] »laptop«, službeni pametni telefon.
- 91) Mobilno, Wi-Fi in širokopasovni dostop.
- 92) Informacijsko tehnologijo uporabljam skozi cel dan.
- 93) Tehnologijo uporabljam tako rekoč povsod.
- 94) V poslovnih prostorih podjetja, kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.
- 95) Non stop moram biti dosegljiv in opraviti zadeve kadar koli.
- 96) [...] sem že slišal oziroma kot lahko iz same kratice tele sklepam, da gre za nekaj na daljavo.
- 97) [...] razumel kot delo na daljavo.
- 98) [...] delo z različnih lokacij, kjer si dostopen in delaš svoje delo na daljavo.
- 99) [...] da se poslužujemo teledela.
- 100) V bistvu se zelo vidim v tem in mislim, da sem teledelavec.
- 101) [...] da smo dostopni, da imamo orodja, kot so računalniki, telefoni in programska oprema (angl. *Software*), ki nam omogočajo priklope na oddaljene (angl. *Remote*) zadeve, da lahko veliko dela opravljamo preko telekonferenc, uporabljamo tudi Skype oziroma Skype for Business, interno uporabljamo tudi Viber.
- 102) Za nas je pomembno, da imamo možnost do dostopa in uporabe tega, saj na tak način lahko sodelujemo tudi z matičnim podjetjem v tujini.
- 103) [...] da dnevno, petkrat na teden, dvaindvajsetkrat na mesec ali celo več. Odvisno od tega, kolikokrat je to potrebno.
- 104) Razlogi so v bistvo v sami naravi posla.
- 105) Prav zaradi narave dela moram imeti dostop do teh podatkov od koder koli. Delam s podatki, do katerih moram neprestano dostopati. Brez tega svojega dela ne bi mogel opravljati.
- 106) Prednost teledela je ta, da si dostopen in da lahko svoje delo opravljaš nemoteno.
- 107) Dnevno bi za vožnjo lahko izgubil 2 uri, vendar občasno to ni potrebno, saj lahko svoje delo opraviš od doma.
- 108) [...] možnost povezave na službeno mrežo od doma ali iz kakšne druge lokacije, kjer je Wi-Fi povezava.
- 109) [...] prednosti, da si potem pri svojem delu lahko vedno dosegljiv [...]
- 110) [...] fleksibilen delovni čas, večja učinkovitost [...]
- 111) [...] določeno delo, ki mi v službi ostaja, opraviš zvečer doma, ko imam mir in lahko hitreje in bolj učinkovito opraviš naloge, ki so mi še ostale oziroma jih je potrebno čim prej opraviti.
- 112) [...] slabosti ta, da si zaradi tega skozi dosegljiv, tudi na dopustu. Delo pač mora biti opravljeno in se je potem malo težje izklopiti iz vsega tega.
- 113) [...] včasih vpliva na naše družinsko življenje.

- 114) [...] prišel v hotel, me je pričakal cel kup mailov in drugih stvari, ki sem jih potem opravil na daljavo, preko oddaljenega dostopa in VPN povezave.
- 115) Vsakodnevno.
- 116) [...] vsakodnevno.
- 117) Preko oddaljenih povezav. Naredim oddaljeno povezavo. Lahko na naš slovenski server, lahko tudi na kakšen globalni intranet.
- 118) V teh navedenih se ne najdem, ker nam politika skupine (angl. *Group Policy*) predpisuje zadeve, zato uporabljamo le tisto, kar nam je predpisano oziroma omogočeno.
- 119) Imamo »Share Point«, intranet. Različne storitve v oblaku uporabljam zgolj za personalno rabo in ne za službeno.
- 120) [...] e-poštni strežnik (angl. *Exchange Email*) za email, imamo oddaljeni dostop (angl. *Remote Desktop Connection*), ali pa delamo direktno na mreži in smo na naših IP-jih v našem VPN-ju, na našem naslovu.
- 121) Kamor koli pridem, na primer na Hrvaško, je vse v isti domeni, se postavim gor in se lahko povežem.
- 122) [...] če imam za to dodeljene pravice.
- 123) Ja, bi se odločil za teledelo.

E:

- 124) [...] vsakodnevno osebni računalnik in pametni telefon.
- 125) Mobilno povezavo in Wi-Fi.
- 126) 10 ur. V službi najmanj od 8 do 9 ur, nato še nekaj malega doma [...]
- 127) Več ali manj v poslovnih prostorih podjetja.
- 128) Občasno tudi izven podjetja, ko imamo sestanke tudi pri kupcih in principalih.
- 129) V poslovnih prostorih poslovnih partnerjev, kakor tudi v hotelih.
- 130) Sem že slišala za teledelo.
- 131) [...] delo od doma.
- 132) V bistvu gre za delo na daljavo.
- 133) Da nisi prisoten na svojem delo delovnem mestu v podjetju oziroma sedežu podjetja.
- 134) Moram reči, da niti ne. Mogoče kdo v samem vodstvu podjetja.
- 135) [...] nisem teledelavka.
- 136) Seveda, z veseljem bi ga opravljala.
- 137) Teledelo bi me zanimalo, če bi mi bil omogočen bolj fleksibilen delovni čas [...]
- 138) Pod pogoji, da svojemu delodajalcu ne bi morala biti dosegljiva 24 ur na dan.
- 139) Da bi si lahko sama odrejala čas, ki ga bom namenila delu za službo.
- 140) [...] spremeniti samo delno, občasno.
- 141) [...] zdi velika prednost to, da lahko delaš od doma, kjer imaš mir. Dom se mi zdi zelo primerno delovno okolje v primeru, da se moraš na svoje delo zelo koncentrirati, da v bližini ni nobenih motečih dejavnikov.
- 142) [...] fleksibilen delovni čas.

- 143) [...] koliko časa in kdaj bom opravljala od doma in kdaj v službi.
- 144) [...] večji mir in tišina.
- 145) Več časa bi lahko imela za ostale dejavnosti.
- 146) [...] ne bi potrebovala prevoza na delo [...]
- 147) [...] prihranek pri stroških tako za podjetje kakor tudi posledično zame.
- 148) [...] prihranek na času.
- 149) [...] taka oblika dela tudi manj stresna.
- 150) Ja, vendar zelo poredko. Predvsem včasih se preko Skypa pogovarjam s principali.
- 151) Ne, ne poslužujem se oddaljenega dostopa.
- 152) Pri svojem delu uporabljam Dropbox, predvsem za shranjevanje kakšnih slik in različnih podatkov o produktih, ki si jih izmenjujemo s sodelavci znotraj podjetja, kakor tudi s poslovnimi partnerji.

F:

- 153) [...] opremljeni z osebnim prenosnim računalnikom in mobilnim telefonom.
- 154) Uporabljamo tudi dlančnike in tablične računalnike [...]
- 155) [...] naše delo pretežno poteka na terenu, uporabljamo sodobne tehnologije.
- 156) Glede na samo naravo našega dela je uporaba sodobnih tehnologij že kar nujno zlo, saj svoje delo opravljamo tudi v hotelih, predvsem zato, da lahko normalo funkcioniramo.
- 157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem kar je pač na voljo.
- 158) [...] na zelo odročnih področjih uporabljamo tudi radijsko zvezo.
- 159) [...] skozi cel dan.
- 160) Mi to tehnologijo uporabljamo na terenu ter na pomožnih lokacijah, kjer imamo pomožne pisarne, in v kontejnerjih na gradbiščih.
- 161) [...] slišal sem že za ta pojem.
- 162) [...] teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.
- 163) Menim, da verjetno brez teledela v našem podjetju in z načinom dela in s projekti, ki jih vodimo in obvladujemo, na drugačen način ne bi mogli delati.
- 164) [...] projektno pisarno [...]
- 165) [...] bi rekel, da smo teledelavci.
- 166) [...] delavec dnevno srečuje s teledelom vsaj štiri ure.
- 167) Razlogi so specifičnost našega dela. Našega dela delavci ne morejo opravljati samo iz pisarne. Morajo ga opravljati tudi na terenu in obratno.
- 168) [...]telekomunikacijske poti nujno potrebne.
- 169) Prednosti teledela vidim predvsem v tem, da so vsi sproti obveščeni o delu na projektu in o delu ostalih sodelavcev in da imamo pregled nad aktivnostmi.

- 170) Seveda obstajajo tudi negativne stvari v povezavi s teledelom. Po moje vsak od nas, ki ima tudi družinske in ostale obveznosti zraven dela, teledelo doživlja kot različno obremenitev.
- 171) [...] je človek zaradi svojega dela oziroma teledela primoran biti dostopen cel čas, to lahko zelo negativno vpliva na njegovo osebno in družinsko življenje.
- 172) [...] vsekakor mlajši ljudje s to obliko dela lažje poistovetijo.
- 173) [...] telefonske in telekonference v našem delu zelo pomembne [...]
- 174) [...] za komuniciranje z njimi uporabljamo telefone, Skype, vnosi v naš sistem projektne pisarne, stremimo k temu, da je naše delo čim bolj aktualizirano.
- 175) Seveda, poslužujemo se tudi oddaljenega dostopa. Mislim, da je to nujno.
- 176) Pri našem delu gre tudi za delo z načrti, ki so večjih dimenzij oziroma formatov in pošiljanje teh dokumentov po elektronski pošti ni mogoče. Eno izmed sredstev je Dropbox. Uporabljamo tudi druge.
- 177) [...] ima vsakdo izmed nas dostop do arhiva in dela na projektih.
- 178) Podatke osvežujemo vsakih nekaj ur. Nismo v konstantni povezavi. O »on-linu« se dogovorimo vnaprej.
- 179) Ja, tako je.

G:

- 180) Večina sodelavcev uporablja prenosni računalnik in pametni telefon.
- 181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.
- 182) Član vodstva družbe uporablja informacijsko tehnologijo bistveno več kot delavec, ki dela na terenu.
- 183) Tako v poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven.
- 184) [...] gre za slovensko različico dela od doma oziroma dela od drugje in tako si ga tudi predstavljam. S to obliko dela sem se seveda tudi že srečala.
- 185) [...] zajema samo intelektualno delo.
- 186) Ker nekateri moji delavci opravljajo fizično delo, menim, da teledelo za njih ne pride v poštev.
- 187) [...] opravljajo intelektualne storitve, kot so programiranje, vodenje podjetja, različna komercialna dela, kot so priprava ponudb, pogodbe, ti pa menim, da lahko svoje delo opravljajo kot teledelo in ga tudi da.
- 188) Sem oziroma smo teledelavci.
- 189) Vodstveni kader vsak dan.
- 190) [...] moraš biti razpoložljiv malce več časa.
- 191) Lahko si pa doma, kljub temu odpreš računalnik in nekaj narediš.
- 192) Kot lastnica podjetja zagovarjam mnenje, da je bolje, da zaposleni naredi nekaj od doma, kot pa da sedi v pisarni, nabija ure in ne naredi ničesar.
- 193) Če je delavec, ki mu je potrebno dati naloge in ga je pri samem delu potrebno zelo usmerjati, za njega teledelo ne pride v poštev.

- 194) Če je nekdo proaktiven na svojem delovnem mestu, je za njega teledelo primerna oblika dela.
- 195) [...] je dano na izbiro, ali svoje delo opravlja kot teledelo ali kot delo v pisarni.
- 196) [...] fizična dela, za njih je teledelo nemogoče.
- 197) Poslužujemo se telefonskih konferenc.
- 198) Uporabljamo Dropbox.
- 199) Večina komunikacije potek preko emailov, kajti to je tudi neke vrste varovalo za družbo.
- 200) [...] se poslužujemo Dropboxa.
- 201) [...] velikokrat je treba iti na službeno pot in v tujini na različni sestankih dostopati do dokumentov družbe in je to najlažji način.

H:

- 202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.
- 203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopasovni dostop, kakor tudi mobilno povezavo.
- 204) [...] uporaba teh sredstev odvisna od same specifičnosti dela [...]
- 205) Zaposleni na upravi podjetja uporabljajo informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo uporabljajo skozi cel dan, saj brez tega ne bi mogli opravljati svojega dela.
- 206) Komercialisti in pospeševalci prodaje ocenjujem, da jih uporabljajo nekje od 4 do 6 ur dnevno.
- 207) [...] zaposleni v skladišču in v prevozni službi informacijsko tehnologijo uporabljajo nekoliko manj.
- 208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.
- 209) [...] novo obliko dela, ki naj bi opredeljevala predvsem delo na daljavo in ki naj bi delavcem omogočala predvsem bolj fleksibilen deloven čas in prosto izbiro lokacije delovnega mesta.
- 210) [...] delavec lahko dela kjer koli, da se mu ni treba vsak dan voziti v pisarno.
- 211) [...] opravi tudi od doma ali v hotelu, če je na službeni poti.
- 212) [...] odziven v skoraj vsakem trenutku.
- 213) [...] mislim, da se poslužujemo teledela.
- 214) Smo teledelavci.
- 215) Vodstvo podjetja in vodje posameznih oddelkov, komercialisti, pospeševalci prodaje mislim, da teledelo opravljajo vsakodnevno. Nekoliko manj pa seveda ostali zaposleni.
- 216) [...] lahko hitro odzivni, če pride do kakšne določene situacije, v kateri je potrebno hitro odreagirati.
- 217) [...] vsega dela ne uspejo opraviti v službi, zato ga opravijo doma.
- 218) [...] družinske obveznosti [...]

- 219) [...] prej zapustijo svoje delovno mesto ali pa svoje delo opravijo od doma [...]
- 220) [...] posamezniki doma v miru naredijo bistveno več, kot bi v pisarni.
- 221) [...] za fleksibilnost pri samem delovnem času, možnost izbire lokacije, kjer zaposleni lahko delajo, ter hitra odzivnost.
- 222) [...] zmanjševanje stroškov, večja produktivnost zaposlenih.
- 223) [...] ljudje pač po naravi morajo biti taki, da lahko opravljajo tako delo.
- 224) [...] visoko stopnjo samokontrole [...]
- 225) [...] ljudje ne najdejo več ločnice med zasebnim in službenim življenjem.
- 226) Da ne znajo presekati, da vso svoje delo nosijo domov, kar lahko zelo negativno vpliva na njihovo družinsko življenje.
- 227) [...] veliko službeno potuje po različnih evropskih državah, zato je primoran veliko delati izven podjetja.
- 228) [...] delo opravlja na različnih lokacijah, predvsem pri naših dobaviteljih, kjer sestankuje in se dogovarja, kakor tudi v hotelih in na letališčih.
- 229) Svoje delo opravlja tudi prek video- in telekonferenc.
- 230) [...] uporablja dnevno vso svojo informacijsko tehnologijo, se poslužuje Skypa in ostalih orodij.
- 231) [...] dosti dela opravim od doma, predvsem v večernem času.
- 232) [...] opravim delo, ki mi ga ni uspelo opraviti v službi. Sem odzivna in na voljo vodstvu družbe skoraj ves čas [...]
- 233) [...] naši zaposleni se vsekakor poslužujejo oddaljenega dostopa. Menim, da je to že kar nuja pri delu, ki ga opravljajo.
- 234) Ja, tudi tega se poslužujemo. Brez tega naše delo v današnjem času ne bi bilo možno. V oblaku imamo določeno dokumentacijo, do katere lahko dostopajo zaposleni. Gre predvsem za kakšne cenike, prodajne pogodbe, interne akte in pravilnike.
- 235) [...] so on-line povezani z nami.
- 236) [...] zaposlenim je omogočen dostop do skupinskih serverjev.

I:

- 237) Delovni dan poteka v bistvu zelo dinamično, kar pomeni, da moram skoraj ves čas biti na razpolago.
- 238) Vsakodnevno komuniciram s tujino [...]
- 239) [...] prenosni računalnik in mobilni oziroma pametni telefon.
- 240) [...] moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.
- 241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.
- 242) Lahko bi rekel, da nekje od 80 do 90 % svojega časa.
- 243) [...] v poslovnih prostorih podjetja. Jaz osebno pa informacijsko tehnologijo uporabljam povsod.
- 244) V bistvu sem že slišal za ta izraz [...]

- 245) Teledelo razumem kot neko delo na daljavo, ki je omogočeno z vsemi delovnimi sredstvi in s tem, da je podjetje povezano in da ti omogoča delo na daljavo ter da si lahko dostopen z vidika podjetja.
- 246) Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odvisno od funkcije posameznika.
- 247) [...] zelo veliko na poti, tako v avtu kot na letalu.
- 248) Glede na svojo funkcijo moram biti mobilni in dostopen z vseh lokacij, kjer koli se nahajam.
- 249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.
- 250) [...] dostopam do naših podatkov dejansko od kjer koli.
- 251) [...] dostop omogočen glede na funkcijo in pravice, ki so jim določene.
- 252) [...] včasih pri svojem delu potrebujem malo več miru, delam od doma, kjer ni toliko teh motečih faktorjev, kot so telefonski klici, različni sestanki in ostalo.
- 253) [...] se moram malo zapreti in imeti mir, da določene zadeve lahko naredim.
- 254) Takrat se nekako zaprem in opravi delo doma.
- 255) [...] finančni kontrolor svoje delo opravlja kot teledelo približno 50 % svojega delovnega časa. Medtem ko računovodja približno 10 %.
- 256) Jaz mislim, da si sploh ne znam več predstavljati svojega dela brez tega. Recimo, da opravi okoli 80 % vsega dela kot teledelavec.
- 257) Ne, prav s posebno pogodbo ne. Imamo pa v pogodbi o zaposlitvi navedeno, kje vse lahko naše delo poteka. Se pravi, da pri svojem delu nismo vezani samo na poslovne prostore delodajalca, ampak da svoje delo lahko opravljamo tudi drugje, izven naših poslovnih prostorov.
- 258) [...] raznorazni moteči faktorji, ki so odvisni od same funkcije delovnega mesta.
- 259) [...] non stop dosegljiv, mobilni in biti povezan z mojimi nadrejenimi [...]
- 260) Z vidika podjetja menim, da je prednost to, da so podatki in različne informacije hitrejše in vsem zaposlenim dostopne ter da je delo zaradi tega lahko opravljano na ta način, da ga lahko naredi vsak s svoje lokacije.
- 261) [...] narava našega dela oziroma dejavnosti takšna, da moramo biti v določenem delu meseca konstantno dostopni in na razpolago.
- 262) [...] določeno delo opraviti tudi čez vikend od doma.
- 263) Drži, ja. Medsebojno se v podjetju poslužujemo tega.
- 264) Ja, vsakodnevno. Dostopamo lahko od kjer koli.
- 265) Teh naštetih zadev ne uporabljamo, ker to ni v skladu z našo IT politiko. Pri svojem delu uporabljamo interne serverje, intranet in podobno. Več ali manj uporabljamo različne »shared folderje«. Uporabljamo samo to, kar nam naša IT politika omogoča in dovoljuje.
- 266) Uporabljamo Skype for Business oziroma Microsoft Lync.
- 267) Da. Imamo e-poštne strežnike za emaile. Uporabljamo tudi VPN in oddaljene povezave preko katerih se potem povezujemo na našo domeno in nemoteno opravljamo naše delo od kjerkoli.

- 268) [...] to je omogočeno predvsem tistim bolj ključnim funkcijam v podjetju. Ta dostop ni omogočen vsem zaposlenim.
- 269) [...] »Work Life Balance« [...]
- 270) Zaposlenim, predvsem tistim, ki se na svoje delo vozijo od zelo daleč, omogočamo, da kakšen petek delajo tudi od doma.

J:

- 271) [...] prenosni računalnik in mobilni telefon.
- 272) [...] prenosni računalnik, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.
- 273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop.
- 274) Bi rekel, da kar skozi cel dan. Brez tega našega dela ne bi bilo možno opravljati.
- 275) Mislim, da kar povsod. V naših poslovnih prostorih, na terenu, na službenih poteh.
- 276) [...] nekaj malega sem že slišal.
- 277) [...] delo na daljavo oziroma delo, ki ga lahko opravimo izven poslovnih prostorov podjetja. Se pravi, od kjer koli. Ob predpostavki, da uporabljamo sodobne tehnologije.
- 278) [...] mislim, da se določeni zaposleni poslužujemo teledela. Ne pa vsi.
- 279) Jaz teledelo opravljam na tak način, da delam od doma. Da sem vedno na razpolago vodstvu podjetja in svojim podrejenim. Dostikrat opravljam tudi svoje delo zvečer doma, ko naredim še kakšne zadeve, ki jih enostavno tekom dneva nisem uspel narediti. Ker dosti tudi potujem, predvsem k našim dobaviteljem, svoje delo opravljam izven poslovnih prostorov; pri dobaviteljih, v hotelih.
- 280) [...] občasno tudi opravljajo od doma.
- 281) Jaz sem seznanjen s tem, kdaj in koliko so po potrebi še delali doma.
- 282) To je povsem odvisno od posameznika. Jaz na primer bi lahko rekel, da se vsakodnevno srečujem s to obliko dela.
- 283) [...] drugod pa recimo približno dvakrat tedensko.
- 284) Ne, tega nimamo. Vendar pa kot sem že rekel, sem jaz z njihovim delom seznanjen.
- 285) Razlogov je več vrst. Prvi je vsekakor ta, da živimo v času, ko nas spremljajo te napredne informacijske tehnologije in nam omogočajo, da smo lahko dostopni od kjer koli.
- 286) [...] veliko dela in ker ga ne uspemo vsega narediti v službi, se dogaja, da ga potem naredimo od doma oziroma na daljavo.
- 287) [...] nimamo dovolj miru in nismo zmožni tiste prave koncentracije.
- 288) [...] prednost je na primer ta, da si zaposleni lahko sami odredijo delovni čas in kje bodo delali.
- 289) [...] na račun teledela lahko zelo trpi njihovo privatno življenje.
- 290) Ja, moram reči, da se teh stvari kar poslužujemo. Konec koncev lahko rečem, da nam kar dosti olajšajo delo, predvsem ko smo na poteh. Je pa res, da je na tak način lažje poslovati z mlajšo generacijo kot pa z nekoliko starejšimi.
- 291) Ja, se poslužujemo.

- 292) Uporabljamo, ja. Od naštetih Dropbox, predvsem za izmenjavo kakšnih večjih dokumentov, analiz, predstavitev. Imamo pa tudi svoj strežnik.
- 293) [...] uporabljamo Skype. Občasno tudi Viber.
- 294) Ja, so povezani. Mogoče bi omenil še tudi to, da imamo in uporabljamo tudi VPN povezave.

PRILOGA 4: Obdelava podatkov 2

Uporaba informacijskih tehnologij

- 3) Prenosni računalnik, mobilni telefon.
- 4) V službi imamo tudi »pajke«, to so naprave za telekonferenčno zvezo.
- 10) [...] jaz na svoj službeni prenosni računalnik ne morem nainštalirati nobenih orodij, ker je vse zaščiteno.
- 11) [...] kar podjetje potrebuje in uporablja.
- 13) [...] računalnik odpreš in deluje, ni potrebna nobena posebna povezava [...]
- 46) [...] zelo skrbimo za informacijsko varnost [...]
- 51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.
- 66) V službene namen uporabljam samo službeni osebni računalnik.
- 67) Imam tudi svoj telefon, vendar ga uporabljam samo v privatne namene.
- 90) [...] »laptop«, službeni pametni telefon.
- 124) [...] vsakodnevno osebni računalnik in pametni telefon.
- 153) [...] opremljeni z osebnim prenosnim računalnikom in mobilnim telefonom.
- 154) Uporabljamo tudi dlančnike in tablične računalnike [...]
- 156) Glede na samo naravo našega dela je uporaba sodobnih tehnologij že kar nujno zlo, saj svoje delo opravljamo tudi v hotelih, predvsem zato, da lahko normalo funkcioniramo.
- 180) Večina sodelavcev uporablja prenosni računalnik in pametni telefon.
- 202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.
- 204) [...] uporaba teh sredstev odvisna od same specifičnosti dela [...]
- 239) [...] prenosni računalnik in mobilni oziroma pametni telefon.
- 240) [...]moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.
- 271) [...] prenosni računalnik in mobilni telefon.
- 272) [...] prenosni računalnik, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.

Uporaba sredstev za povezovanje

- 7) [...] širokopasovni dostop.
- 14) [...] zato, ker je enotna infrastruktura in Wi-Fi je povsod enak [...]
- 15) Uporabljamo pa tudi izven podjetja, če smo na kakšnih konferencah, v hotelih, te VPN povezave (angl. *Virtual Private Network*), tako da je zadeva zaščitena in na ta način lahko dostopaš do vseh svojih službenih stvari in praktično lahko delaš od kjer koli.
- 52) Brežžično Wi-Fi, mobilno, širokopasovni dostop, VPN.
- 58) [...] če si veliko na terenu, se potem ustaviš na kašnem prostoru, kjer imajo Wi-Fi, in od tam delaš. Imamo možnost se povezati na strežnike od kjer koli, kjer je dostop do interneta, ali je to preko mobilne povezave, VPN.
- 68) Uporabljam samo službeno mrežo, internet. Brežžične Wi-Fi povezave v službi jaz ne uporabljam.
- 91) Mobilno, Wi-Fi in širokopasovni dostop.

- 125) Mobilno povezavo in Wi-Fi.
- 157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo.
- 158) [...] na zelo odročnih področjih uporabljamo tudi radijsko zvezo.
- 168) [...]telekomunikacijske poti nujno potrebne.
- 181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.
- 203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopasovni dostop kakor tudi mobilno povezavo.
- 241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.
- 273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop.

Časovna opredelitev uporabe informacijske tehnologije

- 53) [...] kar cel dan.
- 69) V bistvu kar čez cel dan.
- 87) Pri nas ne poznamo delovnega časa od 7. do 15. ure oziroma od 8. do 16. ure.
- 89) [...] naš delovni čas dosti drseč.
- 92) Informacijsko tehnologijo uporabljam skozi cel dan.
- 126) 10 ur. V službi najmanj od 8 do 9 ur, nato še nekaj malega doma [...]
- 159) [...] skozi cel dan.
- 182) Član vodstva družbe uporablja informacijsko tehnologijo bistveno več kot delavec, ki dela na terenu.
- 205) Zaposleni na upravi podjetja uporabljajo informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo uporabljajo skozi cel dan, saj brez tega ne bi mogli opravljati svojega dela.
- 206) Komercialisti in pospeševalci prodaje ocenjujem, da jih uporabljajo nekje od 4 do 6 ur dnevno.
- 207) [...] zaposleni v skladišču in v prevoznih službah informacijsko tehnologijo uporabljajo nekoliko manj.
- 238) Vsakodnevno komuniciram s tujino [...]
- 242) Lahko bi rekel, da nekje od 80 do 90 % svojega časa.
- 274) Bi rekel, da kar skozi cel dan. Brez tega našega dela ne bi bilo možno opravljati.

Prostorska opredelitev uporabe informacijske tehnologije

- 12) Uporabljamo v podjetju ter na vseh lokacijah.
- 23) [...] precej stvari delam tudi od doma.
- 54) Povsod.
- 70) Samo v podjetju, v moji pisarni.
- 71) [...] v poslovnih prostorih podjetja.
- 93) Tehnologijo uporabljam tako rekoč povsod.
- 94) V poslovnih prostorih podjetja, kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.

- 127) Več ali manj v poslovnih prostorih podjetja.
- 129) V poslovnih prostorih poslovnih partnerjev kakor tudi v hotelih.
- 155) [...] naše delo pretežno poteka na terenu, uporabljamo sodobne tehnologije.
- 160) Mi to tehnologijo uporabljamo na terenu ter na pomožnih lokacijah, kjer imamo pomožne pisarne, in v kontejnerjih na gradbiščih.
- 183) Tako v poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven.
- 208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.
- 243) [...] v poslovnih prostorih podjetja. Jaz osebno pa informacijsko tehnologijo uporabljam povsod.
- 249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.
- 275) Mislim, da kar povsod. V naših poslovnih prostori, na terenu, na službenih poteh.

Poznavanje pojma teledelo

- 16) Teledelo (angl. *Teleworking*) poznam [...]
- 17) [...] delo na daljavo.
- 18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu je.
- 19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.
- 55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma.
- 56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delat ter se priključiti oziroma povezati s podjetjem, s strežniki in potem preko tega delaš.
- 72) Ja, sem že slišal za teledelo.
- 73) Recimo, da je to delo od doma.
- 96) [...] sem že slišal oziroma kot lahko iz same kratice tele sklepam, da gre za nekaj na daljavo.
- 97) [...] razumel kot delo na daljavo.
- 98) [...] delo z različnih lokacij, kjer si dostopen in delaš svoje delo na daljavo.
- 130) Sem že slišala za teledelo.
- 131) [...] delo od doma.
- 132) V bistvu gre za delo na daljavo.
- 133) Da nisi prisoten na svojem delovnem mestu v podjetju oziroma sedežu podjetja.
- 161) [...] slišal sem že za ta pojem.
- 162) [...] teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.
- 184) [...] gre za slovensko različico dela od doma oziroma dela od drugje in tako si ga tudi predstavljam. S to obliko dela sem se seveda tudi že srečala.
- 185) [...] zajema samo intelektualno delo.
- 209) [...] novo obliko dela, ki naj bi opredeljevala predvsem delo na daljavo in ki naj bi delavcem omogočala predvsem bolj fleksibilen delovni čas in prosto izbiro lokacije delovnega mesta.

- 210) [...] delavec lahko dela kjer koli, da se mu ni treba vsak dan voziti v pisarno.
- 211) [...] opravi tudi od doma ali v hotelu, če je na službeni poti.
- 244) V bistvu sem že slišal za ta izraz [...]
- 245) Teledelo razumem kot neko delo na daljavo, ki je omogočeno z vsemi delovnimi sredstvi in s tem, da je podjetje povezano in da ti omogoča delo na daljavo ter da si lahko dostopen z vidika podjetja.
- 276) [...] nekaj malega sem že slišal.
- 277) [...] delo na daljavo oziroma delo, ki ga lahko opravimo izven poslovnih prostorov podjetja. Se pravi, od kjer koli. Ob predpostavki, da uporabljamo sodobne tehnologije.

Opredelitev, ali ste teledelavec

- 22) [...] definitivno se poslužujemo teledela.
- 24) [...] odvisno od samega delovnega mesta.
- 31) [...] bi lahko rekel, da sem 20-odstotni teledelavec.
- 57) Ja, se poslužujejo teledela.
- 59) Ja, sem teledelavec.
- 75) Ja, nekateri se verjetno poslužujejo teledela.
- 76) Jaz osebno tega ne opravljam, ker moje delo tega ne zahteva.
- 77) [...] zase menim, da nisem teledelavec.
- 81) Ne. Ker svojega dela nisem še nikoli opravljal doma.
- 82) Jaz osebno ne. Se pa jih moj nadrejeni in to večkrat.
- 99) [...] da se poslužujemo teledela.
- 100) V bistvu se zelo vidim v tem in mislim, da sem teledelavec.
- 134) Moram reči, da niti ne. Mogoče kdo v samem vodstvu podjetja.
- 135) [...] nisem teledelavka.
- 165) [...] bi rekel, da smo teledelavci.
- 186) Ker nekateri moji delavci opravljajo fizično delo, menim da teledelo za njih ne pride v poštev.
- 188) Sem oziroma smo teledelavci.
- 213) [...] mislim, da se poslužujemo teledela.
- 214) Smo teledelavci.
- 246) Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odvisno od funkcije posameznika.
- 278) [...] mislim, da se določeni zaposleni poslužujemo teledela. Ne pa vsi.

Razlogi za opravljanje teledela

- 27) [...] ob petkih dela od doma, ker ima daljšo pot v službo.
- 34) Takrat je kar velika presija in veliko stvari, zato se kar dnevno poslužujem tega oddaljenega dostopa.
- 35) Povečan obseg dela.
- 43) [...] daljšo pot do službe [...]
- 50) Ko so kakšni dogodki, me ni v pisarni, sem zunaj.

- 61) Preobsežno delo. V bistvu mi ostajajo redne stvari. Ponavadi si jih puščaš, če niso tako nujne, in jih potem lažje narediš doma.
- 74) [...] delaš doma in narediš, česar nisi uspel narediti v službi, in poizkušaš dokončat.
- 85) Moj običajen delovni dan je tak, da je zelo fleksibilen.
- 86) Naš delovni čas je zelo fleksibilen.
- 88) Pri nas je pomembno predvsem to, da je delo narejeno.
- 95) Non stop moram biti dosegljiv in opraviti zadeve kadar koli.
- 104) Razlogi so v bistvo v sami naravi posla.
- 111) [...] določeno delo, ki mi v službi ostaja, opravim zvečer doma, ko imam mir in lahko hitreje in bolj učinkovito opravim dela, ki so mi še ostala oziroma jih je potrebno čim prej opraviti.
- 167) Razlogi so specifičnost našega dela. Našega dela delavci ne morejo opravljati zgolj samo iz pisarne. Morajo ga opravljati tudi na terenu in obratno.
- 217) [...] vsega dela ne uspejo opraviti v službi, zato ga opravijo doma.
- 218) [...] družinske obveznosti [...]
- 219) [...] prej zapustijo svoje delovno mesto ali pa svoje delo opravijo od doma [...]
- 227) [...] veliko službeno potuje po različnih evropskih državah, zato je primoran veliko delati izven podjetja.
- 228) [...] delo opravlja na različnih lokacijah, predvsem pri naših dobaviteljih, kjer sestankuje in se dogovarja, kakor tudi v hotelih in na letališčih.
- 237) Delovni dan poteka v bistvu zelo dinamično, kar pomeni, da moram skoraj ves čas biti na razpolago.
- 252) [...] včasih pri svojem delu potrebujem malo več miru delam od doma, kjer ni toliko teh motečih faktorjev, kot so telefonski klici, različni sestanki in ostalo.
- 253) [...] se moram malo zapreti in imeti mir, da določene zadeve lahko naredim.
- 258) [...] raznorazni moteči faktorji, ki so odvisni od same funkcije delovnega mesta.
- 259) [...] non stop dosegljiv, mobilni in biti povezan z mojimi nadrejenimi [...]
- 285) Razlogov je več vrst. Prvi je vsekakor ta, da živimo v času, ko nas spremljajo te napredne informacijske tehnologije in nam omogočajo, da smo lahko dostopni od kjer koli.
- 286) [...] veliko dela in ker ga ne uspemo vsega narediti v službi, se dogaja, da ga potem naredimo od doma oziroma na daljavo.
- 287) [...] nimamo dovolj miru in nismo zmožni tiste prave koncentracije.

Način opravljanja teledela

- 1) [...] konferenčni klic z drugimi lokacijami v Sloveniji ali v svetu [...]
- 2) [...] kar veliko uporabljamo konferenčne klice, video klice [...]
- 28) [...] dejansko dela doma in se vedno javi, če ga pokličeš, je priklopljen na mrežo oddaljenega dostopa. Stvar definitivno funkcionira.
- 29) Ima posebno izjavo in dovoljenje, s katerim ima urejen ta status.
- 30) [...] ljudi osveščamo, kako morajo imeti urejeno delovno mesto doma, kaj je ergonomija, zakaj je pomembna.

- 32) [...] telefonski klici, telekonferenčni in videokonferenčni klici ali pa delo preko oddaljenega dostopa z računalnikom.
- 60) [...] ponavadi zvečer delam. Če imam kakšne projekte, ki jih je potrebno narediti, potem pač priklopim računalnik in delam.
- 79) [...] moje delo ga ne zahteva, saj je za moje delo potrebna fizična prisotnost na delovnem mestu. Če ne bi bil fizično prisoten, svojega dela ne bi mogel opravljati. Skrbi za arhiv ne moreš opravljati od doma, če je fizični arhiv.
- 114) [...] prišel v hotel, me je pričakal cel kup mailov in drugih stvari, ki sem jih potem opravil na daljavo, preko oddaljenega dostopa in VPN povezave.
- 117) Preko oddaljenih povezav. Naredim oddaljeno povezavo. Lahko na naš slovenski server, lahko tudi na kakšen globalni intranet.
- 187) [...] opravljajo intelektualne storitve, kot so programiranje, vodenje podjetja, različna komercialna dela, kot so priprava ponudb, pogodbe, ti pa menim, da lahko svoje delo opravljajo kot teledelo in da tudi ga.
- 191) Lahko si pa doma, kljub temu odpreš računalnik in nekaj narediš.
- 192) Kot lastnica podjetja zagovarjam mnenje, da je bolje, da zaposleni naredi nekaj od doma, kot pa da sedi v pisarni, nabija ure in ne naredi ničesar.
- 193) Če je delavec, ki mu je potrebno dati naloge in ga je pri samem delu potrebno zelo usmerjati, za njega teledelo ne pride v poštev.
- 194) Če je nekdo proaktiven na svojem delovnem mestu, pa je za njega teledelo primerna oblika dela.
- 199) Večina komunikacije potek preko emailov, kajti to je tudi neke vrste varovalo za družbo.
- 223) [...] ljudje pač po naravi morajo biti taki, da lahko opravljajo tako delo.
- 224) [...] visoko stopnjo samokontrole [...]
- 232) [...] opravi delo, ki mi ga ni uspelo opraviti v službi. Sem odzivna in na voljo vodstvu družbe skoraj ves čas [...]
- 254) Takrat se nekako zaprem in opravi delo doma.
- 257) Ne, prav s posebno pogodbo ne. Imamo pa v pogodbi o zaposlitvi navedeno, kje vse lahko naše delo poteka. Se pravi, da pri svojem delu nismo vezani samo na poslovne prostore delodajalca, ampak da svoje delo lahko opravljamo tudi drugje, izven naših poslovnih prostorov.
- 261) [...] narava našega dela oziroma dejavnosti takšna, da moramo biti v določenem delu meseca konstantno dostopni in na razpolago.
- 270) Zaposlenim, predvsem tistim, ki se na svoje delo vozijo od zelo daleč, omogočamo, da kakšen petek delajo tudi od doma.
- 279) Jaz teledelo opravljam na tak način, da delam od doma. Da sem vedno na razpolago vodstvu podjetja in svojim podrejenim. Dostikrat opravljam tudi svoje delo zvečer doma, ko naredim še kakšne zadeve, ki jih enostavno tekom dneva nisem uspel narediti. Ker dosti tudi potujem, predvsem k našim dobaviteljem, svoje delo opravljam izven poslovnih prostorov; pri dobaviteljih, v hotelih.
- 281) Jaz sem seznanjen s tem, kdaj in koliko so po potrebi še delali doma.

284) Ne, tega nimamo. Vendar pa, kot sem že rekel, sem jaz z njihovim delom seznanjen.

Časovna opredelitev teledela

- 26) [...] status tak, da lahko delajo določen čas od doma.
- 33) Včasih kar vsak dan.
- 103) [...] da dnevno, petkrat na teden, dvaindvajsetkrat na mesec ali celo več. Odvisno od tega, kolikokrat je to potrebno.
- 115) Vsakodnevno.
- 116) [...] vsakodnevno.
- 166) [...] delavec dnevno srečuje s teledelom vsaj štiri ure.
- 189) Vodstveni kader vsak dan.
- 190) [...] moraš biti razpoložljiv malce več časa.
- 215) Vodstvo podjetja in vodje posameznih oddelkov, komercialisti, pospeševalci prodaje mislim, da teledelo opravljajo vsakodnevno. Nekoliko manj pa seveda ostali zaposleni.
- 231) [...] dosti dela opravim od doma, predvsem v večernem času.
- 255) [...] finančni kontrolor svoje delo opravlja kot teledelo približno 50 % svojega delovnega časa. Medtem ko računovodja približno 10 %.
- 256) Jaz mislim, da si sploh ne znam več predstavljati svojega dela brez tega. Recimo, da opravim okoli 80 % vsega dela kot teledelavec.
- 262) [...] določeno delo opraviti tudi čez vikend od doma.
- 283) [...] drugod pa recimo približno dvakrat tedensko.

Pozitivne lastnosti teledela

- 21) Je pa po moje to prednost za podjetje, ker če ima nekdo možnost oddaljenega dostopa in ima računalnik, potem lahko kadar koli od kjer koli naredi kašne stvari, tudi če ni fizično prisoten v službi.
- 36) Prednost je predvsem odzivnost, če je treba uredit kakšne stvari, ki so časovno občutljive.
- 37) [...] kakšne stvari, za katere ni potrebno biti fizično prisoten in je to ena izmed prednosti [...]
- 38) [...] hitreje in bolj učinkovito naredijo.
- 40) »Work life balance«.
- 41) »Work life integration«.
- 44) [...] uredijo status, prihranijo na svojem času [...]
- 45) Zadevo smo potem kar dosti učinkovito zaključili.
- 62) Recimo, da delaš takrat, ko imaš čas. Pa tudi bolj si lahko skoncentriran.
- 106) Prednost teledela je ta, da si dostopen in da lahko svoje delo opravljaš nemoteno.
- 107) Dnevno bi za vožnjo lahko izgubil 2 uri, vendar občasno to ni potrebno, saj lahko svoje delo opravim od doma.
- 109) [...] prednosti, da si potem pri svojem delu lahko vedno dosegljiv [...]
- 110) [...] fleksibilen delovni čas, večja učinkovitost [...]

- 141) [...] zdi velika prednost to, da lahko delaš od doma, kjer imaš mir. Dom se mi zdi zelo primerno delovno okolje v primeru, da se moraš na svoje delo zelo koncentrirati, da v bližini ni nobenih motečih dejavnikov.
- 142) [...] fleksibilen delovni čas [...]
- 143) [...] koliko časa in kdaj bom opravljala od doma in kdaj v službi.
- 144) [...] večji mir in tišina.
- 145) Več časa bi lahko imela za ostale dejavnosti.
- 146) [...] ne bi potrebovala prevoza na delo [...]
- 147) [...] prihranek pri stroških tako za podjetje kakor tudi posledično zame.
- 148) [...] prihranek na času.
- 149) [...] taka oblika dela tudi manj stresna.
- 169) Prednosti teledela vidim predvsem v tem, da so vsi sproti obveščeni o delu na projektu in o delu ostalih sodelavcev in da imamo pregled nad aktivnostmi.
- 172) [...] vsekakor mlajši ljudje s to obliko dela lažje poistovetijo.
- 177) [...] ima vsakdo izmed nas dostop do arhiva in dela na projektih.
- 212) [...] odziven v skoraj vsakem trenutku.
- 216) [...] lahko hitro odzivni, če pride do kakšne določene situacije, v kateri je potrebno hitro odreagirati.
- 220) [...] posamezniki doma v miru naredijo bistveno več, kot bi v pisarni.
- 221) [...] za fleksibilnost pri samem delovnem času, možnost izbire lokacije, kjer zaposleni lahko delajo, ter hitra odzivnost.
- 222) [...] zmanjševanje stroškov, večja produktivnost zaposlenih.
- 260) Z vidika podjetja menim, da je prednost to, da so podatki in različne informacije hitrejše in vsem zaposlenim dostopne ter da je delo zaradi tega lahko opravljano na ta način, da ga lahko naredi vsak s svoje lokacije.
- 269) [...] »Work Life Balance« [...]
- 288) [...] prednost je na primer ta, da si zaposleni lahko sami odredijo delovni čas in kje bodo delali.

Negativne lastnosti teledela

- 39) [...] izpostaviti slabost, da je potem težko uravnati delo in prosti čas, družinske čas.
- 42) Slabost je predvsem to, če so ljudje taki, da se ne znajo odklopiti, imajo zaradi tega kakšne težave.
- 63) Je pa predvsem to, da moraš biti zelo organiziran, če si doma.
- 112) [...] slabosti ta, da si zaradi tega skozi dosegljiv, tudi na dopustu. Delo pač mora biti opravljeno in se je potem malo težje izklopiti iz vsega tega.
- 113) [...] včasih vpliva na naše družinsko življenje.
- 170) Seveda obstajajo tudi negativne stvari v povezavi s teledelom. Po moje vsak od nas, ki ima tudi družinske in ostale obveznosti zraven dela, teledelo doživlja kot različno obremenitev.
- 171) [...] je človek zaradi svojega dela oziroma teledela primoran biti dostopen cel čas, to lahko zelo negativno vpliva na njegovo osebno in družinsko življenje.

- 225) [...] ljudje ne najdejo več ločnice med zasebnim in službenim življenjem.
226) Da ne znajo presekat, da vso svoje delo nosijo domov, kar lahko zelo negativno vpliva na njihovo družinsko življenje.
289) [...] na račun teledela lahko zelo trpi njihovo privatno življenje.

Uporaba telefonskih in videokonferenc

- 5) [...] video konferenčne naprave imamo, ki jih uporabljamo pri svojem delu.
6) Imamo tudi razna informacijska orodja od Linka, Skypa in tako naprej.
101) [...]da smo dostopni, da imamo orodja, kot so računalniki, telefoni in programska oprema (angl. *Software*), ki nam omogočajo priklope na oddaljene (angl. *Remote*) zadeve, da lahko veliko dela opravljamo preko telekonferenc, uporabljamo tudi Skype oziroma Skype for Business, interno uporabljamo tudi Viber.
102) Za nas je pomembno, da imamo možnost do dostopa in uporabe tega, saj na tak način lahko sodelujemo tudi z matičnim podjetjem v tujini.
150) Ja, vendar zelo poredko. Predvsem včasih se preko Skypa pogovarjam s principalami.
173) [...] telefonske in telekonference v našem delu zelo pomembne [...]
197) Poslužujemo se telefonskih konferenc.
229) Svoje delo opravlja tudi prek video- in telekonferenc.
230) [...] uporablja dnevno vso svojo informacijsko tehnologijo, se poslužuje Skypa in ostalih orodij.
263) Drži, ja. Medsebojno se v podjetju poslužujemo tega.
266) Uporabljamo Skype for Business oziroma Microsoft Lync.

Uporaba storitev v oblaku

- 47) Dejansko ne moremo in ne smemo uporabljati raznih iCloudov, Dropboxov in vseh teh nekaterih storitev ali Google Drive zaradi zaupnosti informacijske varnosti. Imamo interne skupne diske, oddaljen dostop preko zasebnih povezav, »Virtual Private Network«.
48) Ne uporabljamo teh klasičnih, javno dostopnih orodij.
49) Imamo svoje tehnologije in storitve.
64) Za službene namene imamo mi rešitev – arhiv v oblaku (angl. *Cloud*), in to uporabljamo pri svojem delu. V oblaku imamo arhiv, e-hrambo, dokumentni sistem.
118) V teh navedenih se ne najdem, ker nam politika skupine (angl. *Group Policy*) predpisuje zadeve, zato uporabljamo le tisto, kar nam je predpisano oziroma omogočeno.
152) Pri svojem delu uporabljam Dropbox, predvsem za shranjevanje kakšnih slik in različnih podatkov o produktih, ki si jih izmenjujemo s sodelavci znotraj podjetja, kakor tudi s poslovnimi partnerji.
176) Pri našem delu gre tudi za delo z načrti, ki so večjih dimenzij oziroma formatov, in pošiljanje teh dokumentov po sami elektronski pošti ni mogoče. Eno izmed sredstev je Dropbox. Uporabljamo tudi druge.
198) Uporabljamo Dropbox.
200) [...] se poslužujemo Dropboxa.

201) [...] velikokrat je treba iti na službeno pot in v tujini na različni sestankih dostopati do dokumentov družbe in je to najlažji način.

234) Ja, tudi tega se poslužujemo. Brez tega naše delo v današnjem času ne bi bilo možno. V oblaku imamo določeno dokumentacijo, do katere lahko dostopajo zaposleni. Gre predvsem za kakšne cenike, prodajne pogodbe, interne akte in pravilnike.

265) Teh naštetih zadev ne uporabljamo, ker to ni v skladu z našo IT politiko. Pri svojem delu uporabljamo interne serverje, intranet in podobno. Več ali manj uporabljamo različne »shared folderje«. Uporabljamo samo to, kar nam naša IT politika omogoča in dovoljuje.

»On line« povezave, skupinski serverji

8) V podjetju imamo svoje povezave.

9) Informacijsko strukturo imamo zelo dobro definirano, določeno in kontrolirano.

65) [...] VPN povezave.

83) Da, v podjetju imamo nekaj teh. Imamo razvite neke svoje tehnologije, ki jih jaz lahko uporabljam znotraj podjetja. Če bi pač želel uporabljati izven podjetja, bi mi lahko to omogočili oziroma če bi šef tako naročil.

84) Ne, nisem on-line povezan.

105) Prav zaradi narave dela moram imeti dostop do teh podatkov od koder koli. Delam s podatki, do katerih moram neprestano dostopati. Brez tega svojega dela ne bi mogel opravljati.

108) [...] možnost povezave na službeno mrežo od doma ali s kakšne druge lokacije, kjer je Wi-Fi povezava.

119) Imamo »share point«, intranet. Različne storitve v oblaku uporabljam zgolj za personalno rabo in ne za službeno.

120) [...] e-poštni strežnik (angl. *Exchange Email*) za email, imamo oddaljeni dostop (angl. *Remote Desktop Connection*), ali pa delamo direktno na mreži in smo na naših IP-jih v našem VPN-ju, na našem naslovu.

121) Kamor koli pridem, na primer na Hrvaško, je vse v isti domeni, se postavim gor in se lahko povežem.

122) [...] če imam za to dodeljene pravice.

151) Ne, ne poslužujem se oddaljenega dostopa.

175) Seveda, poslužujemo se tudi oddaljenega dostopa. Mislim, da je to nujno.

178) Podatke osvežujemo na vsake nekaj ur. Nismo v konstantni povezavi. O »on-linu« se dogovorimo vnaprej.

179) Ja, tako je.

233) [...] naši zaposleni se vsekakor poslužujejo oddaljenega dostopa. Menim, da je to že kar nuja pri delu, ki ga opravljajo.

235) [...] so on-line povezani z nami.

236) [...] zaposlenim je omogočen dostop do skupinskih serverjev.

251) [...] dostop omogočen glede na funkcijo in pravice, ki so jim določene.

264) Ja, vsakodnevno. Dostopamo lahko od kjer koli.

267) Da. Imamo e-poštne strežnike za emaile. Uporabljamo tudi VPN in oddaljene povezave preko katerih se potem povezujemo na našo domeno in nemoteno opravljamo naše delo od kjerkoli.

268) [...] to je omogočeno predvsem tistim bolj ključnim funkcijam v podjetju. Ta dostop ni omogočen vsem zaposlenim.

291) Ja, se poslužujemo.

294) Ja, so povezani. Mogoče bi omenil še tudi to, da imamo in uporabljamo tudi VPN povezave.

V primeru, da teledela na upravljajo, ali bi ga opravljali

78) [...] bi ga bil pripravljen opravljati.

80) Vsekakor plača. To je eden izmed dejavnikov.

123) Ja, bi se odločil za teledelo.

136) Seveda, z veseljem bi ga opravljala.

137) Teledelo bi me zanimalo, če bi mi bil omogočen bolj fleksibilen delovni čas [...]

138) Pod pogoji, da svojemu delodajalcu ne bi morala biti dosegljiva 24 ur na dan.

PRILOGA 5: Obdelava podatkov 3

Informacijska tehnologija, ki jo intervjuvanci uporabljajo pri svojem delu.

Izjava intervjuvanca	Koda
3) Prenosni računalnik, mobilni telefon.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
4) V službi imamo tudi »pajke«, to so naprave za telekonferenčno zvezo.	Pajek
10) [...] jaz na svoj službeni prenosni računalnik ne morem nainštalirati nobenih orodij, ker je vse zaščiteno.	Prenosni računalnik
11) [...] kar podjetje potrebuje in uporablja.	Ostalo
13) [...] računalnik odpreš in deluje, ni potrebna nobena posebna povezava [...]	Prenosni računalnik
46) [...] zelo skrbimo za informacijsko varnost [...]	Ostalo
51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.	Prenosni računalnik / stacionarni telefon/ pametni telefon/skener/ podpisna tablica
66) V službene namen uporabljam samo službeni osebni računalnik.	Osebni računalnik
67) Imam tudi svoj telefon, vendar ga uporabljam samo v privatne namene.	Pametni telefon
90) [...] »laptop«, službeni pametni telefon.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
124) [...] vsakodnevno osebni računalnik in pametni telefon.	osebni računalnik / pametni telefon
153) [...] opremljeni z osebnim prenosnim računalnikom in mobilnim telefonom.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
154) Uporabljamo tudi dlančnike in tablični računalnik [...]	Dlančnik, tablični računalnik
156) Glede na samo naravo našega dela je uporaba sodobnih tehnologij že kar nujno zlo, saj svoje delo opravljamo tudi v hotelih, predvsem zato, da lahko normalo funkcioniramo.	Ostalo
180) Večina sodelavcev uporablja prenosni računalnik in pametni telefon.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.	Osebni računalnik/ prenosni računalnik/ dlančnik/tablični računalnik / Pametni telefon / Čitalnik črtnih / Mobilni terminal

204) [...] uporaba teh sredstev odvisna od same specifičnosti dela [...]	Kar potrebujejo
239) prenosni računalnik in mobilni oziroma pametni telefon.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
240) [...]moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.	Osební računalnik/ prenosni računalnik/ pametni telefon
271) [...] prenosni računalnik in mobilni telefon.	Prenosni računalnik/ pametni telefon
272) [...] prenosne računalnike, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.	Prenosni računalnik/ osebni računalnik/ pametni telefon/ dlančnik

Sredstva za povezovanje, ki jih intervjuvanci uporabljajo pri svojem delu.

Izjava intervjuvanca	Koda
7) [...] širokopolasovni dostop.	Širokopolasovna povezava
14) [...] zato, ker je enotna infrastruktura in Wi-Fi je povsod enak [...]	Wi-Fi
15) Uporabljamo pa tudi izven podjetja, če smo na kakšnih konferencah, v hotelih te VPN povezave (angl. <i>Virtual Private Network</i>), tako da je zadeva zaščitena in na ta način lahko dostopaš do vseh svojih službenih stvari in praktično lahko delaš od kjer koli.	VPN povezava
52) Brezžično Wi-Fi, mobilno, širokopolasovni dostop, VPN.	Wi-Fi/mobilna povezava/ širokopolasovna povezava
58) [...] če si veliko na terenu, se potem ustaviš na kašnem prostoru, kjer imajo Wi-Fi, in od tam delaš. Imamo možnost se povezati na strežnike od kjer koli, kjer je dostop do interneta, ali je to preko mobilne povezave, VPN.	Wi-Fi/mobilna povezava
68) Uporabljam samo službeno mrežo, internet. Brezžične Wi-Fi povezave v službi jaz ne uporabljam.	Širokopolasovna povezava
91) Mobilno, Wi-Fi in širokopolasovni dostop.	Mobilna povezava/Wi-Fi/ širokopolasovna povezava
125) Mobilno povezavo in Wi-Fi.	Mobilna povezava/Wi-Fi
157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo.	Wi-Fi/mobilna povezava/ širokopolasovna povezava
158) [...] na zelo odročnih področjih uporabljamo tudi radijsko zvezo.	Radijska povezava

168) [...]telekomunikacijske poti nujno potrebne.	Ostalo
181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.	Mobilna povezava/ širokopasovna povezava/ Wi-Fi
203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopasovni dostop kakor tudi mobilno povezavo.	Širokopasovna povezava /mobilna povezava/Wi-Fi
241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.	Mobilna povezava/ Wi-Fi/širokopasovna povezava
273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop.	Mobilna povezava/Wi- Fi/širokopasovna povezava

Koliko časa dnevno intervjuvanci uporabljajo informacijske tehnologije?

Izjava intervjuvanca	Koda
53) [...] kar cel dan.	Cel dan
69) V bistvu kar čez cel dan.	Cel dan
87) Pri nas ne poznamo delovnega časa od 7. do 15. ure oziroma od 8. do 16. ure.	Cel dan
89) [...] naš delovni čas dosti drseč.	Cel dan
92) Informacijsko tehnologijo uporabljam skozi cel dan.	Cel dan
126) 10 ur. V službi najmanj od 8 do 9 ur, nato še nekaj malega doma [...]	Nad 8 ur
159) [...] skozi cel dan.	Cel dan
182) Član vodstva družbe uporablja informacijsko tehnologijo bistveno več kot delavec, ki dela na terenu.	Od 4 do 8 ur
205) Zaposleni na upravi podjetja uporabljajo informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo uporabljajo skozi cel dan, saj brez tega ne bi mogli opravljati svojega dela.	Cel dan
206) Komercialisti in pospeševalci prodaje ocenjujem, da jih uporabljajo nekje od 4 do 6 ur dnevno.	Od 4 do 8 ur
207) [...] zaposleni v skladišču in v prevoznih službi informacijsko tehnologijo uporabljajo nekoliko manj.	Do 4 ure
238) Vsakodnevno komuniciram s tujino [...]	Cel dan
242) Lahko bi rekel, da nekje od 80 do 90 % svojega časa.	Od 4 do 8 ur
274) Bi rekel, da kar skozi cel dan. Brez tega našega dela ne bi bilo možno opravljati.	Cel dan

Kje vse intervjuvanci uporabljajo informacijske tehnologije?

Izjava intervjuvanca	Koda
12) Uporabljamo v podjetju ter na vseh lokacijah.	Poslovni prostor

	podjetja/podružnica
23) [...] precej stvari delam tudi od doma.	Doma
54) Povsod.	Povsod
70) Samo v podjetju, v moji pisarni.	Poslovni prostor podjetja
71) [...] v poslovnih prostorih podjetja.	Poslovni prostor podjetja
93) Tehnologijo uporabljam tako rekoč povsod.	Povsod
94) V poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.	Poslovni prostor podjetja/izven poslovnega prostora podjetja/hotel
127) Več ali manj v poslovnih prostorih podjetja.	Poslovni prostor podjetja
129) V poslovnih prostorih poslovnih partnerjev kakor tudi v hotelih.	Poslovni prostor podjetja/hotel
155) [...] naše delo pretežno poteka na terenu, uporabljamo sodobne tehnologije.	Na terenu
160) Mi to tehnologijo uporabljamo na terenu ter na pomožnih lokacijah, kjer imamo pomožne pisarne, in v kontejnerjih na gradbiščih.	Poslovni prostori izven podjetja
183) Tako v poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven.	Poslovni prostor podjetja/izven poslovnega prostora podjetja
208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.	Poslovni prostor podjetja/teren/hotel/ podružnice
243) [...] v poslovnih prostorih podjetja. Jaz osebno pa informacijsko tehnologijo uporabljam povsod.	Poslovni prostor podjetja
249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.	Letališče/hotel/doma
275) Mislim, da kar povsod. V naših poslovnih prostori, na terenu, na službenih poteh.	Povsod

Ali intervjuvanec pozna pojem teledelo?

Izjava intervjuvanca	Koda
16) Teledelo (angl. <i>Teleworking</i>) poznam [...]	Dobro pozna pojem.
17) [...] delo na daljavo.	Povezuje ga z delom na daljavo.

18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjerkoli na svetu je.	Povezuje ga z delom na daljavo.
19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.	Pozna pojem.
55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma.	Povezuje ga z delom od doma.
56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delati ter se priključiti oziroma povezati s podjetjem, s strežniki in potem preko tega delaš.	Povezuje ga z delom od doma.
72) Ja, sem že slišal za teledelo.	Je že slišal za pojem.
73) Recimo, da je to delo od doma.	Povezuje ga z delom od doma.
96) [...] sem že slišal oziroma kot lahko iz same kratice tele sklepam, da gre za nekaj na daljavo.	Povezuje ga z delom na daljavo.
97) [...] razumel kot delo na daljavo.	Povezuje ga z delom na daljavo.
98) [...] delo z različnih lokacij, kjer si dostopen in delaš svoje delo na daljavo.	Povezuje ga z delom na daljavo.
130) Sem že slišala za teledelo.	Je že slišal za pojem.
131) [...] delo od doma.	Povezuje ga z delom od doma.
132) V bistvu gre za delo na daljavo.	Povezuje ga z delom na daljavo.
133) Da nisi prisoten na svojem delovnem mestu v podjetju oziroma sedežu podjetja.	Pozna pojem.
161) [...] slišal sem že za ta pojem.	Je že slišal za pojem.
162) [...] teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.	Dobro pozna pojem.
184) [...] gre za slovensko različico dela od doma oziroma dela od drugje in tako si ga tudi predstavljam. S to obliko dela sem se seveda tudi že srečala.	Pozna pojem.
185) [...] zajema samo intelektualno delo.	Pozna pojem.
209) [...] novo obliko dela, ki naj bi opredeljevala predvsem delo na daljavo in ki naj bi delavcem omogočala predvsem bolj fleksibilen delovni čas in prosto izbiro lokacije delovnega mesta.	Dobro pozna pojem.
210) [...] delavec lahko dela kjer koli, da se mu ni treba vsak dan voziti v pisarno.	Pozna pojem.
211) [...] opravi tudi od doma ali v hotelu, če je na službeni poti.	Pozna pojem.
244) V bistvu sem že slišal za ta izraz [...].	Je že slišal za pojem.

245) Teledelo razumem kot neko delo na daljavo, ki je omogočeno z vsemi delovnimi sredstvi in s tem, da je podjetje povezano in da ti omogoča delo na daljavo ter da si lahko dostopen z vidika podjetja.	Dobro pozna pojem.
276) [...] nekaj malega sem že slišal.	Je že slišal za pojem.
277) [...] delo na daljavo oziroma delo, ki ga lahko opravimo izven poslovnih prostorov podjetja. Se pravi, od kjer koli. Ob predpostavki, da uporabljamo sodobne tehnologije.	Dobro pozna pojem.

Opredelitev, ali je intervjuvanec teledelavec.

Izjava intervjuvanca	Koda
22) [...] definitivno se poslužujemo teledela.	Je teledelavec.
24) [...] odvisno od samega delovnega mesta.	Odvisno od delovnega mesta.
31) [...] bi lahko rekel, da sem 20-odstotni teledelavec.	Je teledelavec.
57) Ja, se poslužujejo teledela.	Je teledelavec.
59) Ja, sem teledelavec.	Je teledelavec.
75) Ja, nekateri se verjetno poslužujejo teledela.	Odvisno od delovnega mesta.
76) Jaz osebno tega ne opravljam, ker moje delo tega ne zahteva.	Ni teledelavec.
77) [...] zase menim, da nisem teledelavec.	Ni teledelavec.
81) Ne. Ker svojega dela nisem še nikoli opravljal doma.	Ni teledelavec.
82) Jaz osebno ne. Se pa jih moj nadrejeni in to večkrat.	Ni teledelavec.
99) [...] da se poslužujemo teledela.	Odvisno od delovnega mesta.
100) V bistvu se zelo vidim v tem in mislim, da sem teledelavec.	Je teledelavec.
134) Moram reči, da niti ne. Mogoče kdo v samem vodstvu podjetja.	Ni teledelavec.
135) [...] nisem teledelavka.	Ni teledelavec.
165) [...] bi rekel, da smo teledelavci.	Je teledelavec.
186) Ker nekateri moji delavci opravljajo fizično delo, menim, da teledelo za njih ne pride v poštev.	Ni teledelavec.
188) Sem oziroma smo teledelavci.	Je teledelavec.
213) [...] mislim, da se poslužujemo teledela.	Je teledelavec.
214) Smo teledelavci.	Je teledelavec.
246) Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odvisno od funkcije posameznika.	Je teledelavec./Odvisno od delovnega mesta.
278) [...] mislim, da se določeni zaposleni poslužujemo teledela. Ne pa vsi.	Je teledelavec/Odvisno od delovnega mesta.

Kakšni so razlogi za opravljanje teledela?

Izjava intervjuvanca	Koda
27) [...] ob petkih dela od doma, ker ima daljšo pot v službo.	Dolga pot v službo.
34) Takrat je kar velika presija in veliko stvari, zato se kar dnevno poslužujem tega oddaljenega dostopa.	Povečan obseg dela.
35) Povečan obseg dela.	Povečan obseg dela.
43) [...] daljšo pot do službe [...]	Dolga pot v službo.
50) Ko so kakšni dogodki, me ni v pisarni, sem zunaj.	Narava dela.
61) Preobsežno delo. V bistvu mi ostajajo redne stvari. Po navadi si jih puščaš, če niso tako nujne in jih potem lažje narediš doma.	Povečan obseg dela.
74) [...] delaš doma in narediš, česar nisi uspel narediti v službi, in poizkušaš dokončati.	Povečan obseg dela.
85) Moj običajen delovni dan je tak, da je zelo fleksibilen.	Narava dela.
86) Naš delovni čas je zelo fleksibilen.	Narava dela.
88) Pri nas je pomembno predvsem to, da je delo narejeno.	Narava dela.
95) Non stop moram biti dosegljiv in opraviti zadeve kadar koli.	Narava dela.
104) Razlogi so v bistvo v sami naravi posla.	Narava dela.
111) [...] določeno delo, ki mi v službi ostaja, opravim zvečer doma, ko imam mir in lahko hitreje in bolj učinkovito opravim dela, ki so mi še ostala oziroma jih je potrebno čim prej opraviti.	Povečan obseg dela/ večja učinkovitost.
167) Razlogi so specifičnost našega dela. Našega dela delavci ne morejo opravljati zgolj samo iz pisarne. Morajo ga opravljati tudi na terenu in obratno.	Narava dela.
217) [...] vsega dela ne uspejo opraviti v službi, zato ga opravijo doma.	Povečan obseg dela.
218) [...] družinske obveznosti [...]	Družinske obveznosti.
219) [...] prej zapustijo svoje delovno mesto ali pa svoje delo opravijo od doma [...]	Družinske obveznosti.
227) [...] veliko službeno potuje po različnih evropskih državah, zato je primoran veliko delati izven podjetja.	Narava dela.
228) [...] delo opravlja na različnih lokacijah, predvsem pri naših dobaviteljih, kjer sestankuje in se dogovarja, kakor tudi v hotelih in na letališčih.	Narava dela.
237) Delovni dan poteka v bistvu zelo dinamično, kar pomeni, da moram skoraj ves čas biti na razpolago.	Narava dela.
252) [...] včasih pri svojem delu potrebujem malo več miru delam od doma, kjer ni toliko teh motečih faktorjev, kot so telefonski klici, različni sestanki in ostalo.	Večja učinkovitost, če dela od doma.
253) [...] se moram malo zapreti in imeti mir, da določene zadeve lahko naredim.	Večja učinkovitost, če dela od doma.

258) [...] raznorazni moteči faktorji, ki so odvisni od same funkcije delovnega mesta.	Večja učinkovitost, če dela od doma.
259) [...] non stop dosegljiv, mobilni in biti povezan z mojimi nadrejenimi, [...]	Narava dela.
285) Razlogov je več vrst. Prvi je vsekakor ta, da živimo v času, ko nas spremljajo te napredne informacijske tehnologije in nam omogočajo, da smo lahko dostopni od kjerkoli.	Narava dela.
286) [...] veliko dela in ker ga ne uspemo vsega narediti v službi, se dogaja, da ga potem naredimo od doma oziroma na daljavo.	Povečan obseg dela.
287) [...] nimamo dovolj miru in nismo zmožni tiste prave koncentracije.	Večja učinkovitost, če dela od doma.

Na kakšen način intervjuvanec opravlja teledelo?

Izjava intervjuvanca	Koda
1) [...] konferenčni klic z drugimi lokacijami v Sloveniji ali v svetu [...]	Telekonferenca – videokonferenca
2) [...] kar veliko uporabljamo konferenčne klice, videoklice [...]	Telekonferenca – videokonferenca
28) [...] dejansko dela doma in se vedno javi, če ga pokličeš, je priklopljen na mrežo oddaljenega dostopa. Stvar definitivno funkcionira.	Delo prek oddaljenega dostopa.
29) Ima posebno izjavo in dovoljenje, s katerim ima urejen ta status.	Dela doma na računalniku.
30) [...] ljudi osveščamo, kako morajo imeti urejeno delovno mesto doma, kaj je ergonomija, zakaj je pomembna.	Dela doma na računalniku.
32) [...] telefonski klici, telekonferenčni in videokonferenčni klici, ali pa delo preko oddaljenega dostopa z računalnikom.	Telefonski klic/ telekonferenca – videokonferenca/ oddaljen dostop.
60) [...] ponavadi zvečer delam. Če imam kakšne projekte, ki jih je potrebno narediti, potem pač priklopim računalnik in delam.	Dela doma na računalniku.
79) [...] moje delo ga ne zahteva, saj je za moje delo potrebna fizična prisotnost na delovnem mestu. Če ne bi bil fizično prisoten, svojega dela ne bi mogel opravljati. Skrbi za arhiv ne moreš opravljati od doma, če je fizični arhiv.	Teledela ne opravlja.
114) [...] prišel v hotel, me je pričakal cel kup mailov in drugih stvari, ki sem jih potem opravil na daljavo, preko oddaljenega dostopa in VPN povezave.	Delo prek oddaljenega dostopa.

117) Preko oddaljenih povezav. Naredim oddaljeno povezavo. Lahko na naš slovenski server, lahko tudi na kakšen globalni intranet.	Delo prek oddaljenega dostopa.
187) [...] opravljajo intelektualne storitve, kot so programiranje, vodenje podjetja, različna komercialna dela, kot so priprava ponudb, pogodbe, ti pa menim, da lahko svoje delo opravljajo kot teledelo in da tudi ga.	Dela doma na računalniku.
191) Lahko si pa doma, kljub temu odpreš računalnik in nekaj narediš.	Dela doma na računalniku.
192) Kot lastnica podjetja zagovarjam mnenje, da je bolje, da zaposleni naredi nekaj od doma, kot pa da sedi v pisarni, nabija ure in ne naredi ničesar.	Dela doma na računalniku.
193) Če je delavec, ki mu je potrebno dati naloge in ga je pri samem delu potrebno zelo usmerjati, za njega teledelo ne pride v poštev.	Teledela ne opravlja.
194) Če je nekdo proaktiven na svojem delovnem mestu pa je za njega teledelo primerna oblika dela.	Dela doma na računalniku.
199) Večina komunikacije potek preko emailov, kajti to je tudi neke vrste varovalo za družbo.	Dela doma na računalniku.
223) [...] ljudje pač po naravi morajo biti taki, da lahko opravljajo tako delo.	Dela doma na računalniku.
224) [...] visoko stopnjo samokontrole [...]	Dela doma na računalniku.
232) [...] opravim delo, ki mi ga ni uspelo opraviti v službi. Sem odzivna in na voljo vodstvu družbe skoraj ves čas [...]	Dela doma na računalniku.
254) Takrat se nekako zaprem in opravim delo doma.	Dela doma na računalniku.
257) Ne, prav s posebno pogodbo ne. Imamo pa v pogodbi o zaposlitvi navedeno, kje vse lahko naše delo poteka. Se pravi, da pri svojem delu nismo vezani samo na poslovne prostore delodajalca, ampak da svoje delo lahko opravljamo tudi drugje, izven naših poslovnih prostorov.	Dela doma na računalniku/Dela izven poslovnih prostorov podjetja.
261) [...] narava našega dela oziroma dejavnosti takšna, da moramo biti v določenem delu meseca konstantno dostopni in na razpolago.	Dela izven poslovnih prostorov podjetja.
270) Zaposlenim, predvsem tistim, ki se na svoje delo vozijo od zelo daleč, omogočamo, da kakšen petek delajo tudi od doma.	Dela doma na računalniku.
279) Jaz teledelo opravljam na tak način, da delam od doma. Da sem vedno na razpolago vodstvu podjetja in svojim podrejenim. Dostikrat opravljam tudi svoje delo zvečer doma, ko naredim še kakšne zadeve, ki jih enostavno tekom dneva nisem uspel	Dela doma na računalniku/Dela izven poslovnih prostorov podjetja.

narediti. Ker dosti tudi potujem, predvsem k našim dobaviteljem, svoje delo opravljam izven poslovnih prostorov; pri dobaviteljih, v hotelih.	
281) Jaz sem seznanjen s tem, kdaj in koliko so po potrebi še delali doma.	Dela doma na računalniku.
284) Ne, tega nimamo. Vendar pa, kot sem že rekel, sem jaz z njihovim delom seznanjen.	Dela doma na računalniku.

Kolikokrat na teden intervjuvanec opravlja teledelo?

Izjava intervjuvanca	Koda
26) [...] status tak, da lahko delajo določen čas od doma.	Enkrat na teden
33) Včasih kar vsak dan.	Vsak dan
103) [...] da dnevno, petkrat na teden, dvaindvajsetkrat na mesec ali celo več. Odvisno od tega, kolikokrat je to potrebno.	Vsak dan
115) Vsakodnevno.	Vsak dan
116) [...] vsakodnevno.	Vsak dan
166) [...] delavec dnevno srečuje s teledelom vsaj štiri ure.	Vsak dan
189) Vodstveni kader vsak dan.	Vsak dan
190) [...] moraš biti razpoložljiv malce več časa.	Vsak dan
215) Vodstvo podjetje in vodje posameznih oddelkov, komercialisti, pospeševalci prodaje mislim, da teledelo opravljajo vsakodnevno. Nekoliko manj pa seveda ostali zaposleni.	Vsak dan/Skoraj vsak dan
231) [...] dosti dela opravim od doma, predvsem v večernem času.	Skoraj vsak dan
255) [...] finančni kontrolor svoje delo opravlja kot teledelo približno 50% svojega delovnega časa. Medtem, ko računovodja približno 10%.	Vsak dan
256) Jaz mislim, da si sploh ne znam več predstavljati svojega dela brez tega. Recimo, da opravim okoli 80% vsega dela kot teledelavec.	Vsak dan
262) [...] določeno delo opraviti tudi čez vikend od doma.	Vsak dan, občasno vikend
283) [...] drugod pa recimo približno dvakrat tedensko.	Dvakrat na teden

Pozitivne lastnosti teledela.

21) Je pa po moje to prednost za podjetje, ker če ima nekdo možnost oddaljenega dostopa in ima računalnik, potem lahko kadar koli od kjer koli naredi kašne stvari, tudi če ni fizično prisoten v službi.	Ni potrebna fizična prisotnost.
36) Prednost je predvsem odzivnost, če je treba urediti kakšne stvari, ki so časovno občutljive.	Odzivnost.
37) [...] kakšne stvari, za katere ni potrebno biti fizično prisoten in je to ena izmed prednosti [...]	Ni potrebna fizična prisotnost.
38) [...] hitreje in bolj učinkovito naredijo.	Večja učinkovitost.
40) »Work life balance«.	Boljši življenjski pogoji.
41) »Work life integration«.	Boljši življenjski pogoji.
44) [...] uredijo status, prihranijo na svojem času [...]	Prihranek časa.
45) Zadevo smo potem kar dosti učinkovito zaključili.	Večja učinkovitost.
62) Recimo, da delaš takrat, ko imaš čas. Pa tudi bolj si lahko skoncentriran.	Prihranek časa/Večja učinkovitost.
106) Prednost teledela je ta, da si dostopen in da lahko svoje delo opravljaš nemoteno.	Dosegljivost.
107) Dnevno bi za vožnjo lahko izgubil 2 uri, vendar občasno to ni potrebno, saj lahko svoje delo opravim od doma.	Prihranek časa.
109) [...] prednosti, da si potem pri svojem delu lahko vedno dosegljiv [...]	Dosegljivost.
110) [...] fleksibilen delovni čas, večja učinkovitost [...]	Fleksibilen delovni čas.
141) [...] zdi velika prednost to, da lahko delaš od doma, kjer imaš mir. Dom se mi zdi zelo primerno delovno okolje v primeru, da se moraš na svoje delo zelo koncentrirati, da v bližini ni nobenih motečih dejavnikov.	Večja učinkovitost.
142) [...] fleksibilen delovni čas [...]	Fleksibilen delovni čas.
143) [...] koliko časa in kdaj bom opravljala od doma in kdaj v službi.	Fleksibilen delovni čas.
144) [...] večji mir in tišina.	Večja učinkovitost.
145) Več časa bi lahko imela za ostale dejavnosti.	Boljši življenjski pogoji.
146) [...] ne bi potrebovala prevoza na delo [...]	Prihranek pri prevozu.
147) [...] prihranek pri stroških tako za podjetje kakor tudi posledično zame.	Prihranek pri prevozu.
148) [...] prihranek na času.	Prihranek časa.
149) [...] taka oblika dela tudi manj stresna.	Boljši življenjski pogoji.
169) Prednosti teledela vidim predvsem v tem, da so vsi sproti obveščeni o delu na projektu in o delu ostalih sodelavcev in da imamo pregled nad aktivnostmi.	Dostopnost do podatkov.

172) [...] vsekakor mlajši ljudje s to obliko dela lažje poistovetijo.	Boljši življenjski pogoji.
177) [...] ima vsakdo izmed nas dostop do arhiva in dela na projektih.	Dostopnost do podatkov.
212) [...] odziven v skoraj vsakem trenutku.	Dosegljivost.
216) [...] lahko hitro odzivni, če pride do kakšne določene situacije, v kateri je potrebno hitro odreagirati.	Dosegljivost.
220) [...] posamezniki doma v miru naredijo bistveno več, kot bi v pisarni.	Večja učinkovitost.
221) [...] za fleksibilnost pri samem delovnem času, možnost izbire lokacije, kjer zaposleni lahko delajo, ter hitra odzivnost.	Fleksibilen delovni čas.
222) [...] zmanjševanje stroškov, večja produktivnost zaposlenih.	Večja učinkovitost.
260) Z vidika podjetja menim, da je prednost to, da so podatki in različne informacije hitrejše in vsem zaposlenim dostopne ter da je delo zaradi tega lahko opravljano na ta način, da ga lahko naredi vsak iz svoje lokacije.	Dostopnost do podatkov.
269) [...] »Work Life Balance« [...]	Boljši življenjski pogoji.
288) [...] prednost je na primer ta, da si zaposleni lahko sami odredijo delovni čas in kje bodo delali.	Fleksibilen delovni čas.

Negativne lastnosti teledela.

Izjava intervjuvanca	Koda
39) [...] izpostaviti slabost, da je potem težko uravnati delo in prosti čas, družinski čas.	Negativen vpliv na družinsko življenje.
42) Slabost je predvsem to, če so ljudje taki, da se ne znajo odklopiti, imajo zaradi tega kakšne težave.	Ne znajo odklopiti.
63) Je pa predvsem to, da moraš biti zelo organiziran, če si doma.	Sposobnost organizacije.
112) [...] slabosti ta, da si zaradi tega skozi dosegljiv, tudi na dopustu. Delo pač mora biti opravljeno in se je potem malo težje izklopiti iz vsega tega.	Stalna dostopnost.
113) [...] včasih vpliva na naše družinsko življenje.	Negativen vpliv na družinsko življenje.
170) Seveda obstajajo tudi negativne stvari v povezavi s teledelom. Po moje vsak od nas, ki ima tudi družinske in ostale obveznosti zraven dela, teledelo doživlja kot različno obremenitev.	Negativen vpliv na družinsko življenje.
171) [...] je človek zaradi svojega dela oziroma teledela primoran biti dostopen cel čas, to lahko zelo negativno vpliva na njegovo osebno in družinsko življenje.	Stalna dostopnost.

225) [...] ljudje ne najdejo več ločnice med zasebnim in službenim življenjem.	Ne znajo odklopiti.
226) Da ne znajo presekati, da vso svoje delo nosijo domov, kar lahko zelo negativno vpliva na njihovo družinsko življenje.	Ne znajo odklopiti/ Negativen vpliv na družinsko življenje.
289) [...] na račun teledela lahko zelo trpi njihovo privatno življenje.	Negativen vpliv na družinsko življenje.

Ali intervjuvanci uporabljajo telefonske in videokonference?

Izjava intervjuvanca	Koda
5) [...] videokonferenčne naprave imamo, ki jih uporabljamo pri svojem delu.	Videokonference
6) Imamo tudi razna informacijska orodja od Linka, Skypa in tako naprej.	Skype
101) [...]da smo dostopni, da imamo orodja, kot so računalniki, telefoni in programska oprema (angl. <i>Software</i>), ki nam omogočajo priklope na oddaljene (angl. <i>Remote</i>) zadeve, da lahko veliko dela opravljamo preko telekonferenc, uporabljamo tudi Skype oziroma Skype for Business, interno uporabljamo tudi Viber.	Telekonference/Skype
102) Za nas je pomembno, da imamo možnost do dostopa in uporabe tega, saj na tak način lahko sodelujemo tudi z matičnim podjetjem v tujini.	Telekonference/ videokonference
150) Ja, vendar zelo poredko. Predvsem včasih se preko Skypa pogovarjam s principali.	Skype
173) [...] telefonske in telekonference v našem delu zelo pomembne [...]	Telekonference/ videokonference
197) Poslužujemo se telefonskih konferenc.	Telekonference
229) Svoje delo opravlja tudi prek video- in telekonferenc.	Telekonference/ videokonference
230) [...] uporablja dnevno vso svojo informacijsko tehnologijo, se poslužuje Skypa in ostalih orodij.	Skype
263) Drži, ja. Medsebojno se v podjetju poslužujemo tega.	Telekonference/ videokonference
266) Uporabljamo Skype for Business oziroma Microsoft Lync.	Skype

Ali intervjuvanci uporabljajo storitve v oblaku?

Izjava intervjuvanca	Koda
47) Dejansko ne moremo in ne smemo uporabljati raznih ICloudov, Dropboxov in vseh teh nekih storitev ali Google Drive zaradi zaupnosti informacijske varnosti. Imamo interne skupne diske, oddaljen dostop preko zasebnih povezav, »Virtual Private Network«.	Ne uporabljajo.
48) Ne uporabljamo teh klasičnih, javno dostopnih orodij.	Ne uporabljajo.
49) Imamo svoje tehnologije in storitve.	Uporabljajo lastne, ne javno dostopne.
64) Za službene namene imamo mi rešitev – arhiv v oblaku (angl. <i>Cloud</i>), in to uporabljam pri svoje delu. V oblaku imamo arhiv, e-hrambo, dokumentni sistem.	Uporabljajo lastne, ne javno dostopne.
118) V teh navedenih se ne najdem, ker nam politika skupine (angl. <i>Group Policy</i>) predpisuje zadeve, zato uporabljamo le tisto, kar nam je predpisano oziroma omogočeno.	Uporabljajo lastne, ne javno dostopne.
152) Pri svojem delu uporabljam Dropbox, predvsem za shranjevanje kakšnih slik in različnih podatkov o produktih, ki si jih izmenjujemo s sodelavci znotraj podjetja kakor tudi s poslovnimi partnerji.	Uporabljajo/Dropbox
176) Pri našem delu gre tudi za delo z načrti, ki so večjih dimenzij oziroma formatov in pošiljanje teh dokumentov po sami elektronski pošti ni mogoče. Eno izmed sredstev je Dropbox. Uporabljamo tudi druge.	Uporabljajo/Dropbox
198) Uporabljamo Dropbox.	Uporabljajo/Dropbox
200) [...] se poslužujemo Dropboxa.	Uporabljajo/Dropbox
201) [...] velikokrat je treba iti na službeno pot in v tujini na različni sestankih dostopati do dokumentov družbe in je to najlažji način.	Uporabljajo/Dropbox
234) Ja, tudi tega se poslužujemo. Brez tega naše delo v današnjem času ne bi bilo možno. V oblaku imamo določeno dokumentacijo, do katere lahko dostopajo zaposleni. Gre predvsem za kakšne cenike, prodajne pogodbe, interne akte in pravilnike.	Uporabljajo/Dropbox
265) Teh naštetih zadev ne uporabljamo, ker to ni v skladu z našo IT politiko. Pri svojem delu uporabljamo interne serverje, intranet in podobno. Več ali manj uporabljamo različne »shared folderje«. Uporabljamo samo to, kar nam naša IT politika omogoča in dovoljuje.	Uporabljajo lastne, ne javno dostopne.

Ali so intervjuvanci "on-line" povezani z delodajalcem, ali imajo omogočen dostop do strežnikov podjetja?

Izjava intervjuvanca	Koda
8) V podjetju imamo svoje povezave.	Omogočen dostop do strežnika.
9) Informacijsko strukturo imamo zelo dobro definirano, določeno in kontrolirano.	Omogočen dostop do strežnika.
65) [...] VPN povezave.	Omogočen dostop do strežnika.
83) Da, v podjetju imamo nekaj teh. Imamo razvite neke svoje tehnologije, ki jih jaz lahko uporabljam znotraj podjetja. Če bi pač želel uporabljati izven podjetja, bi mi lahko to omogočili oziroma če bi šef tako naročil.	Omogočen dostop do strežnika.
84) Ne, nisem »on-line« povezan.	Nima omogočenega dostopa do strežnika.
105) Prav zaradi narave dela moram imeti dostop do teh podatkov od koder koli. Delam s podatki, do katerih moram neprestano dostopati. Brez tega svojega dela ne bi mogel opravljati.	Omogočen dostop do strežnika.
108) [...] možnost povezave na službeno mrežo od doma ali s kakšne druge lokacije, kjer je Wi-Fi povezava.	Omogočen dostop do strežnika.
119) Imamo »share point«, intranet. Različne storitve v oblaku uporabljam zgolj za personalno rabo in ne za službeno.	Omogočen dostop do strežnika.
120) [...] e-poštni strežnik (angl. <i>Exchange Email</i>) za email, imamo oddaljeni dostop (angl. <i>Remote Desktop Connection</i>), ali pa delamo direktno na mreži in smo na naših IP-jih v našem VPN-ju, na našem naslovu.	Omogočen dostop do strežnika.
121) Kamor koli pridem, na primer na Hrvaško, je vse v isti domeni, se postavim gor in se lahko povežem.	Omogočen dostop do strežnika.
122) [...] če imam za to dodeljene pravice.	Omogočen dostop do strežnika.
151) Ne, ne poslužujem se oddaljenega dostopa.	
175) Seveda, poslužujemo se tudi oddaljenega dostopa. Mislim, da je to nujno.	Omogočen dostop do strežnika.
178) Podatke osvežujemo na vsake nekaj ur. Nismo v konstantni povezavi. O »on-linu« se dogovorimo vnaprej.	Omogočen dostop do strežnika.
179) Ja, tako je.	Omogočen dostop do strežnika.
233) [...] naši zaposleni se vsekakor poslužujejo oddaljenega dostopa. Menim, da je to že kar nuja pri delu, ki ga opravljajo.	Omogočen dostop do strežnika.
235) [...] so »on-line« povezani z nami.	Nima omogočenega

	dostopa do strežnika.
236) [...] zaposlenim je omogočen dostop do skupinskih serverjev.	Omogočen dostop do strežnika.
251) [...] dostop omogočen glede na funkcijo in pravice, ki so jim določene.	Omogočen dostop do strežnika, z omejitvami.
264) Ja, vsakodnevno. Dostopamo lahko od kjerkoli.	Omogočen dostop do strežnika.
267) Da. Imamo e-poštne strežnike za emaile. Uporabljamo tudi VPN in oddaljene povezave preko katerih se potem povezujemo na našo domeno in nemoteno opravljamo naše delo od kjerkoli.	Omogočen dostop do strežnika.
268) [...] to je omogočeno predvsem tistim bolj ključnim funkcijam v podjetju. Ta dostop ni omogočen vsem zaposlenim.	Omogočen dostop do strežnika, z omejitvami.
291) Ja, se poslužujemo.	Omogočen dostop do strežnika.
294) Ja, so povezani. Mogoče bi omenil še tudi to, da imamo in uporabljamo tudi VPN povezave.	Omogočen dostop do strežnika.

Ali bi intervjuvanec bil pripravljen svoje običajno delo spremeniti v teledelo?

Izjava intervjuvanca	Koda
78) [...] bi ga bil pripravljen opravljati.	Bi bil pripravljen.
80) Vsekakor plača. To je eden izmed dejavnikov.	Bi bil pripravljen, pod določenimi pogoji.
123) Ja, bi se odločil za teledelo.	Bi bil pripravljen.
136) Seveda, z veseljem bi ga opravljala.	Bi bil pripravljen.
137) Teledelo bi me zanimalo, če bi mi bil omogočen bolj fleksibilen delovni čas [...]	Bi bil pripravljen, pod določenimi pogoji.
138) Pod pogoji, da svojemu delodajalcu ne bi morala biti dosegljiva 24 ur na dan.	Bi bil pripravljen, pod določenimi pogoji.

PRILOGA 6: Obdelava podatkov 4 – Urejanje izjav v kategorije po kodah

TEMA – Informacijska tehnologija

Prenosni računalnik

3) Prenosni računalnik, mobilni telefon.

10) [...] jaz na svoj službeni prenosni računalnik ne morem nainštalirati nobenih orodij, ker je vse zaščiteno.

13) [...] računalnik odpreš in deluje, ni potrebna nobena posebna povezava [...]

180) Večina sodelavcev uporablja prenosni računalnik in pametni telefon.

51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.

90) [...] laptop, službeni pametni telefon.

153) [...] opremljeni z osebnim prenosnim računalnikom in mobilnim telefonom.

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

239) Prenosni računalnik in mobilni oziroma pametni telefon.

240) [...] moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.

271) [...] prenosni računalnik in mobilni telefon.

272) [...] prenosne računalnike, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.

Pametni telefon

51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.

67) Imam tudi svoj telefon, vendar ga uporabljam samo v privat namene.

90) [...] laptop, službeni pametni telefon.

124) [...] vsakodnevno osebni računalnik in pametni telefon.

153) [...] opremljeni z osebnim prenosnim računalnikom in mobilnim telefonom.

180) Večina sodelavcev uporablja prenosni računalnik in pametni telefon.

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

239) Prenosni računalnik in mobilni oziroma pametni telefon.

240) [...] moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.

271) [...] prenosni računalnik in mobilni telefon.

272) [...] prenosne računalnike, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.

Osebni računalnik

66) V službene namen uporabljam samo službeni osebni računalnik.

124) [...] vsakodnevno osebni računalnik in pametni telefon.

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

240) [...] moja ekipa uporablja pri svojem delu stacionarne računalnike, prenosne računalnike in pametne telefone.

272) [...] prenosne računalnike, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.

Dlančnik

154) Uporabljamo tudi dlančnike in tablične računalnik [...]

272) [...] prenosne računalnike, stacionarne računalnike, pametne telefone in dlančnike.

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

Tablični računalnik

154) Uporabljamo tudi dlančnike in tablične računalnike [...]

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

Čitalnik črtnih kod

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

Mobilni terminal

202) [...] osebne računalnike, prenosne računalnike, dlančnike, tablice, mobilne in pametne telefone, čitalnike črtnih kod ter mobilne terminale.

Stacionarni telefon

51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.

Pajek

4) V službi imamo tudi »pajke«, to so naprave za telekonferenčno zvezo.

Podpisna tablica

51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.

Skener

51) Prenosni računalnik, telefon, mobitel, skener, podpisno tablico.

Ostalo

11) [...] kar podjetje potrebuje in uporablja.

46) [...] zelo skrbimo za informacijsko varnost [...]

156) Glede na samo naravo našega dela je uporaba sodobnih tehnologij že kar nujno zlo, saj svoje delo opravljamo tudi v hotelih, predvsem zato, da lahko normalno funkcioniramo.

204) [...] uporaba teh sredstev odvisna od same specifičnosti dela [...]

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, katero informacijsko tehnologijo uporabljajo pri svojem delu.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, katero informacijsko tehnologijo uporabljajo pri svojem delu. Večinoma uporabljajo prenosne računalnike in mobilne pametne telefone. Nekateri pri svojem delu uporabljajo tudi osebne računalnike, skenerje, tablične računalnike, dlančnike, črtnike črtnih kod, terminale. Ena oseba pri svojem delu uporablja posebno napravo za telekonference.

TEMA – Sredstva za povezovanje

Mobilna povezava

52) Brezžično Wi-Fi, mobilno, širokopolasovni dostop, VPN.

58) [...] če si veliko na terenu, se potem ustaviš na kašnem prostoru, kjer imajo Wi-Fi, in od tam delaš. Imamo možnost se povezati na strežnike od kjerkoli, kjer je dostop do interneta, ali je to preko mobilne povezave, VPN.

91) Mobilno, Wi-Fi in širokopolasovni dostop.

125) Mobilno povezavo in Wi-Fi.

157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo.

181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.

203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopolasovni dostop kakor tudi mobilno povezavo.

241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in širokopolasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.

273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopolasovni dostop.

Širokopolasovna povezava

7) [...] širokopolasovni dostop.

52) Brezžično Wi-Fi, mobilno, širokopolasovni dostop, VPN.

68) Uporabljam samo službeno mrežo, internet. Brezžične wi-fi povezave v službi jaz ne uporabljam.

91) Mobilno, Wi-Fi in širokopolasovni dostop.

157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo.

181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopolasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.

203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopolasovni dostop kakor tudi mobilno povezavo.

241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in

širokopasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.

273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop.

Wi-Fi povezava

14) [...] zato, ker je enotna infrastruktura in Wi-Fi je povsod enak [...]

52) Brezžično Wi-Fi, mobilno, širokopasovni dostop, VPN.

58) [...] če si veliko na terenu, se potem ustaviš na kašnem prostoru, kjer imajo Wi-Fi, in od tam delaš. Imamo možnost se povezati na strežnike od kjer koli, kjer je dostop do interneta, ali je to preko mobilne povezave, VPN.

91) Mobilno, Wi-Fi in širokopasovni dostop.

125) Mobilno povezavo in Wi-Fi.

157) Uporabljamo seveda Wi-Fi ter mobilno povezavo, širokopasovni dostop in 3G, 4G mrežo, v glavnem, kar je pač na voljo.

181) Za komunikacijo z njimi uporabljamo mobilno povezavo, širokopasovni dostop in brezžično Wi-Fi povezavo.

203) [...] navadno povezavo, brezžično povezavo, širokopasovni dostop kakor tudi mobilno povezavo.

241) Tako mobilno preko mobilnega omrežja, potem brezžično Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop. Satelitske povezave pri svojem delu ne uporabljamo.

273) [...] uporabljamo mobilno povezavo, Wi-Fi povezavo in širokopasovni dostop.

Radijska povezava

158) [...] na zelo odročnih področjih uporabljamo tudi radijsko zvezo.

VPN povezava

15) Uporabljamo pa tudi izven podjetja, če smo na kakšnih konferencah, v hotelih, te VPN povezave (»Virtual Private Network«), tako da je zadeva zaščitena in na ta način lahko dostopaš do vseh svojih službenih stvari in praktično lahko delaš od kjer koli.

Ostalo

168) [...] telekomunikacijske poti nujno potrebne.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, katero povezavo uporabljajo pri svojem delu.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, katero povezavo uporabljajo pri svojem delu. Večinoma pri svojem delu uporabljajo mobilno povezavo, širokopasovno povezavo in Wi-Fi povezavo. Obstajajo tudi izjeme pri povezavi, ki so odvisne od posebnosti delovnih mest.

Cel dan

- 53) [...] kar cel dan.
69) V bistvu kar čez cel dan.
87) Pri nas ne poznamo delovnega časa od 7. do 15. ure oziroma od 8. do 16. ure.
89) [...] naš delovni čas dosti drseč.
92) Informacijsko tehnologijo uporabljam skozi cel dan.
159) [...] skozi cel dan.
205) Zaposleni na upravi podjetja uporabljajo informacijsko tehnologijo in sredstva za komunikacijo uporabljajo skozi cel dan, saj brez tega ne bi mogli opravljati svojega dela.
238) Vsakodnevno komuniciram s tujino [...]
274) Bi rekel, da kar skozi cel dan. Brez tega našega dela ne bi bilo možno opravljati.

Nad 8 ur

- 126) 10 ur. V službi najmanj od 8 do 9 ur, nato še nekaj malega doma [...]

Od 4 ure do 8 ur

- 182) Član vodstva družbe uporablja informacijsko tehnologijo bistveno več kot delavec, ki dela na terenu.
206) Komerčalisti in pospeševalci prodaje ocenjujem, da jih uporabljajo nekje od 4 do 6 ur dnevno.
242) Lahko bi rekel, da nekje od 80 do 90 svojega časa.

Do 4 ure

- 207) [...] zaposleni v skladišču in v prevozni službi informacijsko tehnologijo uporabljajo nekoliko manj.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, koliko časa dnevno uporabljajo informacijsko tehnologijo.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, koliko časa uporabljajo informacijsko tehnologijo. Osebe večinoma informacijsko tehnologijo uporabljajo skozi cel dan. Se pravi, da tudi izven delovnega časa. Časovna uporaba informacijske tehnologije je odvisna od delovnega mesta posameznika.

Poslovni prostori podjetja

- 12) Uporabljamo v podjetju ter na vseh lokacijah.
70) Samo v podjetju, v moji pisarni.
71) [...] v poslovnih prostorih podjetja.

94) V poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.

127) Več ali manj v poslovnih prostorih podjetja.

129) V poslovnih prostorih poslovnih partnerjev kakor tudi v hotelih.

183) Tako v poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven.

208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.

Povsod

54) Povsod.

93) Tehnologijo uporabljam tako rekoč povsod.

94) V poslovnih prostorih podjetja, kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.

155) [...] naše delo pretežno poteka na terenu, uporabljamo sodobne tehnologije.

160) Mi to tehnologijo uporabljamo na terenu ter na pomožnih lokacijah, kjer imamo pomožne pisarne, in v kontejnerjih na gradbiščih.

208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.

275) Mislim, da kar povsod. V naših poslovnih prostorih, na terenu, na službenih poteh.

Doma

23) [...] precej stvari delam tudi od doma.

249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.

Hotel

94) V poslovnih prostorih podjetja kakor tudi izven, na službenih poteh, v hotelih, tudi v trgovskih centrih, če je kakšen klic pomemben.

129) V poslovnih prostorih poslovnih partnerjev kakor tudi v hotelih.

249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.

208) Od poslovnih prostorov podjetja do terena, hotelov in ostalih lokacij naših poslovnih partnerjev.

Letališče

249) [...] se lahko povežem dejansko od kjer koli. Se pravi na letališčih, v hotelih, na bencinskih postajah, v trgovskih centrih kakor tudi od doma.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, kje vse uporabljajo informacijsko tehnologijo.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, kje vse uporabljajo informacijsko tehnologijo. Večinoma informacijsko tehnologijo uporabljajo vsepovsod. Največ jo uporablja v poslovnih prostorih podjetja, doma in v hotelih. Uporaba je odvisna od delovnega mesta posameznika.

TEMA – Poznavanje pojma teledelo

Dobro pozna pojem

16) Teledelo (angl. *Teleworking*) poznam [...]

162) [...] teledelo uporaba sodobnih telekomunikacijskih poti in naprav, predvsem je to delo, ki ni vezano na pisarniško delo oziroma je ta tvoja pisarna lahko hotel, dom, teren ali kakršna druga statična ali dinamična oblika, npr. lahko tudi avto.

209) [...] novo obliko dela, ki naj bi opredeljevala predvsem delo na daljavo in ki naj bi delavcem omogočala predvsem bolj fleksibilen delovni čas in prosto izbiro lokacije delovnega mesta.

245) Teledelo razumem kot neko delo na daljavo, ki je omogočeno z vsemi delovnimi sredstvi in s tem, da je podjetje povezano in da ti omogoča delo na daljavo ter da si lahko dostopen z vidika podjetja.

277) [...] delo na daljavo oziroma delo, ki ga lahko opravimo izven poslovnih prostorov podjetja. Se pravi, od kjer koli. Ob predpostavki, da uporabljamo sodobne tehnologije.

Pozna pojem

19) [...] mi, ki smo v taki mednarodni firmi, tudi delamo tako.

133) Da nisi prisoten na svojem delovnem mestu v podjetju oziroma sedežu podjetja.

184) [...] gre za slovensko različico dela od doma oziroma dela od drugje in tako si ga tudi predstavljam. S to obliko dela sem se seveda tudi že srečala.

185) [...] zajema samo intelektualno delo.

210) [...] delavec lahko dela kjer koli, da se mu ni treba vsak dan voziti v pisarno.

Je že slišal za pojem

161) [...] slišal sem že za ta pojem.

244) V bistvu sem že slišal za ta izraz [...].

276) [...] nekaj malega sem že slišal.

72) Ja, sem že slišal za teledelo.

130) Sem že slišala za teledelo.

Povezuje ga z delom od doma

17) [...] delo na daljavo.

18) [...] da nekdo lahko svoje delo opravlja od doma ali od kjer koli na svetu je.

55) Jaz si to predstavljam večinoma kot delo od doma.

56) [...] kot občasno delo od doma. Ali pa, da si nekje izven podjetja in moraš nekaj delati

ter se priključiti oziroma povezati s podjetjem, s strežniki in potem preko tega delaš.

73) Recimo, da je to delo od doma.

96) [...] sem že slišal oziroma kot lahko iz same kratice tele sklepam, da gre za nekaj na daljavo.

97) [...] razumel kot delo na daljavo.

98) [...] delo z različnih lokacij, kjer si dostopen in delaš svoje delo na daljavo.

132) V bistvu gre za delo na daljavo.

131) [...] delo od doma, z delom od doma

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali poznajo pojem teledelo.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, ali poznajo delo ter kako si ga predstavljajo. Nekaj sogovornikov zelo dobro pozna pojem teledelo, saj se vsakodnevno srečujejo z njim. Večinoma so že vsi slišali za teledelo. Povezujejo ga predvsem z opravljanjem dela od doma.

TEMA – Opredelitev za teledelavca

Je teledelavec

22) [...] definitivno se poslužujemo teledela.

31) [...] bi lahko rekel, da sem 20-odstotni teledelavec.

57) Ja, se poslužujejo teledela.

59) Ja, sem teledelavec.

100) V bistvu se zelo vidim v tem in mislim, da sem teledelavec.

165) [...] bi rekel, da smo teledelavci.

188) Sem oziroma smo teledelavci.

213) [...] mislim, da se poslužujemo teledela.

214) Smo teledelavci.

246) Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odvisno od funkcije posameznika.

278) [...] mislim, da se določeni zaposleni poslužujemo teledela. Ne pa vsi.

Ni teledelavec

76) Jaz osebno tega ne opravljam, ker moje delo tega ne zahteva.

77) [...] zase menim, da nisem teledelavec.

81) Ne. Ker svojega dela nisem še nikoli opravljal doma.

82) Jaz osebno ne. Se pa jih moj nadrejeni in to večkrat.

134) Moram reči, da niti ne. Mogoče kdo v samem vodstvu podjetja.

135) [...] nisem teledelavka.

186) Ker nekateri moji delavci opravljajo fizično delo, menim da teledelo za njih ne pride v poštev.

Odkvisno od delovnega mesta

24) [...] odkvisno od samega delovnega mesta.

75) Ja, nekateri se verjetno poslužujejo teledela.

99) [...] da se poslužujemo teledela.

246) Jaz mislim, da glede na vašo definicijo se poslužujemo teledela. Je pa seveda to odkvisno od funkcije posameznika.

278) [...] mislim, da se določeni zaposleni poslužujemo teledela. Ne pa vsi.

DEFINIRANJE POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali opredeljujejo sebe in svoje zaposlene kot teledelavce.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, ali menijo, da so teledelavci. Večinoma so se opredelili za teledelavce. Dva sogovornika sta povedala, da nista teledelavca. Sogovorniki delodajalci so povedali, da vsi njihovi zaposleni niso in ne morejo biti teledelavci zaradi narave dela, ki ga opravljajo. Za določena mesta je potrebna fizična prisotnost delavca na delovnem mestu.

TEMA – Razlogi za opravljanje teledela

Narava dela

50) Ko so kakšni dogodki, me ni v pisarni, sem zunaj.

85) Moj običajen delovni dan je tak, da je zelo fleksibilen.

86) Naš delovni čas je zelo fleksibilen.

88) Pri nas je pomembno predvsem to, da je delo narejeno.

95) Non stop moram biti dosegljiv in opraviti zadeve kadar koli.

104) Razlogi so v bistvu v sami naravi posla.

167) Razlogi so specifičnost našega dela. Našega dela delavci ne morejo opravljati zgolj iz pisarne. Morajo ga opravljati tudi na terenu in obratno.

227) [...] veliko službeno potuje po različnih evropskih državah, zato je primoran veliko delati izven podjetja.

228) [...] delo opravlja na različnih lokacijah, predvsem pri naših dobaviteljih, kjer sestankuje in se dogovarja, kakor tudi v hotelih in na letališčih.

237) Delovni dan poteka v bistvu zelo dinamično, kar pomeni, da moram skoraj ves čas biti na razpolago.

259) [...] non stop dosegljiv, mobilni in biti povezan z mojimi nadrejenimi [...]

285) Razlogov je več vrst. Prvi je vsekakor ta, da živimo v času, ko nas spremljajo te napredne informacijske tehnologije in nam omogočajo, da smo lahko dostopni od kjer koli.

Povečan obseg dela

34) Takrat je kar velika presija in veliko stvari, zato se kar dnevno poslužujem tega oddaljenega dostopa.

35) Povečan obseg dela.

61) Preobsežno delo. V bistvu mi ostajajo redne stvari. Po navadi si jih puščaš, če niso tako nujne, in jih potem lažje narediš doma.

74) [...] delaš doma in narediš, česar nisi uspel narediti v službi, in poizkušaš dokončati.

217) [...] vsega dela ne uspejo opraviti v službi, zato ga opravijo doma.

286) [...] veliko dela in ker ga ne uspemo vsega narediti v službi, se dogaja, da ga potem naredimo od doma oziroma na daljavo.

111) [...] določeno delo, ki mi v službi ostaja, opravim zvečer doma, ko imam mir in lahko hitreje in bolj učinkovito opravim dela, ki so mi še ostala oziroma jih je potrebno čim prej opraviti.

Večja učinkovitost, če dela od doma

111) [...] določeno delo, ki mi v službi ostaja, opravim zvečer doma, ko imam mir in lahko hitreje in bolj učinkovito opravim dela, ki so mi še ostala oziroma jih je potrebno čim prej opraviti.

252) [...] včasih pri svojem delu potrebujem malo več miru delam od doma, kjer ni toliko teh motečih faktorjev, kot so telefonski klici, različni sestanki in ostalo.

253) [...] se moram malo zapreti in imeti mir, da določene zadeve lahko naredim.

258) [...] raznorazni moteči faktorji, ki so odvisni od same funkcije delovnega mesta.

Družinske obveznosti

218) [...] družinske obveznosti [...]

219) [...] prej zapustijo svoje delovno mesto ali pa svoje delo opravijo od doma [...]

Dolga pot v službo

27) [...] ob petkih dela od doma, ker ima daljšo pot v službo.

43) [...] daljšo pot do službe [...]

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, kakšni so njihovi razlogi za opravljanje teledela.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, kakšni so njihovi razlogi za opravljanje teledela. Večinoma opredeljujejo, da je za njihovo teledelo kriva narava dela. Veliko sogovornikov navaja povečan obseg dela oziroma da so doma primorani opravljati še delo, ki ga ne uspejo opraviti v službi. Pomemben dejavnik je tudi večja učinkovitost, ki jo povezujejo s tem, da doma v miru lahko naredijo veliko več kot v službi, kjer je veliko motečih dejavnikov.

Sogovorniki so omenjali tudi razloga, kot sta usklajevanje družinskega življenja s poslovnim ter daljšo pot v službo, zaradi česar imajo možnost dela od doma.

Dela doma na računalniku

29) Ima posebno izjavo in dovoljenje, s katerim ima urejen ta status.

30) [...] ljudi osveščamo, kako morajo imeti urejeno delovno mesto doma, kaj je ergonomija, zakaj je pomembna.

60) [...] po navadi zvečer delam. Če imam kakšne projekte, ki jih je potrebno naredit potem pač priklopim računalnik in delam.

187) [...] opravljajo intelektualne storitve, kot so programiranje, vodenje podjetja, različna komercialna dela, kot so priprava ponudb, pogodbe, ti pa menim, da lahko svoje delo opravljajo kot teledelo in da tudi ga.

191) Lahko si pa doma, kljub temu odpreš računalnik in nekaj narediš.

192) Kot lastnica podjetja zagovarjam mnenje, da je bolje, da zaposleni naredi nekaj od doma, kot pa da sedi v pisarni, nabija ure in ne naredi ničesar.

194) Če je nekdo proaktiven na svojem delovnem mestu, pa je za njega teledelo primerna oblika dela.

199) Večina komunikacije potek preko emailov, kajti to je tudi neke vrste varovalo za družbo.

223) [...] ljudje pač po naravi morajo biti taki, da lahko opravljajo tako delo.

224) [...] visoko stopnjo samokontrole [...]

232) [...] opravim delo, ki mi ga ni uspelo opraviti v službi. Sem odzivna in na voljo vodstvu družbe skoraj ves čas [...]

254) Takrat se nekako zaprem in opravim delo doma.

257) Ne, prav s posebno pogodbo ne. Imamo pa v pogodbi o zaposlitvi navedeno, kje vse lahko naše delo poteka. Se pravi, da pri svojem delu nismo vezani samo na poslovne prostore delodajalca, ampak da svoje delo lahko opravljamo tudi drugje, izven naših poslovnih prostorov.

270) Zaposlenim, predvsem tistim, ki se na svoje delo vozijo od zelo daleč, omogočamo, da kakšen petek delajo tudi od doma.

281) Jaz sem seznanjen s tem, kdaj in koliko so po potrebi še delali doma.

284) Ne, tega nimamo. Vendar pa, kot sem že rekel, sem jaz z njihovim delom seznanjen.

Dela izven poslovnih prostorov podjetja

279) Jaz teledelo opravljam na tak način, da delam od doma. Da sem vedno na razpolago vodstvu podjetja in svojim podrejenim. Dostikrat opravljam tudi svoje delo zvečer doma, ko naredim še kakšne zadeve, ki jih enostavno tekom dneva nisem uspel narediti. Ker dosti tudi potujem, predvsem k našim dobaviteljem, svoje delo opravljam izven poslovnih prostorov, pri dobaviteljih, v hotelih.

261) [...] narava našega dela oziroma dejavnosti takšna, da moramo biti v določenem delu

meseca konstantno dostopni in na razpolago.

Dela preko oddaljenega dostopa

28) [...] dejansko dela doma in se vedno javi, če ga pokličeš, je priklopljen na mrežo oddaljenega dostopa. Stvar definitivno funkcionira.

32) [...] telefonski klici, telekonferenčni in videokonferenčni klici ali pa delo preko oddaljenega dostopa z računalnikom.

114) [...] prišel v hotel, me je pričakal cel kup mailov in drugih stvari, ki sem jih potem opravil na daljavo, preko oddaljenega dostopa in VPN povezave.

117) Preko oddaljenih povezav. Naredim oddaljeno povezavo. Lahko na naš slovenski server, lahko tudi na kakšen globalni intranet.

Telefonski klic

32) [...] telefonski klici, telekonferenčni in videokonferenčni klici ali pa delo preko oddaljenega dostopa z računalnikom.

Telekonferenca, videokonferenca

1) [...] konferenčni klic z drugimi lokacijami v Sloveniji ali v svetu [...]

2) [...] kar veliko uporabljamo konferenčne klice, videoklice [...]

Teledela ne opravlja

79) [...] moje delo ga ne zahteva, saj je za moje delo potrebna fizična prisotnost na delovnem mestu. Če ne bi bil fizično prisoten, svojega dela ne bi mogel opravljati. Skrbi za arhiv ne moreš opravljati od doma, če je fizični arhiv.

193) Če je delavec, ki mu je potrebno dati naloge in ga je pri samem delu potrebno zelo usmerjati, za njega teledelo ne pride v poštev.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, na kakšen način opravljajo teledelo.

REZULTATI

Osebe so mi povedale, da teledelo opravljajo na različne načine. Največ jih teledelo opravlja doma na računalniku ter izven poslovnih prostorov podjetja. Teledelo opravljajo predvsem preko oddaljenega dostopa. Pomembno vlogo pri opravljanju njihovega teledela imajo telekonference in videokonference.

TEMA – Čas opravljanja teledela

Vsak dan

33) Včasih kar vsak dan.

103) [...] da dnevno, petkrat na teden, dvaindvajsetkrat na mesec ali celo več. Odvisno od tega, kolikokrat je to potrebno.

115) Vsakodnevno.

116) [...] vsakodnevno.

166) [...] delavec dnevno srečuje s teledelom vsaj štiri ure.

189) Vodstveni kader vsak dan.

190) [...] moraš biti razpoložljiv malce več časa.

215) Vodstvo podjetja in vodje posameznih oddelkov, komercialisti, pospeševalci prodaje mislim, da teledelo opravljajo vsakodnevno. Nekoliko manj pa seveda ostali zaposleni.

255) [...] finančni kontrolor svoje delo opravlja kot teledelo približno 50 % svojega delovnega časa. Medtem ko računovodja približno 10 %.

256) Jaz mislim, da si sploh ne znam več predstavljati svojega dela brez tega. Recimo, da opravim okoli 80 % vsega dela kot teledelavec.

Skoraj vsak dan

215) Vodstvo podjetja in vodje posameznih oddelkov, komercialisti, pospeševalci prodaje mislim, da teledelo opravljajo vsakodnevno. Nekoliko manj pa seveda ostali zaposleni.

231) [...] dosti dela opravim od doma, predvsem v večernem času.

Enkrat na teden

26) [...] status tak, da lahko delajo določen čas od doma.

Dvakrat na teden

283) [...] drugod pa recimo približno dvakrat tedensko.

Čez vikend

262) [...] določeno delo opraviti tudi čez vikend od doma.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, kolikokrat na teden opravljajo teledelo.

REZULTATI

Osebe so mi povedale, da teledelo opravljajo večinoma vsak dan oziroma skoraj vsak dan. Ena oseba ima možnost opravljanja dela od doma enkrat na teden. Ena oseba svoje delo opravlja kot teledelo dvakrat na teden. Ena oseba svoje delo opravlja tudi čez vikend od doma.

TEMA – Pozitivne lastnosti teledela

Večja učinkovitost

38) [...] hitreje in bolj učinkovito naredijo.

45) Zadevo smo potem kar dosti učinkovito zaključili.

62) Recimo, da delaš takrat, ko imaš čas. Pa tudi bolj si lahko skoncentriran.

141) [...] zdi velika prednost to, da lahko delaš od doma, kjer imaš mir. Dom se mi zdi zelo primerno delovno okolje v primeru, da se moraš na svoje delo zelo koncentrirati, da v bližini ni nobenih motečih dejavnikov.

144) [...] večji mir in tišina.

220) [...] posamezniki doma v miru naredijo bistveno več, kot bi v pisarni.

222) [...] zmanjševanje stroškov, večja produktivnost zaposlenih.

Fleksibilen delovni čas

110) [...] fleksibilen delovni čas, večja učinkovitost [...]

142) [...] fleksibilen delovni čas [...]

143) [...] koliko časa in kdaj bom opravljala od doma in kdaj v službi.

221) [...] za fleksibilnost pri samem delovnem času, možnost izbire lokacije, kjer zaposleni lahko delajo, ter hitra odzivnost.

288) [...] prednost je na primer ta, da si zaposleni lahko sami odredijo delovni čas in kje bodo delali.

Boljši življenjski pogoji

40) »Work life balance«.

41) »Work life integration«.

145) Več časa bi lahko imela za ostale dejavnosti.

149) [...] taka oblika dela tudi manj stresna.

172) [...] vsekakor mlajši ljudje s to obliko dela lažje poistovetijo.

269) [...] »Work Life Balance« [...]

Dosegljivost

106) Prednost teledela je ta, da si dostopen in da lahko svoje delo opravljaš nemoteno.

109) [...] prednosti, da si potem pri svojem delu lahko vedno dosegljiv [...]

212) [...] odziven v skoraj vsakem trenutku.

216) [...] lahko hitro odzivni, če pride do kakšne določene situacije, v kateri je potrebno hitro odreagirati.

Dostopnost do podatkov

169) Prednosti teledela vidim predvsem v tem, da so vsi sproti obveščeni o delu na projektu in o delu ostalih sodelavcev in da imamo pregled nad aktivnostmi.

177) [...] ima vsakdo izmed nas dostop do arhiva in dela na projektih.

260) Z vidika podjetja menim, da je prednost to, da so podatki in različne informacije hitrejše in vsem zaposlenim dostopne ter da je delo zaradi tega lahko opravljano na ta način, da ga lahko naredi vsak iz svoje lokacije.

Prihranek časa

44) [...] uredijo status, prihranijo na svojem času [...]

62) Recimo, da delaš takrat, ko imaš čas. Pa tudi bolj si lahko skoncentriran.

107) Dnevno bi za vožnjo lahko izgubil 2 uri, vendar občasno to ni potrebno, saj lahko svoje delo opraviš od doma.

148) [...] prihranek na času.

Prihranek pri prevozu

146) [...] ne bi potrebovala prevoza na delo [...]

147) [...] prihranek pri stroških tako za podjetje kakor tudi posledično zame.

Ni potrebna fizična prisotnost

21) Je pa po moje to prednost za podjetje, ker če ima nekdo možnost oddaljenega dostopa in ima računalnik, potem lahko kadar koli od kjer koli naredi kakšne stvari tudi, če ni fizično prisoten v službi.

37) [...] kakšne stvari, za katere ni potrebno biti fizično prisoten in je to ena izmed prednosti [...]

Odzivnost

36) Prednost je predvsem odzivnost, če je treba urediti kakšne stvari, ki so časovno občutljive.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, v čem vidijo prednosti oziroma pozitivne lastnosti teledela.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, da v teledelu vidijo veliko več prednosti kot slabosti. Največkrat omenjena pozitivna lastnost je večja učinkovitost pri delu. Sledijo fleksibilen delovni čas, boljši življenjski pogoji, dosegljivost, dostopnost do podatkov, prihranek pri času, prihranek pri stroških prevoza, hitra odzivnost ter to, da se od osebe ne zahteva fizična prisotnost na delovnem mestu.

TEMA – Negativne lastnosti teledela

Negativen vpliv na družinsko življenje

39) [...] izpostaviti slabost, da je potem težko uravnati delo in prosti čas, družinski čas.

113) [...] včasih vpliva na naše družinsko življenje.

170) Seveda obstajajo tudi negativne stvari v povezavi s teledelom. Po moje vsak od nas, ki ima tudi družinske in ostale obveznosti zraven dela, teledelo doživlja kot različno obremenitev.

226) Da ne znajo presekat, da vso svoje delo nosijo domov, kar lahko zelo negativno vpliva na njihovo družinsko življenje.

289) [...] na račun teledela lahko zelo trpi njihovo privatno življenje.

Ne znajo odklopiti

42) Slabost je predvsem to, če so ljudje taki, da se ne znajo odklopiti, imajo zaradi tega kakšne težave.

225) [...] ljudje ne najdejo več ločnice med zasebnim in službenim življenjem.

226) Da ne znajo presekati, da vso svoje delo nosijo domov, kar lahko zelo negativno vpliva na njihovo družinsko življenje.

Stalna dostopnost

112) [...] slabosti ta, da si zaradi tega skozi dosegljiv, tudi na dopustu. Delo pač mora biti opravljeno in se je potem malo težje izklopiti iz vsega tega.

171) [...] je človek zaradi svojega dela oziroma teledela primoran biti dostopen cel čas, to lahko zelo negativno vpliva na njegovo osebno in družinsko življenje.

Sposobnost organizacije

63) Je pa predvsem to, da moraš biti zelo organiziran, če si doma.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, v čem vidijo slabosti oziroma negativne lastnosti teledela.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, da teledelo velikokrat negativno vpliva na samo družinsko življenje. Določeni sogovorniki dosti dela nosijo domov in ga delajo zvečer, zaradi česar trpi njihovo družinsko življenje. Ena izmed slabosti je torej ta, da posamezniki ne znajo postaviti ločnice med poslovnim in družinskim življenjem. Enostavno se ne znajo odklopiti. Eden izmed izpostavljenih problemov je tudi ta, da morajo biti zaradi svojega dela stalno dosegljivi.

TEMA – Uporaba telekonferenc, videokonferenc

Telekonference

197) Poslužujemo se telefonskih konferenc.

101) [...]da smo dostopni, da imamo orodja, kot so računalniki, telefoni in programska oprema (angl. *Software*), ki nam omogočajo priklope na oddaljene (angl. *Remote*) zadeve, da lahko veliko dela opravljamo preko telekonferenc, uporabljamo tudi Skype oziroma Skype for Business, interno uporabljamo tudi Viber.

102) Za nas je pomembno, da imamo možnost do dostopa in uporabe tega, saj na tak način lahko sodelujemo tudi z matičnim podjetjem v tujini.

173) [...] telefonske in telekonference v našem delu zelo pomembne [...]

229) Svoje delo opravlja tudi prek video- in telekonferenc.

263) Drži, ja. Medsebojno se v podjetju poslužujemo tega.

Videokonference

5) [...] videokonferenčne naprave imamo, ki jih uporabljamo pri svojem delu.
102) Za nas je pomembno, da imamo možnost do dostopa in uporabe tega, saj na tak način lahko sodelujemo tudi z matičnim podjetjem v tujini.
173) [...] telefonske in telekonference v našem delu zelo pomembne [...]
229) Svoje delo opravlja tudi prek video- in telekonferenc.
263) Drži, ja. Medsebojno se v podjetju poslužujemo tega.

Skype

6) Imamo tudi razna informacijska orodja od Linka, Skypa in tako naprej.
101) da smo dostopni, da imamo orodja, kot so računalniki, telefoni in programska oprema (angl. *Software*), ki nam omogočajo priklope na oddaljene (angl. *Remote*) zadeve, da lahko veliko dela opravljamo preko telekonferenc, uporabljamo tudi Skype oziroma Skype for Business, interno uporabljamo tudi Viber.
150) Ja, vendar zelo poredko. Predvsem včasih se preko Skypa pogovarjam s principalami.
230) [...] uporablja dnevno vso svojo informacijsko tehnologijo, se poslužuje Skypa in ostalih orodij.
266) Uporabljamo Skype for Business oziroma Microsoft Lync.

DEFINIRANJE POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali se pri svojem delu poslužujejo telekonferenc, videokonferenc.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, da se pri delu kar pogosto poslužujejo telekonferenc in videokonferenc. Najbolj pogosto pri svojem delu uporabljajo Skype.

TEMA – Uporaba storitev v oblaku

Uporabljajo

152) Pri svojem delu uporabljam Dropbox, predvsem za shranjevanje kakšnih slik in različnih podatkov o produktih, ki si jih izmenjujemo s sodelavci znotraj podjetja kakor tudi s poslovnimi partnerji.
176) Pri našem delu gre tudi za delo z načrti, ki so večjih dimenzij oziroma formatov in pošiljanje teh dokumentov po sami elektronski pošti ni mogoče. Eno izmed sredstev je Dropbox. Uporabljamo tudi druge.
198) Uporabljamo Dropbox.
200) [...] se poslužujemo Dropboxa.
201) [...] velikokrat je treba iti na službeno pot in v tujini na različni sestankih dostopati do dokumentov družbe in je to najlažji način.

234) Ja, tudi tega se poslužujemo. Brez tega naše delo v današnjem času ne bi bilo možno. V oblaku imamo določeno dokumentacijo, do katere lahko dostopajo zaposleni. Gre predvsem za kakšne cenike, prodajne pogodbe, interne akte in pravilnike.

Ne uporabljajo

47) Dejansko ne moremo in ne smemo uporabljati raznih iCloudov, Dropboxov in vseh teh nekaterih storitev ali Google Drive zaradi zaupnosti informacijske varnosti. Imamo interne skupne diske, oddaljen dostop preko zasebnih povezav, virtual private network.

48) Ne uporabljamo teh klasičnih, javno dostopnih orodij.

Uporabljajo lastne, ne javno dostopne

49) Imamo svoje tehnologije in storitve.

64) Za službene namene imamo mi rešitev – arhiv v oblaku (angl. *Cloud*), in to uporabljamo pri svojem delu. V oblaku imamo arhiv, e-hrambo, dokumentni sistem.

118) V teh navedenih se ne najdem, ker nam politika skupine (angl. *Group Policy*) predpisuje zadeve, zato uporabljamo le tisto, kar nam je predpisano oziroma omogočeno.

265) Teh naštetih zadev ne uporabljamo, ker to ni v skladu z našo IT politiko. Pri svojem delu uporabljamo interne serverje, intranet in podobno. Več ali manj uporabljamo različne »shared folderje«. Uporabljamo samo to, kar nam naša IT politika omogoča in dovoljuje.

Dropbox

152) Pri svojem delu uporabljamo Dropbox, predvsem za shranjevanje kakšnih slik in različnih podatkov o produktih, ki si jih izmenjujemo s sodelavci znotraj podjetja kakor tudi s poslovnimi partnerji.

176) Pri našem delu gre tudi za delo z načrti, ki so večjih dimenzij oziroma formatov, in pošiljanje teh dokumentov po sami elektronski pošti ni mogoče. Eno izmed sredstev je Dropbox. Uporabljamo tudi druge.

198) Uporabljamo Dropbox.

200) [...] se poslužujemo Dropboxa.

201) [...] velikokrat je treba iti na službeno pot in v tujini na različni sestankih dostopati do dokumentov družbe in je to najlažji način.

234) Ja, tudi tega se poslužujemo. Brez tega naše delo v današnjem času ne bi bilo možno. V oblaku imamo določeno dokumentacijo, do katere lahko dostopajo zaposleni. Gre predvsem za kakšne cenike, prodajne pogodbe, interne akte in pravilnike.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali uporabljajo pri svojem delu storitve v oblaku in katere.

REZULTATI

Sogovorniki so mi povedali, da se skoraj vsi poslužujejo storitev v oblaku. Osebe,

zaposlene v večjih oziroma mednarodnih podjetjih, so poudarile, da se poslužujejo lastnih storitev in ne javno dostopnih storitev, saj jim informacijske politike znotraj podjetja prepovedujejo uporabo javno dostopnih storitev. Predstavniki malih podjetij pri svojem delu največkrat uporabljajo storitev Dropbox, in sicer za različne namene. Predvsem za shranjevanje in izmenjavo podatkov.

TEMA – Uporaba »on-line« povezav in skupinskih serverjev

Omogočen dostop do strežnika

8) V podjetju imamo svoje povezave.

9) Informacijsko strukturo imamo zelo dobro definirano, določeno in kontrolirano.

65) [...] VPN povezave.

83) Da, v podjetju imamo nekaj teh. Imamo razvite neke svoje tehnologije, ki jih jaz lahko uporabljam znotraj podjetja. Če bi pač želel uporabljati izven podjetja, bi mi lahko to omogočili oziroma če bi šef tako naročil.

105) Prav zaradi narave dela moram imeti dostop do teh podatkov od koder koli. Delam s podatki, do katerih moram neprestano dostopati. Brez tega svojega dela ne bi mogel opravljati.

108) [...] možnost povezave na službeno mrežo od doma ali s kakšne druge lokacije, kjer je Wi-Fi povezava.

119) Imamo »share point«, intranet. Različne storitve v oblaku uporabljam zgolj za personalno rabo in ne za službeno.

120) [...] e-poštni strežnik (angl. *Exchange Email*) za email, imamo oddaljeni dostop (angl. *Remote Desktop Connection*), ali pa delamo direktno na mreži in smo na naših IP-jih v našem VPN-ju, na našem naslovu.

121) Kamor koli pridem, na primer na Hrvaško, je vse v isti domeni, se postavim gor in se lahko povežem.

122) [...] če imam za to dodeljene pravice.

175) Seveda, poslužujemo se tudi oddaljenega dostopa. Mislim, da je to nujno.

178) Podatke osvežujemo na vsakih nekaj ur. Nismo v konstantni povezavi. O on-linu se dogovorimo vnaprej.

179) Ja, tako je.

233) [...] naši zaposleni se vsekakor poslužujejo oddaljenega dostopa. Menim, da je to že kar nuja pri delu, ki ga opravljajo.

236) [...] zaposlenim je omogočen dostop do skupinskih serverjev.

264) Ja, vsakodnevno. Dostopamo lahko od kjer koli.

267) Da. Imamo e-poštne strežnike za emaile. Uporabljamo tudi VPN in oddaljene povezave preko katerih se potem povezujemo na našo domeno in nemoteno opravljamo naše delo od kjerkoli.

294) Ja, so povezani. Mogoče bi omenil še tudi to, da imamo in uporabljamo tudi VPN povezave.

251) [...] dostop omogočen glede na funkcijo in pravice, ki so jim določene.

268) [...] to je omogočeno predvsem tistim bolj ključnim funkcijam v podjetju. Ta dostop ni omogočen vsem zaposlenim.

Omogočen dostop do strežnika, z omejitvami

251) [...] dostop omogočen glede na funkcijo in pravice, ki so jim določene.

268) [...] to je omogočeno predvsem tistim bolj ključnim funkcijam v podjetju. Ta dostop ni omogočen vsem zaposlenim.

Nimajo dostopa do strežnika

84) Ne, nisem on-line povezan.

235) [...] so on-line povezani z nami.

151) Ne, ne poslužujem se oddaljenega dostopa.

8) V podjetju imamo svoje povezave.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci so spregovorili o tem, ali so pri svojem teledelu »on-line« povezani z delodajalcem, ter o tem, ali imajo omogočen dostop do strežnikov podjetja.

REZULTATI

Osebe so mi povedale, da imajo omogočen dostop do strežnikov podjetja in da so pri svojem teledelu »on-line« povezani z delodajalcem. V večjih, mednarodnih podjetjih, kjer imajo bolj strogo informacijsko politiko, so ti dostopi bistveno bolj nadzorovani. Dostop do strežnikov podjetja je reguliran glede na posamezno funkcijo v podjetju. Do strežnikov podjetja torej ne more dostopati kdor koli. Uporaba ni omogočena vsem zaposlenim. Določeni sogovorniki pri svojem delu niso »on-line« povezani s svojim delodajalcem.

TEMA – Sprememba običajnega dela v teledelo

Bi bil pripravljen

78) [...] bi ga bil pripravljen opravljati.

123) Ja, bi se odločil za teledelo.

136) Seveda, z veseljem bi ga opravljala.

Bi bil pripravljen, pod določenimi pogoji

80) Vsekakor plača. To je eden izmed dejavnikov.

137) Teledelo bi me zanimalo, če bi mi bil omogočen bolj fleksibilen delovni čas [...]

138) Pod pogoji, da svojemu delodajalcu ne bi morala biti dosegljiva 24 ur na dan.

OPREDELITEV POJMOV

Intervjuvanci, ki so se opredelili, da niso teledelavci, so spregovorili o tem, ali bi

bili pripravljene svoje običajno delo spremeniti v teledelo.

REZULTATI

Osebi, ki sta se v intervjuju opredelili, da nista teledelavca, sta mi povedala, da bi bila pripravljena svoje delo opravljati kot teledelo, vendar (kot sta omenila) pod določenimi pogoji.